

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Ljubljana

Tržaška 2,
1000 Ljubljana
Telefon: 01 24 10 624
OELjubljana@zgs.si

DVOLETNI NAČRT

za

XIII. ZASAVSKO LOVSKO UPRAVLJAVSKO OBMOČJE

za

LETI 2023 in 2024

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	1
2	OPIS LUO S SEZNAMOM LOVIŠČ	2
3	ŽIVLJENJSKO OKOLJE DIVJADI.....	4
3.1	Ukrepi v življenjskem okolju divjadi	4
3.2	Vpliv divjadi na njeno življenjsko okolje.....	10
4	ŽIVALSKÉ VRSTE - DIVJAD	20
4.1	Srna (<i>Capreolus capreolus</i>)	20
4.2	Navadni jelen (<i>Cervus elaphus</i>)	23
4.3	Damjak (<i>Dama dama</i>)	27
4.4	Muflon (<i>Ovis ammon musimon</i>)	30
4.5	Gams (<i>Rupicapra rupicapra</i>)	33
4.6	Divji prašič (<i>Sus scrofa</i>).....	36
4.7	Šakal (<i>Canis aureus</i>)	40
4.8	Lisica (<i>Vulpes vulpes</i>).....	43
4.9	Jazbec (<i>Meles meles</i>).....	44
4.10	Kuna belica (<i>Martes foina</i>) in kuna zlatica (<i>Martes martes</i>)	45
4.11	Navadni polh (<i>Glis glis</i>).....	46
4.12	Pižmovka (<i>Ondatra zibethicus</i>).....	47
4.13	Poljski zajec (<i>Lepus europaeus</i>).....	48
4.14	Fazan (<i>Phasianus colchicus</i>).....	49
4.15	Mlakarica (<i>Anas platyrhynchos</i>).....	50
4.16	Sraka (<i>Pica pica</i>), šoja (<i>Garrulus glandarius</i>) in siva vrana (<i>Corvus cornix</i>)	51
4.17	Nutrija (<i>Myocastor coypus</i>)	53
4.18	Načrt dodajanja divjadi	54
5	EVIDENCE	55
6	PRILOGE.....	57

KAZALO PREGLEDNIC

<i>Preglednica 1.1:</i> Kronologija nastanka dvoletnega načrta za XIII. Zasavsko LUO za leti 2023 in 2024	1
<i>Preglednica 2.1:</i> Pregled lovišč	2
<i>Preglednica 3.1.1:</i> Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi v obdobju 2017 - 2022	4
<i>Preglednica 3.2.1:</i> Povzročene škode v obdobju 2017 - 2022	11
<i>Preglednica 3.2.2:</i> Pregled števila škodnih dogodkov po loviščih za zadnje šestletno obdobje	13
<i>Preglednica 3.2.3:</i> Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od in na divjadi v obdobju 2017 - 2022	13
<i>Preglednica 3.2.4:</i> Načrtovani ukrepi za preprečevanje škod v letih 2023 in 2024	14
<i>Preglednica 3.7:</i> Podatki popisa objedenosti v popisni enoti Zasavje v letu 2020	16
<i>Preglednica 3.9:</i> Podatki popisa objedenosti v popisni enoti Litija v letu 2020	18
<i>Preglednica 3.11:</i> Površina in delež posamezne razvojne faze v popisnih enotah Zasavje in Litija	19
<i>Preglednica 4.1.1:</i> Načrt odvzema srnjadi	21
<i>Preglednica 4.1.2:</i> Analiza odvzema srnjadi	22
<i>Preglednica 4.2.1:</i> Načrt odvzema jelenjadi	24
<i>Preglednica 4.2.2:</i> Analiza odvzema jelenjadi	26
<i>Preglednica 4.3.1:</i> Načrt odvzema damjaka	28
<i>Preglednica 4.3.2:</i> Analiza odvzema damjaka	29
<i>Preglednica 4.4.1:</i> Načrt odvzema muflonov	31
<i>Preglednica 4.4.2:</i> Analiza odvzema muflonov	32
<i>Preglednica 4.5.1:</i> Načrt odvzema gamsov	34
<i>Preglednica 4.5.2:</i> Analiza odvzema gamsov	35
<i>Preglednica 4.6.1:</i> Načrt odvzema divjih prašičev	37
<i>Preglednica 4.6.2:</i> Analiza odvzema divjih prašičev	39
<i>Preglednica 4.8:</i> Analiza odvzema lisic	43
<i>Preglednica 4.9:</i> Analiza odvzema jazbecev	44
<i>Preglednica 4.10:</i> Analiza odvzema kune belice in zlatice	45
<i>Preglednica 4.11:</i> Analiza odvzema polha	46
<i>Preglednica 4.12:</i> Analiza odvzema pižmovk	47
<i>Preglednica 4.13:</i> Analiza odvzema poljskih zajcev	48
<i>Preglednica 4.14:</i> Analiza odvzema fazanov	49
<i>Preglednica 4.15:</i> Analiza odvzema race mlakarice	50
<i>Preglednica 4.16:</i> Analiza odvzema srak, šoj in sivih vran	52
<i>Preglednica 4.17:</i> Analiza odvzema nutrij	53
<i>Preglednica 4.18:</i> Načrtovano vlaganje divjadi v letih 2023-2024	54
<i>Preglednica P 2.1:</i> Odvzem SRNJADI po loviščih za obdobje 2019 – 2022	64
<i>Preglednica P 2.2:</i> Odvzem JELENJADI po loviščih za obdobje 2019 – 2022	65
<i>Preglednica P 2.3:</i> Odvzem DAMJAKA po loviščih za obdobje 2019 – 2022	66
<i>Preglednica P 2.4:</i> Odvzem MUFLONA po loviščih za obdobje 2019 - 2022	67
<i>Preglednica P 2.5:</i> Odvzem GAMSA po loviščih za obdobje 2019 - 2022	68
<i>Preglednica P 2.6:</i> Odvzem DIVJEGA PRAŠIČA po loviščih za obdobje 2019 - 2022	69

Preglednica P 2.7: Odvzem ŠAKALA po loviščih za obdobje 2019 - 2022.....	70
Preglednica P 2.8: Odvzem LISICE po loviščih za obdobje 2019 - 2022	71
Preglednica P 2.9: Odvzem JZBECA po loviščih za obdobje 2019 - 2022.....	72
Preglednica P 2.10: Odvzem KUNE ZLATICE po loviščih za obdobje 2019 - 2022.....	73
Preglednica P 2.11: Odvzem KUNE BELICE po loviščih za obdobje 2019 - 2022.....	74
Preglednica P 2.12: Odvzem PIŽMOVKE po loviščih za obdobje 2019 - 2022	75
Preglednica P 2.13: Odvzem POLJSKEGA ZAJCA po loviščih za obdobje 2019 - 2022.....	76
Preglednica P 2.14: Odvzem FAZANA po loviščih za obdobje 2019 - 2022.....	77
Preglednica P 2.15: Odvzem MLAKARICE po loviščih za obdobje 2019 - 2022.....	78
Preglednica P 2.16: Odvzem SRAKE po loviščih za obdobje 2019 - 2022.....	79
Preglednica P 2.17: Odvzem ŠOJE po loviščih za obdobje 2019 - 2022	80
Preglednica P 2.18: Odvzem SIVE VRANE po loviščih za obdobje 2019 - 2022	81
Preglednica P 2.19: Odvzem NUTRIJE po loviščih za obdobje 2019 - 2022.....	82
Preglednica P 2.20: Odvzem NAVADNEGA POLHA po loviščih za obdobje 2019 - 2022.....	83

KAZALO SLIK

Slika 2.1: Položaj LUO v Sloveniji in položaj lovišč v LUO.....	3
Slika 3.1.1: Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi v obdobju 2017-2022.....	5
Slika 3.1.2: Biomeliorativni ukrepi-1 v obdobju 2017-2022	5
Slika 3.1.3: Biomeliorativni ukrepi-2 v obdobju 2017-2022	5
Slika 3.1.4: Biomeliorativni ukrepi-3 v obdobju 2017-2022	5
Slika 3.1.5: Biotehnični ukrepi-1 v obdobju 2017-2022	6
Slika 3.1.6: Lovski objekti v obdobju 2017-2022	6
Slika 3.2.1: Dinamika ovrednotenih škod od divjadi v LUO za zadnje šestletno obdobje.....	12
Slika 3.2.2: Povračila škode in odvzem divjih prašičev v LUO za zadnje šestletno obdobje	12
Slika 3.2.2.1: Popisne enote v lovsko upravljavskem območju.....	15
Slika 3.2.2.2: Spremembe v deležu poškodovanih osebkov bukve v popisu 2020 glede na popis 2010 po popisnih enotah v Sloveniji Popisne enote v lovsko upravljavskem območju.....	16
Slika 3.2.2.3: Primerjava deleža poškodovanih osebkov (objedenost) gozdnega mladja med popisi 2010, 2014, 2017 in 2020 za razrede R1-R4, Popisna enota »Zasavje«	17
Slika 3.2.2.4: Primerjava deleža poškodovanih osebkov (objedenost) gozdnega mladja med popisi 2010, 2014, 2017 in 2020 za razrede R1-R4, Popisna enota »Litija«.....	18
Slika 3.2.2.5: Delež posamezne drevesne vrste v razredu od 100 do 150 cm.....	19
Slika 4.7: Prisotnost šakala v Sloveniji v obdobju 1/2020 – 2/2021 (podatki ovrednoteni po metodologiji SCALP v mreži 3x3 km in prikazani s Kernelsko metodo; Potočnik, 2021).....	40

SEZNAM PRILOG

Seznam lokacij, kjer je dovoljeno krmiti parkljasto divjad in male zveri v letu 2023 in 2024.....	58
Realizacija načrtov odvzema divjadi v letih 2019-2022 po loviščih	
Razdelilnik načrtov odvzema divjadi po loviščih za leti 2023 in 2024	

Vabilo in zapisnik usklajevanja osnutka 2-LN z deložniki

Izveček zapisnika seje Strokovnega sveta ZGS, OE Ljubljana za določitev osnutka 2-LN

Vabilo in zapisnik javne predstavitve-zbiranje pisnih pripomb osnutka 2-LN

(Ne)upoštevanje pisnih pripomb na osnutek 2-LN

Izveček iz zapisnika seje Sveta ZGS, OE Ljubljana za določitev predloga 2-LN

1 UVOD

Dvoletni načrt za XIII. Zasavsko lovsko upravljavsko območje (LUO) za leti 2023 in 2024 je sestavljen v skladu z Zakonom o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl.US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22 in 158/22). Zakon z novelo iz leta 2020 prvič določa izdelavo dvoletnih lovsko upravljavskih načrtov za lovsko upravljavska območja (Ur.l. RS, št. 110/04 in spremembe). Za lovišča, ki so opredeljena znotraj obravnavanega LUO so bile v sredini leta 2009 koncesionarjem – lovskim družinam (LD) podeljene koncesije za trajnostno upravljanje s populacijami divjadi za 20 let. Za ta lovišča se naredi razdelilnik s tem načrtom opredeljenega odvzema iz populacij divjadi in del v njihovem življenjskem okolju. Skladno z Zakonom o divjadi in lovstvu je bilo ustanovljeno Območno združenje upravljavcev lovišč za Zasavsko LUO in izvoljen devet članski izvršni odbor, ki v postopku izdelave tega načrta zastopa interese upravljavcev lovišč-LD v LUO.

Dvoletni načrt za Zasavsko LUO za leti 2023 in 2024 v skladu z drugim odstavkom 79. člena Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20) še vedno temelji na ciljih in usmeritvah Območnega načrta za Zasavsko LUO za preteklo obdobje 2011 – 2020, ker novi Območni načrt za Zasavsko LUO za obdobje 2021 – 2030 še ni potrjen. Poleg zgoraj navedenih predpisov je napisan tudi v skladu z:

- Zakonom o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93 in spremembe).
- Zakonom o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Ur. l. RS, št. 200/20).
- Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10, 200/20).
- Uredbo o določitvi divjadi in lovnih dob (Ur. l. RS, št. 101/04 in spremembe).
- Odlokom o lovsko upravljavskih območjih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Ur. l. RS, št. 110/04 in spremembe).
- Uredbo o ustanovitvi lovišč s posebnim namenom v RS (Ur. l. RS, št. 117/04 in spremembe).
- Odlokom o loviščih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Ur. l. RS, št. 128/04 in spremembe).
- Navodili za usmerjanje razvoja populacij divjadi v Sloveniji (usklajeno ZGS, znanstveno-raziskovalne institucije, LZS, OZUL-i in IRSKO, 2011)
- Smernicami za divjad, prilagojena uporaba (usklajeno ZGS, LZS, KGZS, MKGP, 2022).

Vir podatkov v pričujočem načrtu so podatkovne baze, ki jih vodita Zavod za gozdove Slovenije in Lovska zveza Slovenije.

Preglednica 1.1: Kronologija nastanka dvoletnega načrta za XIII. Zasavsko LUO za leti 2023 in 2024

Datum	Kraj/Način	Organ	Vsebina
20. 1. 2023	Šmartno pri Litiji	Komisija pri OZUL	Pregled odstrela, izgub divjadi
27. 2. 2023	Litija	OZUL, KGZS, ZRSVN, ZGS	Usklajevalni sestanek
7. 3. 2023	Ljubljana	Strokovni svet ZGS, OE LJ	Določitev osnutka 2-LN LUO
22. 3. 2023	Litija	ZGS, OE LJ	Javna predstavitev 2-LN LUO
6. 4. 2023	Ljubljana	Svet ZGS, OE LJ	Določitev predloga 2-LN LUO
do 25. 4. 2023	Ljubljana	MKGP	Oddaja načrta na MKGP

Za pogosteje uporabljene izraze so v pričujočem načrtu uporabljene naslednje okrajšave:

- LUO – Lovsko upravljavsko območje,
- LD – Lovska družina,
- GGO – gozdnogospodarsko območje,
- ZGS – Zavod za gozdove Slovenije,
- MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- OZUL – Območno združenje upravljavcev lovišč,
- IO OZUL – Izvršilni odbor OZUL,
- IRSKGLR – Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo,
- UVHVVR – Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin,
- ZNUAPK – Zakon o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih.

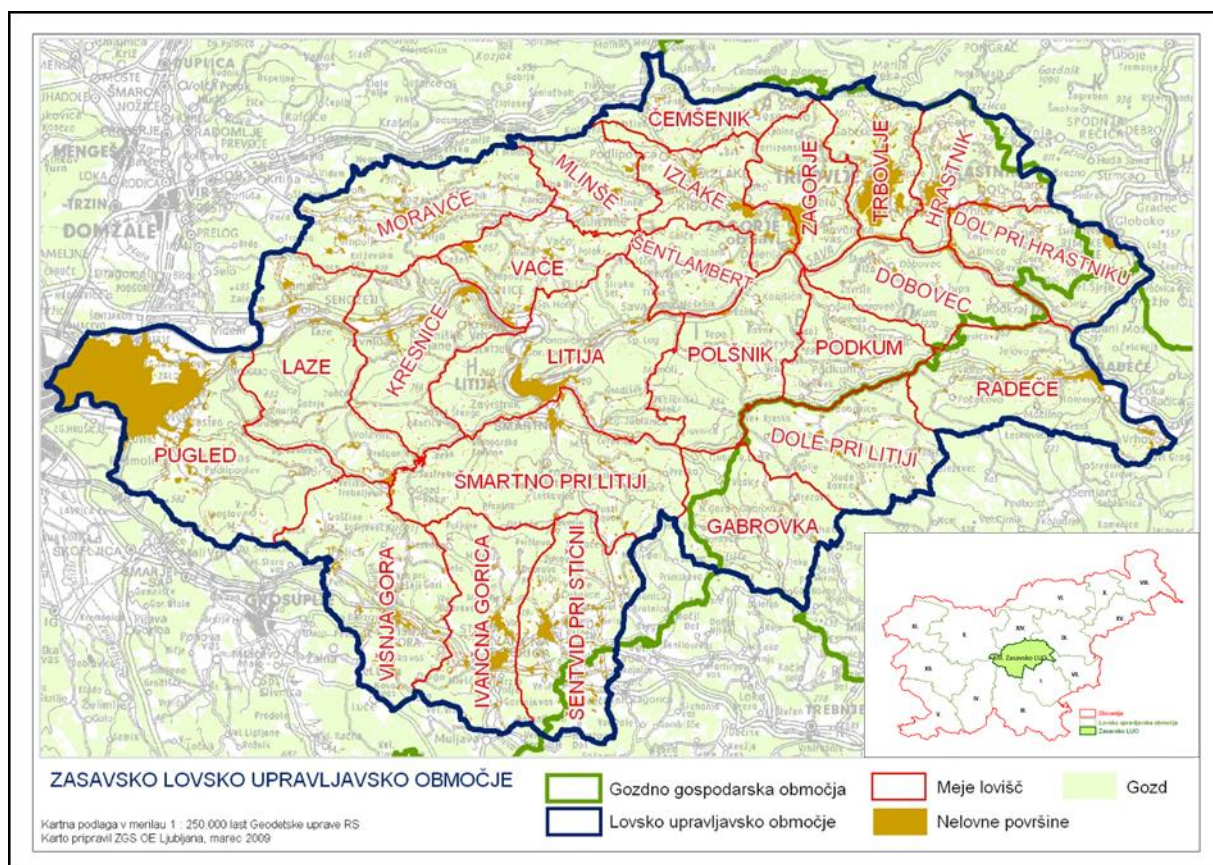
2 OPIS LUO S SEZNAMOM LOVIŠČ

Zasavsko LUO predstavlja vzhodni del ljubljanskega gozdnogospodarskega območja, na katerem opravlja javno gozdarsko službo ZGS OE Ljubljana (84 % LUO). Jugovzhodni del LUO (14 %) sega na območje GGO Brežice, manjši del na jugu (1 %) sega na območje GGO Novo mesto, manjši del na vzhodu (1 %) pa na območje GGO Celje. Površina Zasavskega LUO znaša 98.784 ha, od katere je lovne površine 91 % ali 90.651 ha. Gozdnatost je v povprečju 64 %. Z lovišči upravlja 24 upravljavcev lovišč – vsi predstavljajo koncesionarje - lovske družine. Območje je oblikovano iz lovišč, ki v pretežni meri ležijo med avtocestama od Ljubljane proti Celju in od Ljubljane proti Novemu Mestu. Območje pokriva 8 upravnih enot in 12 občin. V območju je pretežno gozdnata krajina, razen na zahodu proti in v samem delu mesta Ljubljana, kjer sta urbana in kmetijska krajina. Najnižja nadmorska višina je pri Radečah 190 m, najvišja pa na Kumu 1.216 m. Reka Sava območje deli na severni in južni del.

Najpogostejše vrste parkljaste divjadi v LUO predstavljajo srnjad, divji prašič, jelenjad, muflon, gams in damjak. Najpogostejša vrsta male divjadi in malih zveri je lisica. V zahodnem delu območja je zelo pogosta siva vrana. Od naštetih vrst v slovenskem prostoru izpostavljamo obe tujerodni vrsti – muflonove kolonije in odvzem sta najštevilčnejša v Sloveniji, damjak pa predstavlja eno od le petih kolonij, s katerimi se v Sloveniji načrtno upravlja. Obe vrsti ne povzročata v Zasavju nobenih posebnih okoljskih problemov.

Preglednica 2.1: Pregled lovišč

Šifra lovišča	Ime lovišča	Upravna enota	Površina (ha)			
			Skupna	Lovna	Nelovna	Gozdna
1301	PUGLED	Ljubljana	8.165	5.715	2450	3.684
1302	LAZE	Ljubljana	5.406	5.151	255	3.849
1303	KRESNICE	Litija	4.503	4.231	272	2.992
1304	MORAVČE	Domžale	4.959	4.619	340	2.430
1305	VAČE	Litija	2.820	2.641	179	1.733
1306	MLINŠE	Zagorje	2.266	2.142	124	1.361
1307	IZLAKE	Zagorje	2.891	2.581	310	1.798
1308	ČEMŠENIK	Zagorje	2.137	2.032	105	1.300
1309	ŠENTLAMBERT	Zagorje	2.205	2.121	84	1.499
1310	ZAGORJE	Zagorje	2.742	2.425	317	1.757
1311	TRBOVLJE	Trbovlje	2.579	2.011	568	1.406
1312	HRASTNIK	Hrastnik	3.140	2.850	290	1.920
1313	DOBOVEC	Trbovlje	3.373	3.285	88	2.600
1314	DOL PRI HRASTNIKU	Hrastnik	3.774	3.536	238	2.471
1315	VIŠNJA GORA	Grosuplje	5.506	5.170	336	3.276
1316	IVANČNA GORICA	Grosuplje	4.225	3.907	318	2.493
1317	ŠENTVID PRI STIČNI	Grosuplje	4.856	4.531	325	2.350
1318	ŠMARTNO PRI LITIJI	Litija	6.482	6.182	300	4.288
1319	LITIJA	Litija	6.401	5.945	456	4.378
1320	POLŠNIK	Litija	4.297	4.172	125	3.354
1321	GABROVKA	Litija	4.079	3.919	160	2.672
1322	DOLE PRI LITIJI	Litija	4.292	4.162	130	2.877
1323	PODKUM	Zagorje	2.672	2.579	93	1.831
1324	RADEČE	Laško	5.014	4.744	270	3.267
Skupna površina LUO			98.784	90.651	8.133	61.588

Slika 2.1: Položaj LUO v Sloveniji in položaj lovišč v LUO

Posebno določilo in opozorilo:

Ob upoštevanju vseh drugih naravovarstvenih določil, ki so zapisana v Območnem načrtu – LUO del za Zasavsko LUO ter na podlagi preveritve gozdnih rezervatov, ki ležijo v posameznih loviščih v LUO opozarjamo na določila 7. in 8. člena Uredbe o varovalnih gozdnih in gozdnih s posebnim namenom (Ur.l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20), ki **v gozdnih rezervatih prepoveduje vsako izvajanje lovske dejavnosti – vsako izdelovanje in nameščanje lovsko-tehniških objektov in naprav ter fizično izvajanje lova (individualnega, skupinskega).**

V Zasavskem LUO to velja za:

1. **LD Dol pri Hrastniku, gozdni rezervat Pekel**, velikost 19,39 hektarja, blažji (2) varstveni režim;
2. **LD Dobovec, gozdni rezervat Pod matico**, velikost 113,45 hektarja, blažji (2) varstveni režim;
3. **LD Laze, gozdni rezervat Jazbine**, velikost 11,31 hektarja, blažji (2) varstveni režim.

Vpogled v lokacije gozdnih rezervatov je dostopen na: <https://prostor.zgs.gov.si/pregledovalnik/>

3 ŽIVLJENJSKO OKOLJE DIVJADI

3.1 Ukrepi v življenjskem okolju divjadi

Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi v obdobju 2017 – 2022 in presoja uspešnosti izvedenih ukrepov

Upravljavci lovišč so ta dela izvajali predvsem v obliki spremljave stanja, zaščite habitatov, postavljanja valilnic, zimskega krmjenja ter sajenja plodonosnih drevesnih vrst. Z namenom izboljšati prehranske in bivalne pogoje divjadi, preprečiti večja neskladja v okolju in olajšati izvedbo po strukturi pravilnega odstrela, so upravljavci lovišč Zasavskega LUO v letih 2017-2022, s poudarkom na letih 2021-2022 opravili dela v obsegu, kot je navedeno v preglednici 3.1.1.

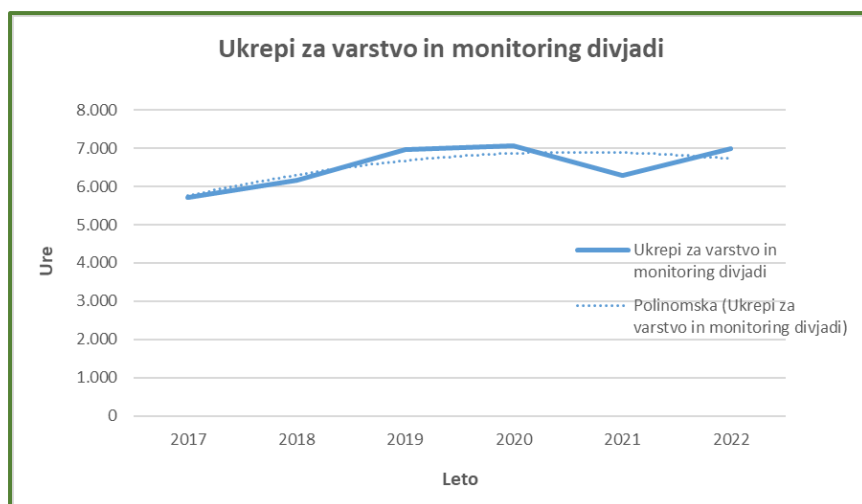
Preglednica 3.1.1: Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi v obdobju 2017 - 2022

Vrsta ukrepa	Enota mere	2017 - 2022			2021 - 2022		
		Načrt	Realizacija	%	Načrt	Realizacija	%
1. UKREPI ZA VARSTVO IN MONITORING DIVJADI							
Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi	ure	39.192	39.200	100,0	13.260	13.282	100,2
2. BIOMELIORATIVNI UKREPI							
Vzdrževanje pasišč s košnjo (ročna in strojna košnja)	ha	141,29	139,26	98,6	42,9	42,25	98,5
Spravilo sena z odvozom	ha	59,83	57,12	95,5	17,46	16,56	94,8
Priprava pasišč za divjad	ha	31,95	29,55	92,5	12,3	13,2	107,3
Gnojenje travnikov	ha	51,5	50,2	97,5	14,6	14,6	100,0
Vzdrževanje grmišč	ha	19,04	17,63	92,6	5,68	4,98	87,7
Vzdrževanje remiz za malo divjad	ha	16,54	15,74	95,2	2,86	2,36	82,5
Vzdrževanje gozdnega roba	ha	39	38,95	99,9	12,9	11,75	91,1
Izdelava in vzdrževanje kaluž	število	444	430	96,8	134	129	96,3
Izdelava in vzdrževanje večjega vodnega vira	število	20	20	100,0	6	6	100,0
Sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja	število	958	916	95,6	290	285	98,3
Postavitev in vzdrževanje gnezdnic	število	69	58	84,1	20	18	90,0
3. BIOTEHNIČNI UKREPI							
Zimsko krmljenje - SKUPAJ	kg	134.200	118.538	88,3	36.820	30.400	82,6
zimsko krmljenje - velika divjad	kg	131.420	116.415	88,6	35.940	29.575	82,3
zimsko krmljenje - mala divjad	kg	2.780	2.123	76,4	880	825	93,8
Preprečevalno krmljenje	kg	0	0	0,0	0	0	0,0
Privabjalno krmljenje	kg	185.516	182.822	98,5	60.940	57.712	94,7
Krmne njive	ha	78,26	76,51	97,8	23,5	22,8	97,0
Pridelovalne njive	ha	3,11	2,97	95,5	0,3	0,26	86,7
Solnice	kg	7.029	6.874	97,8	2498	2574	103,0
4. LOVSKI OBJEKTI							
Solnice (obnova in novogradnja)	število	6.860	6.461	94,2	2.110	2.088	99,0
Lovske preže (obnova in novogradnja)	število	1.148	1.098	95,6	432	374	86,6
Krmišča (obnova in novogradnja)	število	310	294	94,8	100	84	84,0
Lovske steze (obnova in novogradnja)	km	586,3	525,2	89,6	194,4	164	84,4

Realizacija obsega biomeliorativnih in biotehniških ukrepov v zadnjih šestih letih niha. Skupen obseg ukrepov ostaja na približno enaki ravni, z rahlim trendom navzdol pri posamezni ukrepih, kar bi bilo lahko na daljši rok zaskrbljujoče. Med leti se realizacija spreminja predvsem zaradi vremenskih razmer, okoljskih danosti, lastniško-najemniških odnosov med upravljavci lovišč in lastniki zemljišč ter staranja »lovske populacije«. Znižanje obsega nekaterih del zlasti v letih 2020 in 2021 tudi posledica pandemije COVID-19.

Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi

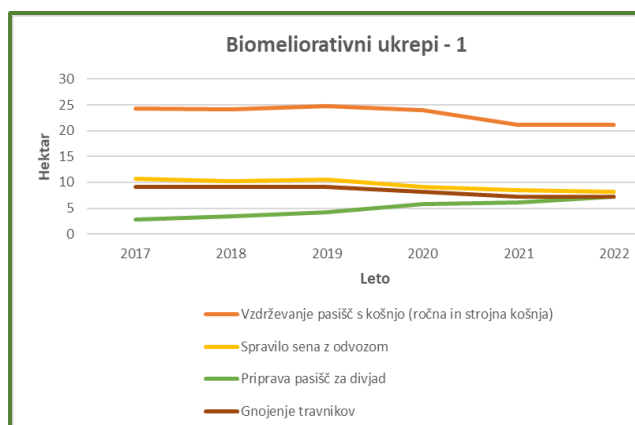
To so ukrepi, ki jih upravljavci lovišč izvajajo v okviru lovsko čuvajske službe ali načrtno z navodili vodstev LD. Vezani so na spremljanje stanja v habitatih posameznih vrst divjadi in njihovih populacijah. V preteklih dveh letih so bili načrtovani ukrepi izvedeni 100 %. Obseg izvedbe del je tesno povezan s konkretnimi potrebami v posameznem letu in z njihovo učinkovitostjo. Stopnja realizacije lahko letno nekoliko zaniha, sicer je število opravljenih ur med leti 2017-2022 primerljivo, celo z rahlim trendom navzgor. Ker so rezultati opravljenega dela pomembnejši od obsega menimo, da je bila realizacija primerna.

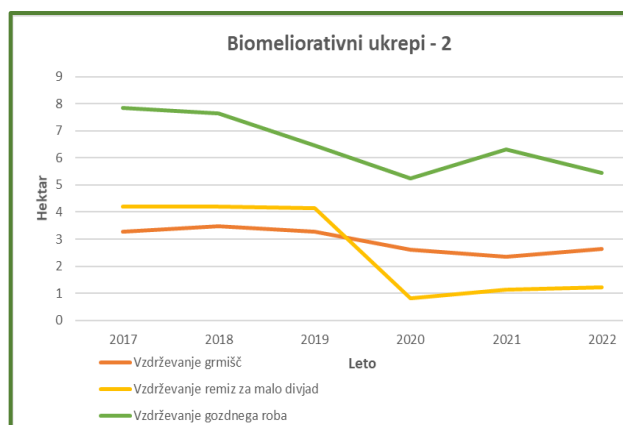
Slika 3.1.1: Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi v obdobju 2017-2022

Biomeliorativna dela

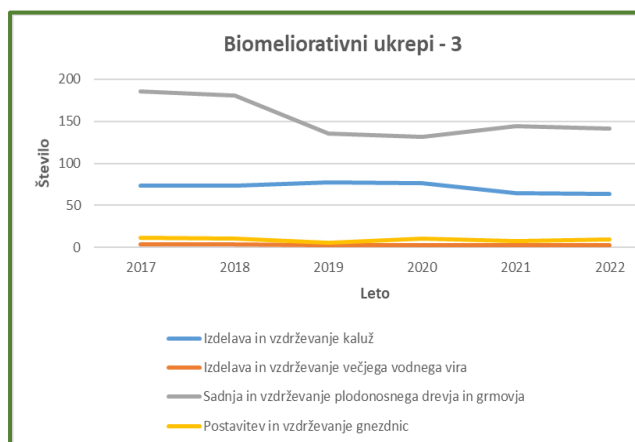
Dela s katerimi upravljavci lovišč izboljšujejo bivalno okolje divjadi so bila v povprečju odlično realizirana, tako v šestletnem, kot zadnjem dveletnem obdobju. Najnižja stopnja realizacije biomeliorativnih del je bila v zadnjih 2 letih dosežena pri vzdrževanju remiz za malo divjad (le 82 %). Najvišjo stopnjo realizacije predstavlja večina ukrepov, kjer je bila realizacija 100 % ali več, kot sta bila npr. priprava pasišč za divjad in izdelava ter vzdrževanje večjih vodnih virov. Menimo, da so bili ukrepi glede na potrebe v okolju ustrezno realizirani.

Slika 3.1.2: Biomeliorativni ukrepi-1 v obdobju 2017-2022

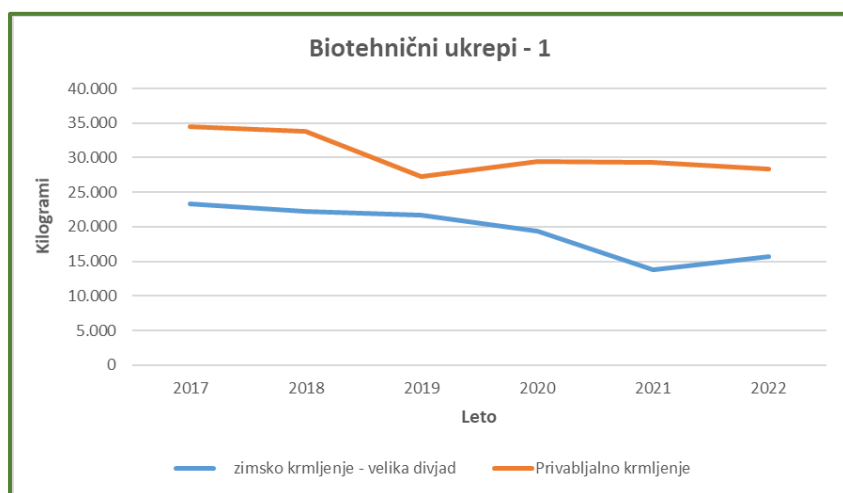
Slika 3.1.3: Biomeliorativni ukrepi-2 v obdobju 2017-2022

Slika 3.1.4: Biomeliorativni ukrepi-3 v obdobju 2017-2022

Biotehnični ukrepi

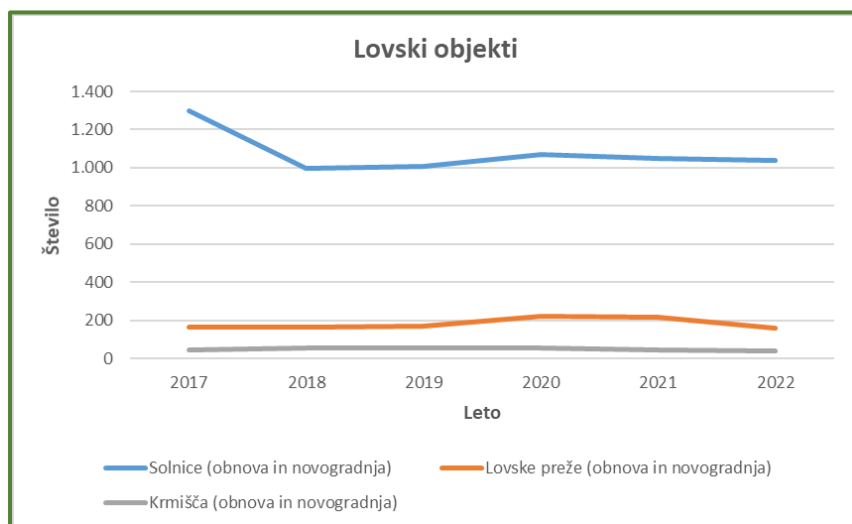
Ukrepi, s katerimi upravljavci lovišč neposredno izboljšujejo prehranske možnosti divjadi in hkrati sebi zagotavljajo ustrezne pogoje za trajnostno upravljanje z divjadjo, kamor spada tudi izvajanje odstrela, so bili v povprečju dobro realizirani. Manj od načrtovanega je bilo realiziranih večina načrtovanih ukrepov, kar ne ocenjujemo za napako, ravno nasprotno. Visoko je bil dosežen obseg izvedenega privabljalnega krmljenja (v šestletju 99 %, zadnji 2 leti 95 %), ki je namenjeno lažjemu ogledu in izbiri živali ter doseganju odstrela. Privabljalno se krmi divjega prašiča v vseh loviščih v LUO (24), v treh muflona in navadnega jelena in v sedmih še male zveri. Na enega odstreljenega divjega prašiča je bilo v povprečju zadnjih dveh let na privabljalnih krmiščih porabljene 29,4 kg močne škrobne krme (količnik 0,84 na prejšnje obdobje), pri čemer je razpon tega kazalca med lovišči znaten (med 6 in 120 kg).

Slika 3.1.5: Biotehnični ukrepi-1 v obdobju 2017-2022

Lovski objekti

Obnovo in novogradnjo lovsko tehniških objektov se opravlja z namenom izboljšati pogoje za izvajanje lova. Načrti (LN LUO in LN lovišč) predstavljajo pravno podlago za izvajanje le-teh. Pri morebitnem preseganju le teh gre torej za izvedbo nenačrtovanih del (zgolj pri visokih prežah), na kar morajo biti LD v LUO v prihodnje bolj pozorne. Kljub temu, da so bila izvajana obnovitvena dela na nekaj dodatnih objektih menimo, da je bila izvedba del v sumariju za LUO po višini povsem ustrezna ter je po rahlem padcu v letu 2018 zadnjih 5 let povsem uravnotežena.

Slika 3.1.6: Lovski objekti v obdobju 2017-2022

Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letih 2023 in 2024

Izvajanje ukrepov v življenjskem okolju divjadi je namenjeno predvsem izboljšanju prehrabnih in bivalnih pogojev za divjad, preprečevanju večjih neskladij v okolju ter lažjemu izvajanju lova. Ukrepi za izboljšanje naravnega okolja divjadi pripomorejo k vzdrževanju prehranske kapacitete za divjad. Ukrepi niso načrtovani v obsegu, da bi okolje v LUO spreminjali, kar zaradi ugodnih naravnih danosti tudi ni potrebno. Ukrepi, ki neposredno izboljšujejo prehranske danosti (predvsem krmiljenje), vplivajo tudi na dinamiko populacij nekaterih vrst divjadi. Na te vplive moramo biti pri upravljanju s populacijami še posebej pozorni.

Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi

Ustreznost in učinkovitost teh ukrepov se kaže predvsem v pridobljenih podatkih o stanju populacij divjadi in preprečevanju škodljivih posledic za divjad. Delavne ure za te ukrepe morajo načrtovati vse LD v LUO. Sodimo, da so načrtovani ukrepi ustrezni in da bodo, glede na potrebe in načrtovani obseg, učinkoviti. Pod tem skupnim imenom so načrtovane delavne ure za spremljanje pojava bolezni divjadi, evidentiranje lokacij povožene divjadi, varstvo gnezd divjadi in drugih prostoživečih živalskih vrst, izvajanje lovsko čuvajske službe, monitoring šakala in drugih vrst divjadi ter določitev lokacij postavitve prometnih znakov »divjad na cesti«.

Biomeliorativna dela

So namenjena izboljšavi prehranskega in bivanjskega okolja divjadi. Pomembna so zato, ker z njimi načrtno usmerjamo naravne procese ter povečujemo količino naravne hrane za divjad. Torej hrane, na kakršno je divjad v naravi navajena in ji daje vse potrebne snovi za normalno rast in razvoj. Menimo, da so načrtovani ukrepi ustrezni in da bodo, glede na načrtovan obseg in danosti v okolju primerni. Načrtovan obseg za leti 2023 in 2024 je podoben kot za zadnje šestletje, z rahlim trendom navzgor, kar je spodbudno.

Biotehnični ukrepi

Biotehniški ukrepi neposredno izboljšujejo prehranske danosti divjadi v naravnem okolju ter so primarno usmerjeni v izvajanje ciljev dejavnosti lovstva. V zasavskem območju je naravna ponudba hrane sicer dovolj pestra in bogata, da zagotavlja obstoj prisotnih vrst divjadi. Biotehnični ukrepi v naravi niso nujno potrebni, so pa dopustni iz gospodarskega vidika upravljanja z lovišči in divjadjo. Načrtovana količina privabljalnega krmiljenja (prašičev, jelenjadi, damjaka, muflona) je vezana na kombinacijo površine ter odvzem v preteklem letu, obenem pa tudi na porabo krme na posameznem krmišču ter število dovoljenih krmišč v lovišču na leto. Načrtovan obseg privabljalnega krmiljenja za divje prašiče za leti 2023 in 2024 je nekoliko višji kot zadnji leti poprej. Veliko smo tudi za leti 2023-24 skupaj naredili na ureditvi evidence krmišč in krmiljenja ter upamo, da bo to dalo ustrezne rezultate. Načrtovan obseg zimskega krmiljenja druge divjadi (za divje prašiče, srnjad in gamsa ni dovoljeno!) je na enakem nivoju kot v preteklem dveletju, a je struktura krme drastično spremenjena, brez močnih krmil ter v ustreznem razmerju med sočnimi in voluminoznimi krmili. Menimo, da so načrtovani ukrepi po vsebini ustrezni in da so, glede na načrtovani obseg, okoljsko in gospodarsko sprejemljivi.

Lovski objekti

Lovski tehniški objekti so namenjeni izvajanju lova in nekaterih biotehničnih ukrepov. Izvedba del na teh objektih je načrtovana na podobni ravni kot v preteklih letih. Menimo, da so načrtovani ukrepi ustrezni in da bodo, glede na načrtovani obseg, učinkoviti pri (še) boljšem upravljanju z lovišči in trajnostnem gospodarjenju z divjadjo. Novogradnje krmišč za divjad so bile predhodno posebej preverjene in ob odobritvi ZGS ter pisnimi soglasji lastnikov zemljišč vnesene v kataster krmišč, ki je tudi priloga na koncu tega načrta. Lokacije krmišč bodo ostale enake za leti 2023-24 ter se ne bodo spreminjale, možno je le krčenje števila le-teh ali začasno prenehanje krmiljenja na posameznem krmišču.

Dopustna odstopanja

Načrtovan je **priporočen obseg biomeliorativnih del ter del za varstvo in monitoring divjadi, tako da izvedba ni obvezna, hkrati pa je dovoljeno neomejeno preseganje.**

Načrtovan **obseg biotehničnih ukrepov predstavlja zgornji še dopusten obseg. Realizacija torej ni obvezna, hkrati pa preseganje ni dovoljeno.**

Načrtovan obseg del na lovskih objektih z načrtovanimi konkretnimi objekti v letnih načrtih lovišč **predstavlja pravno podlago** za njihovo izvedbo. Vrste divjadi, ki jih je dovoljeno krmili in lokacije krmiljenja, kjer je krmiljenje dovoljeno, so navedene v prilogah tega načrta. Podrobnejši podatki o lokacijah krmišč (parcelne številke in koordinate) se nahajajo pri ZGS, na Območni enoti Ljubljana. Usklajenost vrst količin krme z načrtom LUO je dosežena ob izdaji sklepa o usklajenosti letnih načrtov lovišč. V preglednici ne prikazujemo (zimskih) krmišč za malo divjad, izjema so male zveri (šakal, lisica, kuna belica, kuna zlatca).

Preglednica 3.1.2: Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letih 2023 in 2024

Vrsta ukrepa	Enota	Načrt 2023-24
1. UKREPI ZA VARSTVO IN MONITORING DIVJADI		
Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi	ure	14.672
2. BIOMELIORATIVNI UKREPI		
Vzdrževanje pasišč s košnjo (ročna in strojna košnja)	ha	44,92
Spravilo sena z odvozom	ha	20,46
Priprava pasišč za divjad	ha	16,60
Gnojenje travnikov	ha	14,40
Vzdrževanje grmišč	ha	5,12
Vzdrževanje remiz za malo divjad	ha	5,26
Vzdrževanje gozdnega roba	ha	12,54
Izdelava in vzdrževanje kaluž	število	144
Izdelava in vzdrževanje večjega vodnega vira	število	6
Sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja	število	322
Postavitev in vzdrževanje gnezdnic	število	30
3. BIOTEHNIČNI UKREPI		
Zimsko krmljenje SKUPAJ	kg	39.840
Zimsko krmljenje - velika divjad	kg	38.520
Zimsko krmljenje - mala divjad	kg	1.320
Privabljalno krmljenje	kg	106.980
Krmne njive	ha	24,58
Pridelovalne njive	ha	0,30
Sol	kg	3.066
4. LOVSKI OBJEKTI		
Solnice (vse založene v 2 letih)	število	2.112
Lovske preže (obnova in novogradnja)	število	454
Krmišča (obnova in novogradnja)	število	136
Lovske steze (obnova in novogradnja)	km	182,20

Pri izvajanju biotehniških ukrepov je treba poleg določil o lokacijah in obsegu ukrepov, kar je določeno z letnimi načrti lovišč in s tem načrtom, upoštevati še sledeče usmeritve:

Vrste krme so obravnavane s stališča energijske vrednosti, vsebnosti vode ter izvora po naslednjih skupinah:

- Močna škrobna krma (koruza, žita, kostanj, želod, briketi in drugi izdelki iz rastlin);
- Sočna krma (okopavine, tropine, sadje);
- Voluminozna krma (suhe trave, vejniki, travna silaža, koruzna silaža, pesni rezanci) in
- Krma živalskega izvora - SŽP (v skladu z veterinarskimi predpisi).
- Za krmljenje parkljaste divjadi so dovoljene izključno tukaj navedene vrste močne škrobne, sočne in voluminozne krme.

Zimsko je dopustno krmiti naslednje vrste divjadi (le v delu LUO):

- Navadnega jelena (v loviščih Polšnik, Podkum, Dobovec, Dole pri Litiji, Gabrovka in Radeče);
- Damjaka (lovišče Dol pri Hrastniku);
- Muflona (v loviščih Trbovlje, Hrastnik, Dol pri Hrastniku, Dobovec, Podkum in Radeče) ter
- Fazana, jerebico in poljskega zajca (v vseh loviščih, izključno na krmiščih, ki preprečujejo dostop do krme veliki divjadi).

Močne škrobne krme za **zimsko krmljenje** jelenjadi, damjaka in muflona se od leta 2023 dalje ne polaga več! Na istem krmišču, namenjenem zimskemu krmljenju rastlinojede parkljaste divjadi mora biti struktura krme v sledečih deležih –sočna krma do 35 %, voluminozna krma vsaj 65 %. Odstopanja od navedene strukture krme za rastlinojedo parkljasto divjad v času zimskega krmljenja so le v smislu vzdrževanja pasišč s košnjo in naknadnim sušenjem sena, ko je le-tega dovoljeno samostojno zložiti v jasli. Struktura krme za fazana, jerebico in poljskega zajca ni posebej predpisana, upravljavci lovišč naj uporabljajo krmo, ki je dostopna in uporabljana skladno z dognanji lovske stroke.

Pri **zimskem krmljenju** parkljaste divjadi je krmo dopustno polagati le v mesecih od oktobra do marca, izjemoma še do konca aprila v primeru poznega snega in nizkih temperatur. Količina skupaj položene sočne in voluminozne krme v ustreznem razmerju ni omejena, odvisna naj bo od naravne ponudbe hrane. Pri izvedbi je treba upoštevati spodaj navedene omejitve. Če se na krmišču začne izvajati zimsko krmljenje, mora biti to založeno do konca marca, po potrebi (zima z visokim snegom in nizkimi temperaturami). Pri izvajanju krmljenja je potrebno z razporeditvijo krme omogočiti, da vse živali hkrati pridejo do položene krme. Sestava krme za zimsko krmljenje parkljaste divjadi:

- Sočna krma v deležu do 35 %;
- Voluminozna krma v deležu najmanj 65 %.

Privabljalno krmljenje se izvaja s ciljem monitoringa, izbire in lažjega ter pravilnejšega odstrela divjadi. Privabljalno krmljenje se lahko izvaja le v času lovne dobe in izvajanja lova na čakanje. Izvajati ga je dopustno za naslednje vrste divjadi (v celem LUO oz. v delu območja):

- Navadni jelen (v delu LUO južno od reke Save – desni breg);
- Damjak (v loviščih Dol pri Hrastniku in Radeče);
- Muflon (v loviščih Trbovlje, Hrastnik, Dol pri Hrastniku, Dobovec, Podkum in Radeče);
- Divji prašič (v vseh loviščih);
- Lisica (v vseh loviščih);
- Kuna belica (v vseh loviščih);
- Kuna zlatica (v vseh loviščih).

ZAČASNO PREPOVEDANO s hrano živalskega izvora na krmiščih do katerih lahko dostopajo divji prašiči!

Dopustna količina krme za lovišče na letni ravni je načrtovana z letnim načrtom lovišča. Pri določitvi se upošteva spodaj navedene kriterije.

Privabljalno krmljenje **navadne jelenjadi, muflona, damjaka in divjih prašičev** je namenjeno izključno monitoringu, oceni, izbiri ter lažjemu izvrševanju odstrela. Za doseganje učinka privabljanja so na krmišču potrebne in priporočene le minimalne količine krme, ki opravljajo funkcijo privabljanja divjadi. Pri **divjem prašiču**, ki se ga primarno privabljalno krmi je priporočeno krmljenje na način, da je krma na krmiščih dostopna predvsem tej vrsti (npr.: krmni valj, polaganje krme v tla, prekrivanje krme, močno raztresanje, posebna krmišča...) in ne ostali divjadi (srnjadi, gamsu). Letna maksimalna poraba **močne škrobne krme** za privabljalno krmljenje divjadi za posamezno lovišče je **kombinacija lovne površine lovišča (30 %) in odvzema v preteklem letu (70 %)**. Izvajanje privabljalnega krmljenja se mora koncentrirati na obdobje lova na čakanje, t.j. na pomlad in poletje ter zgodnjo jesen.

V loviščih je hrano živalskega izvora dovoljeno polagati le na privabljalna krmišča **za male zveri**, ki morajo biti ustrezno načrtovana in objavljena v prilogi tega načrta. Krmo živalskega izvora za male zveri se polaga na strnjeni površini do največ 4 m². Na krmišču za male zveri je istočasno lahko največ 6 kg hrane živalskega izvora, ki ne predstavlja kadavra divjadi ali največ en kadaver divjadi. Ostanke, ki jih divjad ne poje, je treba zaradi higienskih razlogov redno odstranjevati. **Glede na objavo sklepa v Uradnem listu RS v januarju 2021 s strani UVHVVOR o povečani ogroženosti celotnega ozemlja Slovenije v zvezi z možnostjo pojava Afriške prašičje kuge je krmljenje s hrano živalskega izvora na privabljalnih krmiščih za male zveri, do katerih lahko dostopajo divji prašiči, do preklica prepovedano!**

Polaganje soli divjadi je dopustno izključno na solnicah. Kriterij za določanje skupne porabe soli v lovišču na leto je do max. 3 kg na 50-100 ha gozda. Sol naj se polaga le v spomladanskem času. Postavljanje solnic je prepovedano:

- Bliže kot 50 m od sestojev v pomlajevanju, mladovij in v smrekovih drogovnjakov;
- Bliže kot 50 m od javnih cest in gozdnih rezervatov;
- Bliže kot 50 m od vodnih teles in na način, da sol lahko pride vanje;
- Bliže kot 50 m od kmetijskih površin;
- Na živa drevesa;
- V območja ali bližino območij, kjer so prisotne redke, ogrožene in zavarovane vrste živali ter rastišča redkih, ogroženih in zavarovanih rastlinskih vrst;
- V bližino območij naravnih vrednot, v ožja zavarovana območja in v dele širših zavarovanih območij s strožjim varstvenim režimom (IUCN kategorija II). Izjemoma je tudi na teh območjih možna začasna postavitvev.

3.2 Vpliv divjadi na njeno življenjsko okolje

3.2.1 Škode na kmetijskih kulturah in domači živini ter presoja uspešnosti izvedenih ukrepov

Lovske družine so v skladu z Zakonom o divjadi in lovstvu ter Pravilnikom o vsebini načrtov upravljanja z divjadjo dolžne v okviru letnega načrta lovišča poročati o škodnih dogodkih v tekočem letu. Po podatkih lovskih organizacij je bilo tako v letih 2021 in 2022 na območju Zasavskega LUO oškodovancem izplačanih v denarju za 38.560,32 EUR (60 %), v materialu povrnjenih za 21.425,85 EUR (33,5 %) in z fizičnim delom lovcev na odpravi škode povrnjenih za 4.151,50 EUR (6,5 %) odškodnin (delo je enotno ovrednoteno za celo SLO na 5,00 EUR/uro). Skupaj beležimo torej za 64.137,67 EUR odškodnin za nastalo škodo od divjadi na lovni površini. Največ škode je v letih 2021-22 povzročil divji prašič (88 %), ostalo pa jelenjad, srnjad, muflon, damjak, jazbec, lisica in siva vrana. Velika parkljasta divjad je skupaj povzročila 97 % vse nastale škode od divjadi v LUO. V dveh lovskih družinah v zadnjih dveh letih niso evidentirali nobenega škodnega primera. Skupno število obravnavanih škodnih primerov je bilo v zadnjih dveh letih največje v šestletju (505 – 40 %), kar je posledica kombinacije pritiska divjadi na škodne objekte in interesa/seznanjenosti oškodovancev za prijavo škode, tudi najmanjših po obsegu. Največji obseg ovrednotene škode od divjadi (v EUR) je bil v preteklih dveh letih v loviščih Litija (27 %), Šmartno pri Litiji (22 %) in Radeče (11 %), po številu škodnih dogodkov pa v loviščih Litija (22 %), Šmartno pri Litiji (18 %), Pugled (12 %), Laze (9 %) in Kresnice (7 %).

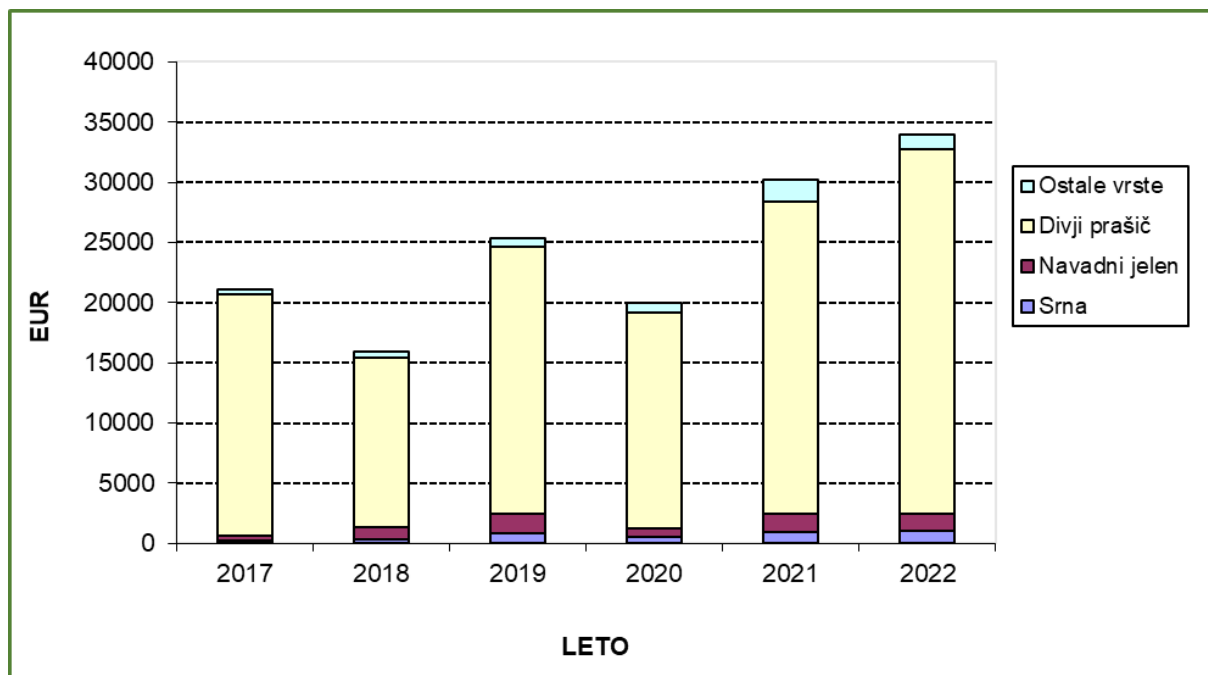
Najvišja škoda v preteklem šestletnem obdobju po finančnem obsegu je bila evidentirana v letu 2022, glede na število primerov pa v letu 2021. Razloge za medletna nihanja škod, lahko iščemo v periodično zelo dobrih naravnih razmerah (gozdni obrodi), posledično pa visokemu prirastku in številčnosti divjega prašiča, ki je glavni nosilec škod v zasavskem prostoru. Upravljalci lovišč sicer namenljajo veliko pozornost obsegu preventivnih ukrepov in nižji gostoti populacij okoljsko vplivnih vrst divjadi, kar je bilo doseženo z zelo dobro realizacijo načrtovanih ukrepov praktično v vseh letih. Kljub temu nekaj lovišč v šestletju močno izstopa s številom škodnih primerov od vseh vrst divjadi in sicer: Litija, Pugled, Radeče, Laze, Šmartno pri Litiji, Kresnice, Čemšenik in Dol pri Hrastniku.

Poleg škode na lovni površini je bilo v letih 2021 in 2022 v Zasavskem LUO zabeleženih tudi 15 škodnih dogodkov od divjadi (povzročitelji lisica-4x, srnjad-3x, jelenjad-2x, divji prašič-1x, šakal-1x, kuna belica-1x, kombinirano srnjad-s.vrana-p.zajec-3x) na nelovni površini v višini 15.854,64 EUR. Škodo so ocenili in obravnavali pooblaščenca ZGS iz OE Ljubljana po pooblastilu ministrstva, pristojnega za divjad in lovstvo.

Preglednica 3.2.1: Povzročene škode v obdobju 2017 - 2022

Vrsta divjadi	Kultura	2017 - 2022		2021 - 2022	
		Ovrednotena škoda	EUR / 100 ha	Ovrednotena škoda	EUR / 100 ha
srna	kulture	3.679,11	4,06	1.849,90	2,04
	travniki	100,00	0,11	100,00	0,11
	sadno drevje	221,00	0,24	0,00	0,00
	ostalo	8,50	0,01	0,00	0,00
skupaj		4.008,61	4,42	1.949,90	2,15
navadni jelen	kulture	4.285,84	4,73	1.690,90	1,46
	travniki	1.307,00	1,44	1.177,00	0,14
	sadno drevje	78,85	0,09	78,85	0,00
	gozd	800,00	0,88	0,00	0,88
	ostalo	84,75	0,09	0,00	0,00
skupaj		6.556,44	7,23	2.946,75	2,48
muflon	travniki	2.070,22	2,28	1.174,10	0,54
skupaj		2.070,22	2,28	1.174,10	0,54
damjak	sadno drevje	195,36	0,22	0,00	0,00
skupaj		195,36	0,22	0,00	0,00
divji prašič	kulture	33.753,56	37,23	15.259,01	8,51
	travniki	96.283,97	106,21	40.876,85	35,68
	ostalo	410,00	0,45	100,00	0,01
skupaj		130.447,53	143,90	56.235,86	44,20
SKUPAJ PARKLJARJI		143.278,16	158,05	62.306,61	49,38
lisica		349,00	0,38	70,00	0,12
jazbec		2.291,70	2,53	1.554,06	0,52
siva vrana		943,69	1,04	207,00	0,41
SKUPAJ OSTALO		3.584,39	3,95	1.831,06	1,05
VSE SKUPAJ		146.862,55	162,01	64.137,67	50,42

OVREDNOTENA ŠKODA je izplačana odškodnina v denarju (€) + izdan material v denarju (€) + opravljene ure sanacije izražene v denarju (1 ura = 5 €).

Slika 3.2.1: Dinamika ovrednotenih škod od divjadi v LUO za zadnje šestletno obdobje

Slika 3.2.2: Povračila škode in odvzem divjih prašičev v LUO za zadnje šestletno obdobje

Preglednica 3.2.2: Pregled števila škodnih dogodkov po loviščih za zadnje šestletno obdobje

Lovišče	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Čemšenik	2	8	22	14	4	8	58
Dobovec		1	5	2	5	1	14
Dol pri Hrastniku	7	15	11	9	8	5	55
Dole pri Litiji	16		6	2	5	2	31
Gabrovka	1	2	1	3	2	5	14
Hrastnik	3	3	3	4	3	2	18
Ivančna Gorica	5	5	7	1	5	5	28
Izlake					1	1	2
Kresnice	14	6	11	29	18	15	93
Laze	17	11	16	9	16	27	96
Litija	33	2	59	31	71	41	237
Mlinše	1				6	4	11
Moravče		5			5	5	15
Podkum	2	1	7	3	10	4	27
Polšnik	2	4	4	1	7	3	21
Pugled	25	23	32	49	28	30	187
Radeče	17	22	13	20	11	12	95
Šentlambert		4	1	1			6
Šentvid pri Stični	1						1
Šmartno pri Litiji	4	11	25	21	53	37	151
Trbovlje	11	8	1			2	22
Vače	2	3	2	2	2	3	14
Višnja Gora	3		11	6	19	8	47
Zagorje	5	2			3	3	13
LUO skupaj	171	136	237	207	282	223	1256

Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od divjadi v letih 2017 - 2022

Preglednica 3.2.3: Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od in na divjadi v obdobju 2017 - 2022

Vrsta ukrepa	2017 - 2022		2021 - 2022	
	Št. lovišč	Opr. ure	Št. lovišč	Opr. ure
tehnična sredstva	107	15.472	42	5.352
kemična sredstva				
SKUPAJ	107	15.472	42	5.352

Upravljalci lovišč so v preteklih šestih letih izvajali ukrepe za preprečevanje škod v kmetijstvu in v prometu. V ta namen so porabili 15.472 delovnih ur. Razpon števila LD, ki so ta dela opravljala je bil od 11 do 22, od vseh 24-tih v LUO. Opravljena zaščitna dela so bila tehniške in kemične narave: nabava in pomoč pri postavitvi zaščitnih električnih ograj (el. pastir, mreža, količki, žica, izolatorji...), nabave, razdelitve in uporabe kemičnih zaščitnih sredstev. Poleg tega so v namen zaščite prometa pred divjadjo ob prometnejših cestah postavili več kemičnih odvrtač in postavili silhete srnjaka za opozorilo pred naleti divjadi.

Ta dela so se v obdobju zadnjih dveh let (2021-2022) v primerjavi s preteklimi leti še naprej intenzivirala, tudi s pomočjo določil teh načrtov. V zadnjih dveh letih so pri zaščiti pred škodo od divjadi in na divjadi sodelovale, razen redkih izjem, skoraj vse LD v LUO. Obseg dela in delovnih ur je bil temu primerno višji kot v preteklosti.

Načrtovani ukrepi za preprečevanje škod v letih 2023-2024

Preglednica 3.2.4: Načrtovani ukrepi za preprečevanje škod v letih 2023 in 2024

Vrsta ukrepa	Št. lovišč	Načrtovane ure
tehnična sredstva	24	5.860
kemična sredstva		
SKUPAJ	24	5.860

Upravljalci lovišč bodo v letih 2023-2024 za preprečevanje škod od divjadi na kmetijskih površinah v skladu s potrebami izvajali podobne ukrepe kot v preteklih letih. Najpogostejši ukrep bo nakup in pomoč pri postavljanju zaščitnih sredstev za preprečevanje škode od divjadi (odvračala, električni pastirji, mreže, žica, izolatorji, šumeče folije,...) v kmetijstvu in postavitve kemičnih ograj ter opozorilnih silhuet v prometu za preprečevanje škode na divjadi.

Načrtovan obseg ukrepov in potrebnih ur za njihovo izvedbo bo prilagajan dejanskim potrebam v loviščih in problemom s škodami od divjadi. Dejanska potreba po izvajanju zaščitnih ukrepov za preprečevanje škode od divjadi (predvsem v kmetijstvu) se pokaže šele tekom leta, je močno odvisna od vremenskih in okoljskih danosti v posameznem letu ter seveda od stanja divjadi v loviščih. **Vsak upravljalec lovišča - LD mora imeti v letnem načrtu predvidena vsaj minimalna dela za preprečevanje škod od divjadi! V letih 2023-2024, primarno v letu 2023 predvidevamo višjo številčnost divjega prašiča v primerjavi z letom 2022 zaradi srednje bogatega gozdnega obroda, zato naj tem ukrepom vsekakor več aktivnosti posvetijo LD v loviščih z večjo škodo od divjadi v zadnjih 6 zaporednih letih (Čemšenik, Dol pri Hrastniku, Kresnice, Laze, Litija, Pugled, Radeče, Šmartno pri Litiji, Višnja Gora). Za vse LD, kjer je tekom obdobja 2017-2022 nastala večja škoda od divjadi (št. škodnih dogodkov z letnim povprečjem > 8 ali ovrednotena škoda z letnim povprečjem > 500 EUR) je izvajanje ukrepov za preprečevanje škod od divjadi obveza!**

Za preprečevanje škode od sivih vran kot najbolj učinkovit ukrep priporočamo odvračalni odstrel. Smiselno ga je izvajati lokalno, tam kjer sive vrane dejansko povzročajo škodo. **Ocenjujemo, da bi bilo tako treba ukrepati v loviščih Pugled, Laze, Kresnice, Litija, Moravče, Šmartno pri Litiji, Podkum, Gabrovka, Šentvid pri Stični in Ivančna Gorica.** V zvezi s tem naj IO OZUL pripravi seznam lokacij, kjer je treba odvračalni odstrel izvajati že pred začetkom lovne dobe in v imenu vseh pristojnih upravljavcev lovišč zaprosi MKGP za dovoljenje.

Odgovornost za nastanek škode od in na divjadi ter postopki za njeno ugotavljanje in določevanje odškodnin so obrazloženi na spletni strani ZGS:

http://www.zgs.si/delovna_podrocja/gozdne_zivali_in_lovstvo/divjad/index.html.

Vpliv rastlinojede divjadi na gozdne ekosisteme

V letih 2009 in 2010 je ZGS opravil prvi popis objedenosti gozdnega mladja po prenovljeni metodi, ki bo na podlagi dolgoročnega periodičnega izvajanja omogočala korektne analize tudi s pomočjo statističnih orodij. Izvedba popisa ne terenu prostorsko ni vezana na območje LUO, ampak se opravlja po »ekoloških enotah« (popisne enote - PE) pri oblikovanju katerih smo upoštevali populacijska območja rastlinojede parkljaste divjadi in zaokrožena gozdnata območja, ki so si podobna po drevesni sestavi, geološki podlagi, klimi ipd. - združujejo med seboj si podobne gozdnogospodarske enote glede na območne rastiščno - gojitvene tipe.

V letih 2014, 2017 in 2020 smo v vseh popisnih enotah v LUO izvedli drugi, tretji in četrti popis objedenosti gozdnega mladja. Ugotavljamo, da so sistematično pridobljeni podatki pomemben vir informacij ne le o vplivu divjadi na objedenost gozdnega mladja, ampak tudi o sami drevesni sestavi, gostoti ter vertikalni in horizontalni strukturi mladovij.

Večji del LUO (92 %) pokrivata popisni enoti Zasavje in Litija. V Zasavskem LUO leži 65 % popisne enote Zasavje in 87 % popisne enote Litija. Izven teh dveh LUO sega del lovišča Pugled na zahodu, ki spada v popisno enoto Ljubljana, ki po večini obsega območje, kjer je zelo nizka gozdnatost in visok delež zazidanih in sorodnih zemljišč ter deli lovišč Višnja Gora, Ivančna gorica in Šentvid pri Stični, ki ležijo južno od avtoceste Ljubljana – Novo Mesto ter spadajo v popisno enoto Krka.

Slika 3.2.2.1: Popisne enote v lovsko upravljavskem območju

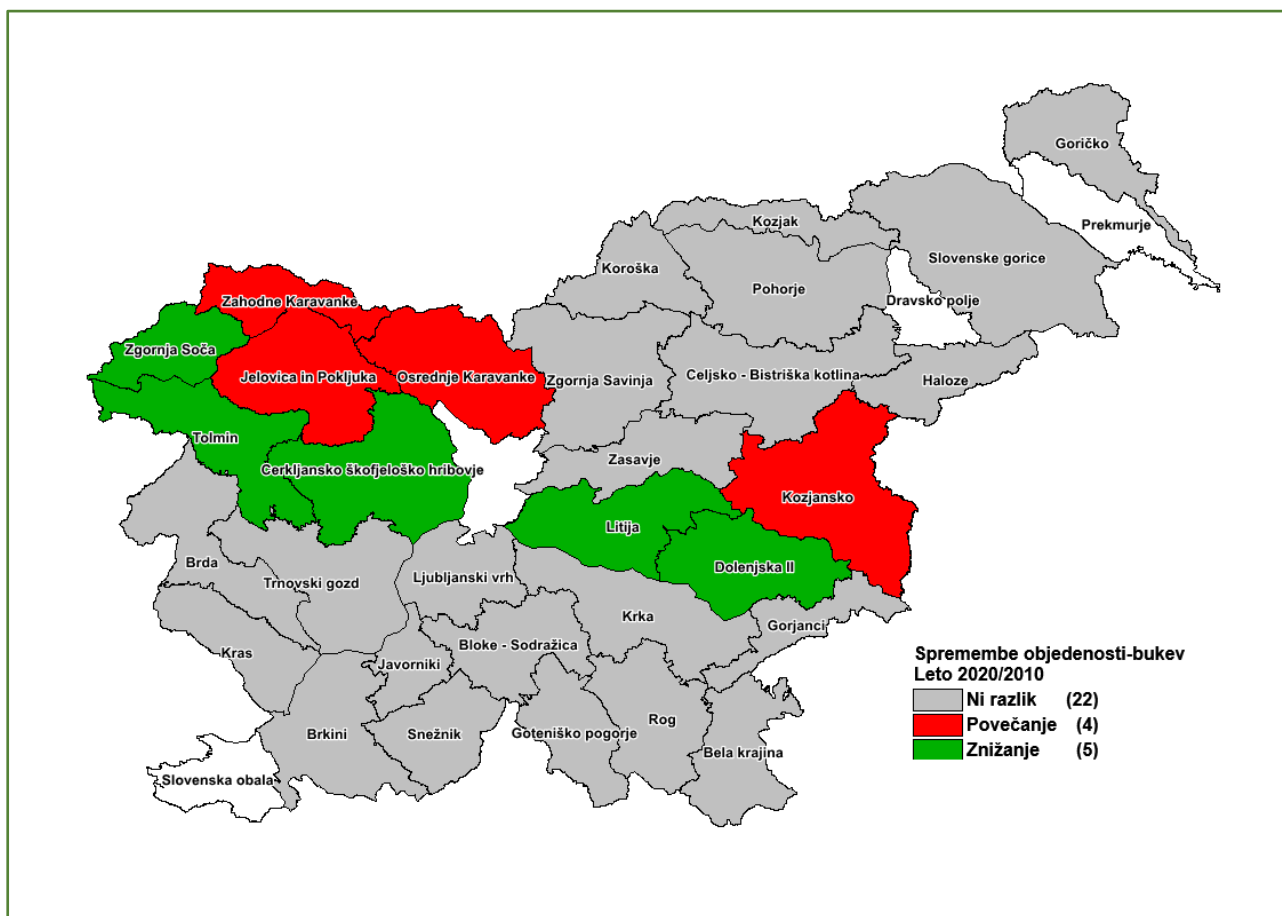
V letu 2014 smo v obeh navedenih popisnih enotah izvedli drugi popis objedenosti. V vsaki od popisnih enot je bilo popisanih 54 ploskev, na katerih smo ugotavljali vpliv rastlinojede parkljaste divjadi na poškodovanost gozdnega mladja. Kljub temu, da je stopnja objedenosti odvisna od številnih dejavnikov, nam ta podatek nudi dodano vrednost pri razumevanju dogajanj v populacijah divjadi, predvsem glede gibanja njene številčnosti in gostot. Kot kazalnike usklajenosti populacije z njenim okoljem uporabljamo objedenost posameznih drevesnih vrst oz. skupin vrst.

V letu 2017 smo izvedli tretji popis objedenosti. V enoti Zasavje je bilo popisanih 51 ploskev, v enoti Litija pa 52 ploskev. Za korektno statistično obdelavo podatkov mora biti vsaj 51 ploskev v enoti.

V letu 2020 smo izvedli četrti popis objedenosti. Enako kot pri popisu v letu 2017 je bilo tudi v letu 2020 v enoti Zasavje popisanih 51 ploskev, v enoti Litija pa 52 ploskev.

Pri interpretaciji rezultatov moramo upoštevati lastnosti posameznega kazalnika. Objedenost v prehrani priljubljenih drevesnih vrst (mehki listavci, plemeniti listavci) je visoka že pri nizkih gostotah divjadi. Na drugi strani je objedenost v prehrani manj priljubljenih vrst (smreka) tudi pri visokih gostotah divjadi lahko nizka.

Bukev je srednje priljubljena vrsta in se na spreminjanje gostote rastlinojede parkljaste divjadi odziva pri nizkih in visokih gostotah.

Slika 3.2.2.2: Spremembe v deležu poškodovanih osebkov bukeve v popisu 2020 glede na popis 2010 po popisnih enotah v Sloveniji Popisne enote v lovsko upravljavskem območju

Preglednica 3.7: Podatki popisa objedenosti v popisni enoti Zasavje v letu 2020

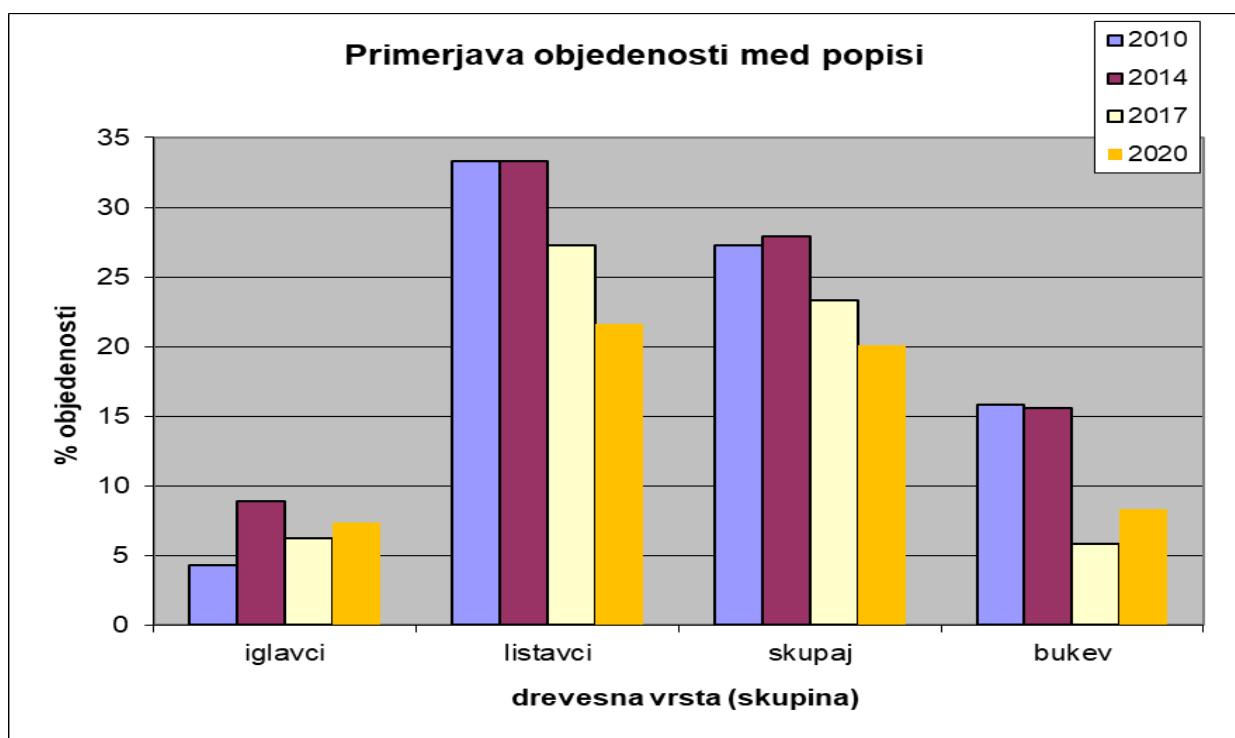
Zasavje 2020	št. vz.	< 15 cm			R1 15-30 cm			R2 30-60 cm			R3 60-100 cm			R4 100-150 cm			R1-R4		
		DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	31	12	4.989	6,3	3	1.260	6,3	11	2.726	4	19	2.143	5,9	18	725	2,2	9	6.854	4,8
Jelka	11	4	1.767	17,2	2	914	17,2	2	378	33,3	2	236		1	47	33,3	2	1.576	19
Bori	3		104			32						16							47
Bukev	44	19	7.483	6,1	33	12.353	6,1	42	10.179	12,4	47	5.420	8,7	51	2.111	0,7	39	30.063	8,3
Hrasti	18	12	4.989	15,3	8	3.199	15,3	1	189	41,7							4	3.388	16,7
Plemeniti listavci	46	41	16.525	31,2	31	11.565	31,2	15	3.671	58,4	4	504	59,4	2	79	40	20	15.819	38,4
Drugi trdi listavci	45	11	4.365	22,9	21	7.910	22,9	26	6.271	38,4	24	2.820	38	24	977	4,8	23	17.978	29,7
Mehki listavci	12	1	208	9,8	2	646	9,8	4	851	35,2	3	394	32	4	173		3	2.064	23,7
Iglavci	34	17	6.859	10,7	6	2.206	10,7	13	3.104	7,6	21	2.395	5,3	19	772	4,1	11	8.477	7,4
Listavci	51	83	33.569	18,9	94	35.672	18,9	87	21.161	29,3	79	9.139	21,6	81	3.340	2,8	89	69.312	21,6
Skupaj	51	100	40.428	18,4	100	37.878	18,4	100	24.265	26,5	100	11.534	18,2	100	4.112	3,1	100	77.788	20,1

Iz popisa objedenosti želimo izluščiti tudi informacije o zagotavljanju naravnega pomlajevanja. Zanima nas torej tisti segment gozda, od katerega je odvisno naravno pomlajevanje in s tem nadaljnji razvoj gozda. S tega vidika je predvsem pomembno, kakšna je vrstna sestava mladja v najvišjem višinskem razredu, ki ga še spremljamo. Menimo, da je mladje, ko preraste višino 150 cm varno pred objedanjem. Pomembno je, da se število dreves na hektar z rastjo gozda zmanjšuje in, da se zaradi tega s pravnimi ukrepi (redčenjem) lahko spreminja deleže drevesnih vrst, seveda le v okviru, ki ga ponuja mladje. Pričakovani delež plemenitih listavcev v lesni zalogi je 8 %, prav tako drugih trdih listavcev. Pričakovani delež smreke je 10 %. Bukve naj bi bilo cca 70 %. Glede na rezultate popisa je v povprečju te cilje mogoče doseči. V popisni enoti Litija je opaziti, da se jelka in mehki listavci, to so drevesne vrste, ki jih divjad najraje objeda, v višinskem razredu od 100 do 150 cm redkeje

pojavnajo, čeprav so v nižjih višinskih razredih prisotne. Razloge za to je iskati v njihovi splošni zelo majhni zastopanosti v mladju (za jelko to velja tudi v splošnem v vseh sestojih) ter v nizkem deležu mladja in sestojev v obnovi, ki je še precej manjši kot v popisni enoti Zasavje. Razliko v pojavljanju jelke in mehkih listavcev lahko delno pojasnimo tudi s prisotnostjo jelenjadi, ki je v popisni enoti Litija zmerno zastopana, v popisni enoti Zasavje pa se zelo redko pojavlja. Skupno gledano se je stopnja objedenosti zmanjšala v obeh PE (Zasavje 3 %, Litija 5 %). Jelka (pretežno silikatna rastišča) se pojavlja tudi v razredu 100 – 150 cm v obeh popisnih enotah.

Preglednica 3.8: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4, Popisna enota »Zasavje«

	Objedenost 2010	Objedenost 2014	Objedenost 2017	Objedenost 2020
<i>Smreka</i>	2,7	2,7	3,0	4,8
<i>Jelka</i>	10,6	23,1	12,5	19,0
<i>Bori</i>	14,3	7,1		
<i>Macesen</i>				
<i>Bukev</i>	15,8	15,6	5,8	8,3
<i>Hrasti</i>	24,3	16,9	17,1	16,7
<i>Plemeniti listavci</i>	49,1	54,4	47,3	38,4
<i>Drugi trdi listavci</i>	36,8	38,7	29,0	29,7
<i>Mehki listavci</i>	32,1	42,3	47,6	23,7
<i>Iglavci</i>	4,3	8,9	6,2	7,4
<i>Listavci</i>	33,3	33,3	27,3	21,6
Skupaj	27,3	27,9	23,3	20,1

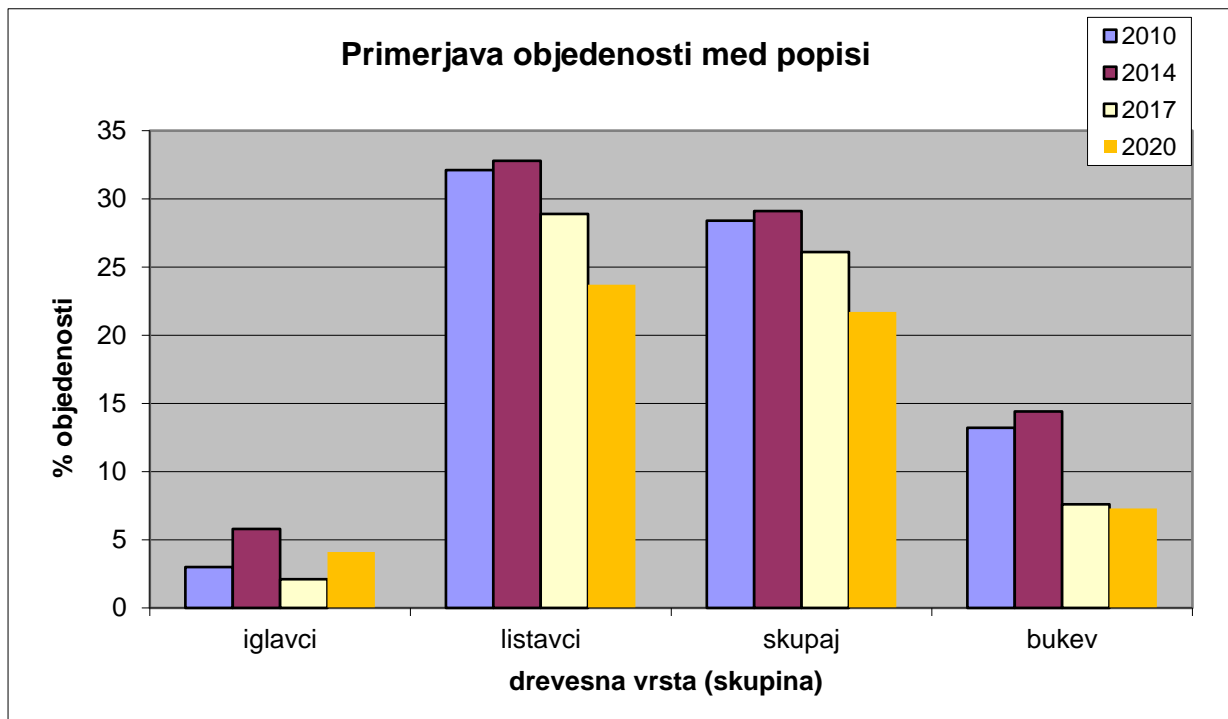
Slika 3.2.2.3: Primerjava deleža poškodovanih osebkov (objedenost) gozdnega mladja med popisi 2010, 2014, 2017 in 2020 za razrede R1-R4, Popisna enota »Zasavje«

Preglednica 3.9: Podatki popisa objedenosti v popisni enoti Litija v letu 2020

Litija 2020	št. vz.	< 15 cm			R1 15-30 cm			R2 30-60 cm			R3 60-100 cm			R4 100-150 cm			R1-R4			
		DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	
Smreka	24	5	2.319		5	1.915	1,6	11	2.705		12	1.185	5,1	18	714		9	6.520	1,4	
Jelka	5	4	1.915			91	33,3		30	100		2	152	80	3	122	12,5	1	395	50
Macesen	1					15	100											15	100	
Ostali iglavci	1				1	365		1	182								1	547		
Bukev	50	15	7.157		36	12.888	6	46	11.110	5,9	63	6.064	12,8	65	2.599	7	44	32.660	7,3	
Hrasti	15	5	2.520		4	1.489	29,6	3	745	57,1	1	61	50		15	100	3	2.310	39,5	
Plemeniti listavci	35	35	17.238		36	13.116	39,4	20	4.970	45,9	8	805	49,1	4	152	60	26	19.043	41,7	
Drugi trdi listavci	43	36	17.742		17	6.003	28,4	16	3.936	38,6	11	1.079	46,5	8	334	22,7	15	11.353	33,5	
Mehki listavci	10				1	258	52,9	3	654	74,4	2	213	57,1	2	61	25	2	1.185	64,1	
Iglavci	27	9	4.234		7	2.386	3,2	12	2.918	1	14	1.337	13,6	21	836	1,8	10	7.477	4,1	
Listavci	52	91	44.657		93	33.754	24,4	88	21.414	25,1	86	8.222	22,2	79	3.161	12	90	66.551	23,7	
Skupaj	52	100	48.891		100	36.140	23	100	24.332	22,2	100	9.559	21	100	3.997	9,9	100	74.028	21,7	

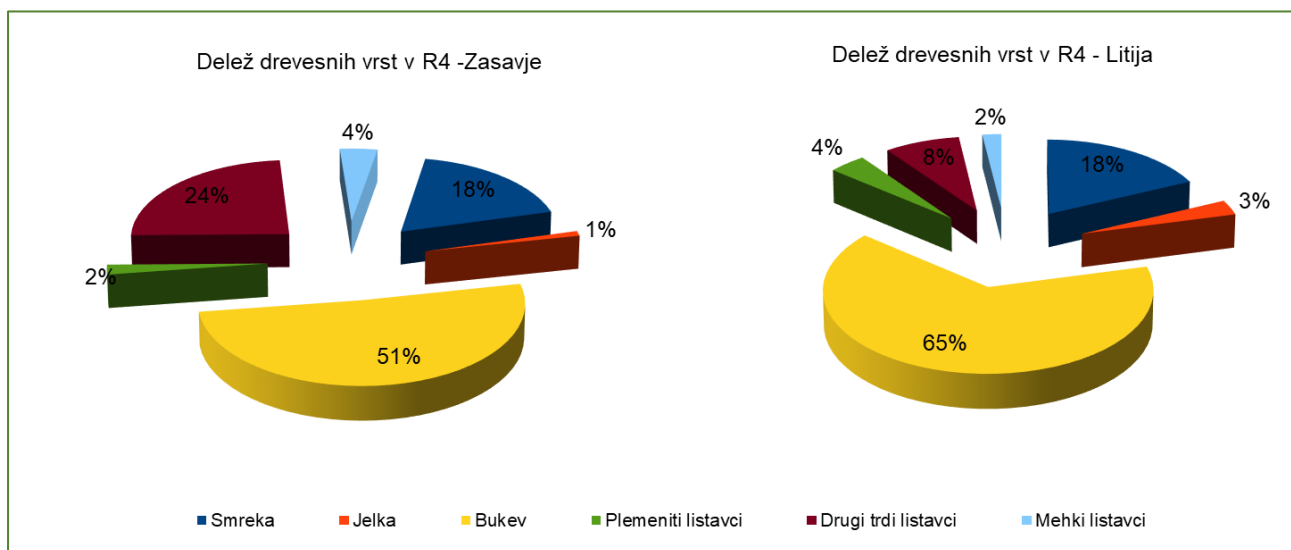
Preglednica 3.10: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4, Popisna enota »Litija«

	Objedenost 2010	Objedenost 2014	Objedenost 2017	Objedenost 2020
Smreka	3,1	1,0	0,9	1,4
Jelka	0,0	44,7	10,4	50,0
Bori	0,0			
Macesen				100,0
Bukev	13,2	14,4	7,6	7,3
Hrasti	38,5	26,7	37,0	39,5
Plemeniti listavci	62,5	69,3	59,8	41,7
Drugi trdi listavci	38,2	54,4	43,4	33,5
Mehki listavci	43,8	64,1	68,3	64,1
Iglavci	3,0	5,8	2,1	4,1
Listavci	32,1	32,8	28,9	23,7
Skupaj	28,4	29,1	26,1	21,7

Slika 3.2.2.4: Primerjava deleža poškodovanih osebkov (objedenost) gozdnega mladja med popisi 2010, 2014, 2017 in 2020 za razrede R1-R4, Popisna enota »Litija«

Na odnos med rastlinojedimi parkljarji in gozdnim mladjem močno vpliva tudi delež mladovja v primerjavi z ostalimi razvojnimi fazami. Za uravnavanje tega odnosa izhajamo iz obstoječega stanja razmerja razvojnih faz. Iz preglednice 3.9. je razvidno, da bi z intenzivnejšim gospodarjenjem lahko dosegli večji delež mladja in s tem večjo ponudbo hrane za rastlinojede parkljarje. S tem bi se pritisk na mladje zmanjšal. Učinek bi bil dolgoročen le, če se ob tem ne bi povečala gostota rastlinojedih parkljarjev.

Slika 3.2.2.5: Delež posamezne drevesne vrste v razredu od 100 do 150 cm

Uspeh pomlajevanja je v dobršni meri odvisen tudi od načina trajnostnega gospodarjenja z gozdom, h kateremu bistveno pripomorejo krajevno pristojni revirni gozdarji in lastniki gozdov. Na vsakem rastišču veljajo posebne zakonitosti. Z ustreznim pristopom k pomlajevanju bi zagotovili naravno pomlajevanje, ki bi tudi ob zmerni rasti ali stagnaciji populacij rastlinojedih parkljarjev omogočal normalen trajnostni razvoj gozda. Uspešno naravno pomlajevanje gozda pa je z ustreznim strokovnim pristopom (še) možno tudi pri sedanjem razmerju razvojnih faz.

Preglednica 3.11: Površina in delež posamezne razvojne faze v popisnih enotah Zasavje in Litija

Razvojna faza	Popisna enota Zasavje				Popisna enota Litija			
	Model		Dejansko		Model		Dejansko	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Mladovje	4.949	15	1.276	4	6.406	15	2.071	5
Drogovnjak	13.527	39	9.026	27	17.510	39	17.241	40
Debeljak	10.228	28	19.170	58	13.239	28	18.811	44
Sestoj v obnovi	4.289	18	3.232	10	5.552	18	2.774	6
Ostalo			290	1			1.811	4

Razlike med stopnjami poškodovanosti gozdnega mladja v letih 2010, 2014, 2017 in 2020 smo testirali z neparametrično metodo variance – Friedmanova ANOVA in Kendallova konkordanca. Pri tem smo v vsakokratnem testiranju upoštevali nize podatkov z vsemi ploskvami določene prostorske enote, to je istimi ploskvami, ki so bile popisane v preteklih letih (odvisen vzorec) in novo dodanimi ploskvami. Podatke novih ploskev smo v podatkovne nize na mesta izločenih ploskev razvrstili po slučajnem izboru.

- Za popisno enoto Zasavje smo testirali razlike za vse drevesne vrste skupaj ter posebej za bukev. Rezultati so pokazali, da med deleži posameznih opisov za vse drevesne vrste skupaj ni značilnih razlik, pri bukvi pa so razlike značilne in sicer izstopa leto 2017, kjer se je začelo opazno značilno zmanjšanje.
- Za popisno enoto Litija smo testirali razlike za vse drevesne vrste skupaj ter posebej za bukev. Rezultati so pokazali, da med deleži posameznih opisov za vse drevesne vrste skupaj ni značilnih razlik, pri bukvi pa so razlike značilne, primerjalno med četrtem (2020) in prvim popisom (2010) se je objedenost bukve statistično značilno zmanjšala.

V splošnem lahko ugotovimo, da so razlike v objedenosti gozdnega mladja med vsemi štirimi obdobji za vse drevesne vrste skupaj neznačilne, pri objedenosti bukve pa je zaznati značilno zmanjšanje objedenosti.

4 ŽIVALSKES VRSTE – DIVJAD

4.1 Srna (*Capreolus capreolus*)

Prostorski okvir obravnave

Prostorski okvir obravnave srne (srnjadi) je Zasavsko lovsko upravljavsko območje.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

V preteklih dveh letih je bilo iz narave odvzetih 4.514 živali, kar pomeni 100 % glede na načrt. V skupnem odvzemu je bilo 50,4 % moških osebkov, 49,6 % ženskih osebkov. Pri starostnih razredih predstavlja pri moškem delu populacije delež mladičev 30 %, enoletnih živali-lanščakov 30 % in srnjakov starejših od dveh let 40 %. Pri ženskem delu populacije je delež mladičev 33 %, enoletnih živali-mladic 24,5 % in srn starejših od dveh let 42,5 %. Starostni razred mladiči predstavlja v skupnem številu odvzema srnjadi v LUO 31 %, razred enoletnih 27,5 % in razred starejših 41,5 % odvzema. Glede na realizirano predstavljajo ugotovljene izgube 13,5 %, kar je povsem v okviru povprečja zadnjih šestih let. Od tega je bilo 85 % nenaravnih in 15 % naravnih izgub. Povož na prometnicah je bil najpogostejši vzrok nenaravnim izgubam, in sicer v 83 % dogodkov, naravnim pa neznan vzrok z 49 % od vseh naravnih izgub. Ker gre le za nekaj odstotna odstopanja, ne moremo govoriti, da zaznane spremembe dejansko odražajo spremembe v populaciji. V preteklem letu so bile najnižje izgube (do 5 %) v loviščih Dole pri Litiji, Polšnik in Vače, najvišje pa v loviščih Hrastnik (25 %), Pugled (22 %), Ivančna Gorica (21 %), Laze (21 %) in Radeče (20 %).

Realizacija načrtovane vezave (80 %) odstreljenih srn 2+, glede na odstreljene srnjake 2+, je bila kar 96 %, kar že vrsto let pozitivno vpliva na manjše število izgub starejših srn in na izboljšavo spolnega razmerja v populaciji. Načrtovano razmerje so dosegle prav vse LD v LUO, kar je izrazito pozitivno. Realizacija odvzema na nivoju območja je bila v splošnem zelo ugodna in v okviru dovoljenih odstopanj.

V zadnjem šestletnem obdobju znaša realizacija odvzema glede na načrt 100,5 %, povprečno to pomeni 2.187 živali na leto. Delež moških osebkov v odvzemu je 50 %. Delež moških osebkov v odvzemu v predreproduktivnem razredu (mladiči M in enoletni osebki-lanščaki) je > 60 %, v razredu starejših slabih 40 %, pri ženskih osebkih je delež osebkov v predreproduktivnem razredu (mladiči Ž in enoletni osebki-mladice) dobrih 58 %, v razredu starejših pa slabih 42 %. Starostna struktura celotnega odvzema srnjadi je: mladiči 32 %, enoletni 27 % in starejši 41 %. Ugotovljenih izgub v obravnavanem obdobju je bilo 1.812 živali ali 13,7 % odvzema. Od tega nenaravne izgube predstavljajo dobrih 83 % in naravne slabih 17 %. Več kot 64 % vseh izgub je bilo povzročenih s povozom (glavnina na cestah), sledijo pokos (11 %), bolezn (8 %) in potepuški psi (4 %). Za 8 % izgub vzrok ni poznan, ostalo odpade na razne druge vzroke.

Presoja uspešnosti upravljanja

Pri srnjadi se, glede na vse kazalce kontrolne metode, cilji upravljanja pri srnjadi v LUO v celoti izpolnjujejo. Vrsta ima:

- stabilen trend številčnosti z normalnimi letnimi nihaji,
- bistvene škode v okolju na nivoju celotnega LUO ne povzročajo,
- medvrstni odnos do drugih vrst je stabilen in nespremenjen,
- izgube so znosne in letno nihajoče, brez izrazitega trenda,
- telesne mase in mase trofej so stabilne, pogojene primarno z zunanjimi abiotičnimi dejavniki,
- z vrsto se trajnostno upravlja, tudi v smislu trajnostnega gospodarjenja na nivoju posameznih lovišč (pridobivanje prihodka od lovnega turizma in prodaja mesa uplenjene divjadi, kakovost trofej pri samcih).

Ocena stanja populacije

Srnjad, kot temeljna vrsta divjadi v vseh loviščih v LUO, je v območju relativno »enakomerno« zastopana. V obdobju zadnjih šestih let izgube le malenkostno variirajo in ne kažejo izrazitega trenda v eno ali drugo smer. Škode od srnjadi ne kažejo trendov rasti ali padanja, čeprav se iz leta v leto lahko bistveno razlikujejo. Menimo, da je to posledica narave teh dogodkov. Večja škoda od srnjadi nastaja tam, kjer je za to priložnost – ob kombinaciji lokalne gostote in dostopne priljubljene kmetijske kulture – vrtno zelenjave ali sadnih drevesc v sadovnjakih. Populacija je stabilna, ne kaže izrazitih trendov in je v celoti gledano usklajena z okoljem. Lokalne neusklajenosti je treba tudi lokalno reševati. Konkurenčni vrsti divjadi, ki se v tem okolju pojavljata sta jelenjad in damjak. Jelenjad je v Zasavskem LUO sicer razpršeno prisotna, na območju južno od reke Save pa se že kaže koncentracije, ki v nekaterih loviščih pomenijo konkurenco srnjadi. Podobno velja tudi za damjaka, ki je za razliko od navadnega jelena v večjem številu prisoten le v lovišču Dol pri Hrastniku. Plenilski vrsti z največjim vplivom na populacijo srnjadi v tem okolju sta lisica in v zadnjih 3-5 letih šakal. Plenita predvsem mladiče v prvih tednih starosti. Spolno in starostno strukturo ter zdravstveno stanje populacije srnjadi v splošnem ocenjujemo za neproblematično.

Primerjave gostote odvzema med lovišči med vrstami divjadi z večjim odvzemom v LUO pokažejo negativno povezavo gostote odvzema srnjadi in jelenjadi ter pozitivno povezavo gostote odvzema srnjadi in lisice. Povečevanje odvzema lisic, na stanje populacije srnjadi, je pri nižjem odvzemu učinkovitejše, z naraščanjem odvzema prek 1,5 lisic na 100 ha (odvzem 1.300 lisic v LUO) pa učinek izzveni. Na podlagi navedenega zaključujemo, da je lokalno upadanje gostote populacije srnjadi tudi posledica naraščanja gostote populacije jelenjadi. Razlike v gostoti srnjadi med lovišči pa lahko nastajajo tudi zaradi intenzitete lova na lisice.

Prilagojeni cilj

Gostoto populacije je treba na nivoju LUO ohraniti, v kolikor se ohranja tudi približno enaka lovna površina po loviščih. Lokalno, kjer nastajajo škode, jo je treba zmanjšati.

Ukrepi in usmeritve

V letih 2023-2024 načrtujemo v LUO skupaj **odvzem 4.480 osebkov srnjadi. Število odvzema naj bo v obeh načrtovalskih letih uravnoteženo.** Načrtovano razmerje po starostnih razredih je: 31,5 % mladičev, 28,5 % enoletnih in 40 % starejših. Podrobnejša struktura načrtovanega odvzema je razvidna iz preglednice 4.1.1.

Preglednica 4.1.1: Načrt odvzema srnjadi

Starostni razred	Moški		Ženski	
Mladiči	672	(15 %)	740	(16,5 %)
Enoletni	672	(15 %)	604	(13,5 %)
2+ in starejši	896	(20 %)	896	(20 %)
Skupaj	4.480			

Dopustna odstopanja pri realizaciji po loviščih

V posameznem lovišču je dovoljeno odstopanje realizacije v višini do +/-15 % načrtovanega skupnega odvzema srnjadi. V primeru, da je v posameznem starostnem razredu načrtovan odvzem manjši od 10 živali, dopustna toleranca +/-15 % pomeni dve (2) živali, pri načrtovanem odvzemu 10 ali več živali pa zaokrožitev na najbližjo celo vrednost.

Pri kategorijah mladičev ali enoletnih osebkov obeh spolov je dovoljeno odstopanje do +-30 %, skupaj za obe kategoriji pa pri posameznem spolu v višini do +/-15 % načrtovanega števila odvzema.

Dopustno odstopanje v kategoriji nad dvoletnih srnjakov in srn je do +/-15 % od načrtovanega števila odvzema te kategorije.

Zaradi zagotavljanja ustreznega spolnega razmerja med nad dvoletno srnjadjo mora dosegati odstrel srn 2+ vsaj 80 % odstrela srnjakov 2+. Če zaradi tega pride do preseganja odvzema srn 2+ prek sicer dopustnih odstopanj, se to ne šteje za kršitev načrta.

Časovna in prostorska dinamika odvzema

Zaradi lažje realizacije načrta je priporočeno čim hitreje izvršiti odstrel srn in mladičev, predvidoma vsaj 70 % do 31. oktobra. Pri tem je treba paziti, da v tem času čim manj mladičev ostane brez (vodeče) srne. Do 25. 7. je priporočeno odstreliti največ 2/3 za odvzem predvidenih srnjakov 2+.

Priporočamo, da LD Pugled zaradi lokalnih težav s srnjadjo in souporabniki prostora na območju t.i. »Sneberskega polja/proda« **minimalno letno odstreli 10-15 živali** vseh kategorij te vrste na tem območju. **Priporočamo**, da se tudi del preostalega načrta odvzema v LD Pugled izvrši v bližini večjih nelovnih površin z intenzivno pridelavo vrtnin in poljščin (Dobrunje, Zadvor, Sostro, Roje, Zalog, Sadinja vas, Podlipoglav).

Preglednica 4.1.2: Analiza odvzema srnjadi

Odstrel in izgube										
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%/spol	%/skupaj	
Mladiči M	350	294	358	310	341	334	1.987	29,9	15,1	
Lanščaki	302	344	306	378	351	337	2.018	30,4	15,3	
Srnjaki 2+	433	411	444	438	456	454	2.636	39,7	20,0	
Skupaj SRNJAKI	1.085	1.049	1.108	1.126	1.148	1.125	6.641	100,0	50,3	
Mladiči Ž	339	386	376	356	366	366	2.189	33,4	16,6	
Mladice	256	254	266	296	288	266	1.626	24,8	12,3	
Srne 2+	437	446	449	448	503	452	2.735	41,8	20,7	
Skupaj SRNE	1.032	1.086	1.091	1.100	1.157	1.084	6.550	100,0	49,7	
SKUPAJ odstrel in izgube	2.117	2.135	2.199	2.226	2.305	2.209	13.191		100,0	
Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom										
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj			
Načrt - skupaj	2.100	2.143	2.145	2.236	2.250	2.250	13.124			
Odstrel in izgube / načrt	100,8	99,6	102,5	99,6	102,4	98,2	100,5			
Delež srnjakov	51,3	49,1	50,4	50,6	49,8	50,9	50,3			
Delež srnjakov 2+	20,5	19,3	20,2	19,7	19,8	20,6	20,0			
Delež mladih (mladiči, enoletni) ne glede na spol	58,9	59,9	59,4	60,2	58,4	59,0	59,3			
Izgube										
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%		
Nenaravne izgube	249	246	244	238	282	252	1.511	83,4		
Naravne izgube	35	61	38	71	50	46	301	16,6		
Skupaj izgube	284	307	282	309	332	298	1.812	100,0		
% izgub	13,4	14,4	12,8	13,9	14,4	13,5	13,7			
Odstrel	1833	1828	1917	1917	1973	1911	11.379			
Vzroki izgub										
vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%		
1 neznan	13	28	20	31	25	22	139	7,7		
2 bolezen	18	33	17	35	23	21	147	8,1		
3 krivolov	1	2	1	3	2	3	12	0,7		
4 cesta	171	168	176	180	229	201	1.125	62,1		
5 železnica	3	8	5	2	13	6	37	2,0		
6 zveri in ujede	4		1	5	2	3	15	0,8		
7 psi	13	17	11	13	5	10	69	3,8		
8 kosilnica	55	39	42	24	23	23	206	11,4		
10 drugo	6	12	9	16	10	9	62	3,4		
Telesne mase (biološka telesna mase)										
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022				
Mladiči M	8,6	8,5	8,7	8,8	8,7	7,9				
Indeks	100,0	98,8	101,2	102,3	101,2	91,9				
Lanščaki	13,0	12,3	13,3	12,8	13,1	12,2				
Indeks	100,0	94,6	102,3	98,5	100,8	93,8				
Mladiči Ž	8,3	8,3	8,6	8,5	8,5	7,9				
Indeks	100,0	100,0	103,6	102,4	102,4	95,2				
Mladice	13,4	12,9	13,3	13,2	13,6	12,9				
Indeks	100,0	96,3	99,3	98,5	101,5	96,3				
Mladiči M + Ž	8,5	8,4	8,6	8,6	8,6	7,9				
Indeks	100,0	99,2	102,3	102,2	101,7	93,5				
Masa trofej srnjakov 2+ (gr)										
Povprečna masa trofej / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022				
Srnjaki 2+	247	235	251	240	248	251				
Indeks	100,0	95,1	101,6	97,2	100,4	101,6				

4.2 Navadni jelen (*Cervus elaphus*)

Prostorski okvir obravnave

Prostorski okvir obravnave navadnega jelena (jelenjadi) je Zasavsko LUO.

Osrednje življenjsko območje jelenjadi je v loviščih Polšnik, Dobovec, Podkum, Radeče, Dole pri Litiji in Gabrovka.

Robno življenjsko območje jelenjadi je v loviščih Pugled, Laze, Kresnice, Litija, Šmartno pri Litiji, Višnja gora, Ivančna gorica in Šentvid pri Stični.

Življenjsko območje skupin jelenjadi je v vseh ostalih loviščih (severno od reke Save).

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Odvzem navadnega jelena je bil v preteklih dveh letih 533 živali, kar pomeni 118 % realizacijo načrta. Delež moških osebkov v odvzemu je bil 42 %. Delež moških osebkov v odvzemu moškega spola je bil v razredu telet 38,5 %, v razredu enoletnih osebkov-šilarjev 21 % in v razredu jelenov starejših od dveh let 40,5 %. Starostni razred telet pri ženskih osebkih predstavlja 38,5 %, razred enoletnih-junic 19,5 % in razred košut starih dve leti in več 42 % odvzema. Glede na realiziran odvzem predstavljajo ugotovljene izgube 3 % in so pod povprečjem šestletnega obdobja. Kot izgube so LD evidentirale 16 živali, in sicer skoraj polovico le-teh zaradi t.i. »drugega razloga«. V osrednjem območju je bil odvzem realiziran 113 %, z 416 živalmi, povsem korektno z načrtovano strukturo, načrt junic in košut 2+ je bil v dveh letih realiziran z 111 % in 122 %. V robnem območju je bil odvzem realiziran 140 %, z 102 živalmi, vseh kategorij, tudi odvzem starejših košut je ustrezen – 24,5 %. V območju »skupin jelenjadi« je bil odvzem realiziran v letu 2021 z 10 živalmi v loviščih Vače (4), Moravče (3), Šentlambert (2) in Dol pri Hrastniku (1), v letu 2022 pa je bil realiziran odvzem 5 živali v loviščih Moravče (3), Vače (1) in Šentlambert (1).

Za 2 LD v LUO sta bili v letu 2022 pripravljene strokovni mnenji ZGS in izdani dovoljenji za dodatno kvoto odvzema jelenjadi prek razdelilnika in dopustnih odstopanj +15 % (Radeče – 10 živali, Podkum – 10 živali) s strani MKGP. Realizacija teh dovoljenj je bila skupaj 60 % (Radeče – 4 živali, Podkum – 8 živali).

Ugotavljamo, da je bil načrt odvzema na nivoju območja realiziran odlično. Spolna struktura odvzema na nivoju območja je ustrezna, starostna struktura odvzema jelenov 2+ pa kaže na (pre)nizek delež trofejno zrelih osebkov (10+) v populaciji.

Realizacija odvzema je bila v zadnjih šestih letih, glede na načrt, 106 %. Delež moških osebkov v odvzemu je 45 %. Delež moških osebkov v odvzemu je v razredu telet 40 %, v razredu šilarjev 19 % in v razredu jelenov 2+ 41 %, pri ženskih osebkih pa v razredu telet 40 %, v razredu junic 18,5 % in v razredu košut 2+ 41,5 %. Starostni razred telet predstavlja 41 %, razred enoletnih 18 % in razred starejših 41 % celotnega šestletnega odvzema jelenjadi v LUO. Ugotovljenih izgub v obravnavanem obdobju je bilo 43 živali ali 3,4 % odvzema. Nenaravne izgube od tega predstavljajo 77 %. 35 % vseh izgub je bilo povzročenih s povozom na cestah, 23 % izgubam so bile vzrok drug razlog, za 19 % izgub v tem obdobju vzrok ni bil poznan, za po 9 % izgub pa sta bila kot vzrok navedena krivolov in povoz na železnici. Telesne mase osebkov nihajo. Izrazitega trenda naraščanja ali padanja iz razpoložljivih podatkov ni mogoče ugotoviti. Spolna struktura odvzema je ustrezna.

Presoja uspešnosti upravljanja

Pri jelenjadi se, glede na vse kazalce kontrolne metode, cilji upravljanja v LUO sicer delno izpolnjujejo, vendar je imela vrsta v zadnjem šestletju, z izjemo zadnjih nekaj let, še vedno rahel trend rasti. Vrsta bistvene škode v okolju na nivoju celotnega LUO na poljedelskih površinah ne povzroča, medtem ko je na gozdnih površinah v osrednjem delu območja, ta vpliv sicer zaznati v lokalnih območjih, še vedno pa je vzdržen. Z vrsto se trajnostno upravlja, tudi v smislu trajnostnega gospodarjenja na nivoju posameznih lovišč (pridobivanje prihodka od prodaje mesa uplenjene divjadi, starost in kakovost trofej pri samcih). Bistvenih izgub ni zaznati, vrsta je zdrava. Telesne mase letno nihajo in nimajo karakterističnega trenda, značilnega za upad ali rast populacije.

Ocena stanja populacije

Populacija jelenjadi se v Zasavskem LUO med leti 2000 - 2020 intenzivneje krepila. Gostota populacije jelenjadi je v splošnem v primerjavi z nekaterimi drugimi območji v Sloveniji še vedno relativno nizka in upravljavsko gledano (še) obvladljiva. Razporeditev v prostoru je krajevna z lokalnimi gostitvami. Pojavlja se predvsem v delu območja južno od reke Save (desni breg). Tu se v zadnjih letih kaže gostitev populacije na območju lovišč Polšnik, Dobovec, Radeče, Podkum, Dole pri Litiji in Gabrovka. Gostitev je dovolj močna, da lahko govorimo o osrednjem populacijskem območju, ki je z migracijami jelenjadi povezana z drugimi skupinami v južnem delu LUO in v sosednjem Novomeškem LUO. Gostote so v osrednjem delu območja lokalno že tako visoke, da smo že pristopili k ukrepom za zmanjšanje številčnosti. Obseg ovrednotenih škod ni kritičen, a se lahko zaradi okoljskih danosti (klima, razmere v gozdnih sestojih) hitro poveča. To nakazuje tudi popis objedenosti gozdnega

mladja. V severnem delu območja se jelenjad pojavlja posamično. Predvsem se pojavljajo posamezni osebki, ki v območje prihajajo s severa, iz Kamniško - Savinjskega lovsko upravljavskega območja. Jelenjad z medvrstnimi odnosi ni ogrožena. Velike zveri v tem okolju namreč niso številčnejše prisotne. Izjema je rjavi medved, ki se tu vendarle pojavlja v nižji številčnosti. Njegov plenilski vpliv na veliko divjad ni znaten. Spolno in starostno strukturo populacije jelenjadi v LUO ocenjujemo za neproblematično, zaznati je še vedno opazen manko starih-zrelih (10+) jelenov, kar pa je praviloma odraz (ne)strpnosti lovcev pri odstrelu 2+ jelenov. Prav tako je ugodno zdravstveno stanje populacije, brez omembe vrednih bolezni in posledičnih poginov jelenjadi.

Prilagojeni cilji

Gostoto populacije je treba na nivoju LUO znižati na nivo začetka preteklega šestletnega obdobja in to stanje potem ohranjati. Lokalno, kjer nastajajo večje škode na kmetijskih in gozdnih kulturah ali večje koncentracije jelenjadi, je številčnost treba z odstrelom močnejše zmanjšati.

Ukrepi in usmeritve

V letu 2023 in 2024 načrtujemo **odvzem 590 osebkov jelenjadi** iz narave. **Število odvzema naj bo v obeh načrtovalskih letih uravnoteženo.** Načrtovano spolno razmerje je 41,5 % moških in 58,5 % ženskih osebkov, odvzem po starostnih razredih pa 37 % telet, 20 % enoletnih in 43 % starejših osebkov od dveh let. Podrobnejša struktura načrtovanega odvzema, ki je deloma tudi posledica usklajevanj delitve načrtovanega odvzema na tri populacijska območja in lovišča, je sledeča:

Preglednica 4.2.1: Načrt odvzema jelenjadi

Starostni razred	Moški	Ženski
Teleta	98 (16,6 %)	120 (20,5 %)
Enoletni	46 (7,8 %)	74 (12,5 %)
Jeleni 2-4/košute 2+	56 (9,5 %)	150 (25,5 %)
Jeleni 5+/košute 2+	46 (7,8 %)	
Skupaj	590	

Upravljalci lovišč se naj trudijo prvenstveno realizirati načrt odvzema tam, kjer nastajajo škode od jelenjadi na kmetijskih in gozdnih kulturah. Nerealiziran odstrel v robnem populacijskem območju se po 1. 12. po številu lahko realizira v osrednjem populacijskem območju, v skladu z določili glede strukture za preseganje načrta.

Dovoljena odstopanja realizacije po loviščih v osrednjem populacijskem območju

- Dopustno odstopanje od skupno načrtovanega števila odvzema jelenjadi za lovišče je v višini do + -15 %.
- Načrta odvzema v razredu dve in večletnih jelenov ni treba dosegati, presega pa se ga lahko skupaj z dovoljenim preseganjem ostalih kategorij jelenjadi.
- Pri košutah je dovoljeno odstopanje do +- 15 %, pri teletih in enoletnih osebkih pa do +-30 % od načrtovanega števila odvzema.
- V primeru, da je v posameznem starostnem razredu načrtovan odvzem do 10 živali, dopustna toleranca +-15 % ali +- 30 % pomeni dve (2; +- 15 %) oz. tri (3; +- 30 %) živali, pri načrtovanem odvzemu 11 ali več živali pa zaokrožitev na najbližjo celo vrednost.

Režim lova v robnem populacijskem območju

- Upravljalci lovišč - LD robnega populacijskega območja morajo skupaj realizirati z razdelitvijo ukrepov po loviščih določen odvzem po višini in strukturi v okviru navzdol dopustnih odstopanj (do -15 %), kot so določena za osrednje populacijsko območje.
- Za upravljalce lovišč je zavezujoča skupna kvota odvzema za posamezno lovišče določena v letnem načrtu lovišča, ustrezno strukturo odvzema pa se zagotavlja tako, da so upravljalci lovišč, ki uplenijo osebek jelena starejšega od dveh let dolžni pokriti spolno strukturo odvzema. Če uplenijo jelena starejšega od dveh let so dolžni upleniti tri (3) osebkne netrofejne jelenjadi od katerih **mora biti en osebek uplenjena košuta 2+ ali junica**, preden smejo loviti drugega jelena 2+, neglede na časovno razsežnost, lahko tudi v več letih. Pri tem so jeleni starejši od dveh let jeleni kategorij 2+ - 4+ let in 5+ let. Netrofejna jelenjad so teleta obeh spolov, junice in košute 2+.
- Tudi v primeru, ko je osnovni načrt kvote jelenjadi v robnem delu LUO v celoti izpolnjen, je odvzem netrofejne jelenjadi in šilarjev (M 1+) po LD navzgor povsem sproščen.

- Tudi v primeru, ko je osnovni načrt odvzema jelenov 2+ v robnem delu LUO v celoti izpolnjen, je dovoljen dodaten odstrel jelena 2+ lovski družini, ki je predhodno že izpolnila pogoje za lov nanj (pokritje dolga iz preteklih let in pokritje kvote 3 kosov netrofejne jelenjadi tekočega leta, pri čemer mora biti ena od uplenjenih živali košuta 2+ ali junica).
- **Kot pogoj za odstrel prvega jelena 2+ v letu 2023 in/ali 2024 so naslednje LD dolžne realizirati predhodno še odvzem netrofejne jelenjadi:**
 - LD Šmartno pri Litiji (3 živali, od katerih mora biti 1 žival košuta 2+),
 - LD Ivančna gorica (3 živali, od katerih mora biti 1 žival košuta 2+),
 - LD Kresnice (3 živali),
 - LD Laze (2 živali),
 - LD Šentvid pri Stični (1 žival).
- **Poračun obveznosti pri odstrelu netrofejne jelenjadi, kot pogoj za odstrel jelena 2+, se bo opravljal vsako leto, pri izdelavi razdelilnika odvzema po loviščih.**
- IO OZUL-a LUO oz. njegovi predstavniki so dolžni po posameznih loviščih spremljati potek odvzema po spolni in starostni strukturi in zagotoviti, da je načrt odvzema jelenjadi za robno območje realiziran v okviru dopustnih odstopanj. Zato morajo vsi upravljavci lovišč takoj po uplenitvi, oz. najkasneje v 48 urah obvezno vsak odvzem jelenjadi javiti tajniku OZUL na elektronski naslov ZldZasavje@gmail.com. Ko je izvršenega 70 % odvzema jelenov starejših od dveh let, naj IO OZUL in ZGS skupaj izvedeta preliminarni pregled odvzema jelenjadi in določita nadaljnja navodila LD robnega območja, če za to obstaja potreba.
- Če je načrt odvzema na nivoju robnega populacijskega območja ustrezno realiziran (v okviru dopustnih odstopanj) se šteje, da je ustrezno realiziran tudi na nivoju lovišč.

Režim lova v območju skupin jelenjadi

- Odvzem jelenjadi po številu, spolni in starostni strukturi v območju »skupin jelenjadi« ni posebej načrtovan ter je po številu povsem neomejen.
- Ustrezno strukturo odvzema v celotnem območju »skupin jelenjadi« se dosega zgolj tako, da mora LD, ki upleni jelena 2+, pred uplenitvijo naslednjega upleniti tudi dve (2) netrofejni živali, v kombinaciji en (1) ali dva (2) ženska osebka starejša od enega leta (junica ali košuta 2+) ali v kombinaciji en osebek prejšnjih navedenih kategorij in eno tele (ne glede na spol) ali lanščak-šilar. Pokrivanje jelena 2+ je možno neglede na časovno razsežnost, lahko tudi v več letih.
- **Kot pogoj za odstrel jelena 2+ v letu 2023 in/ali 2024 so naslednje LD dolžne realizirati predhodno še odvzem netrofejne jelenjadi:**
 - LD Čemšenik (2 živali, od tega 1 junica ali košuta 2+),
 - LD Mlinše (2 živali, od tega 1 junica ali košuta 2+).
- **Poračun obveznosti pri odstrelu netrofejne jelenjadi, kot pogoj za odstrel jelena 2+, se bo opravljal vsako leto, pri izdelavi razdelilnika odvzema po loviščih.**

Preglednica 4.2.2: Analiza odvzema jelenjadi

Odstrel in izgube									
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%/spol	% skupaj
Teleta M	31	29	37	42	44	43	226	40,3	18,1
Lanščaki	11	16	15	18	23	24	107	19,1	8,6
Jeleni 2-4	21	25	21	26	24	33	150	26,7	12,0
Jeleni 5-9	8	9	10	13	16	12	68	12,1	5,4
Jeleni 10 +	1	1		1	4	3	10	1,8	0,8
Skupaj JELENI	72	80	83	100	111	115	561	100,0	45,0
Teleta Ž	34	40	42	39	51	67	273	39,7	21,9
Junice	15	17	17	19	25	35	128	18,6	10,3
Košute 2+	33	43	37	44	58	71	286	41,6	22,9
Skupaj KOŠUTE	82	100	96	102	134	173	687	100,0	55,0
SKUPAJ odstrel in izgube	154	180	179	202	245	288	1.248		100,0

Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	
Načrt - skupaj	160	183	180	200	225	225	1.173	
Odstrel in izgube / načrt	96,3	98,4	99,4	101,0	108,9	128,0	106,4	
Delež JELENOV	46,8	44,4	46,4	49,5	45,3	39,9	45,0	
Delež trofejnih jelenov 2+ in več	19,5	19,4	17,3	19,8	18,0	16,7	18,3	
Delež mladih (mladiči, enoletni) ne glede na spol	59,1	56,7	62,0	58,4	58,4	58,7	58,8	
Izgube								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	3	5	4	8	8	5	33	76,7
Naravne izgube	3	2	1	1	2	1	10	23,3
Skupaj izgube	6	7	5	9	10	6	43	100,0
% izgub	3,9	3,9	2,8	4,5	4,1	2,1	3,4	
Odstrel	148	173	174	193	235	282	1.205	
Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan	2	1	1	1	2	1	8	18,6
2 bolezen	1	1					2	4,7
3 krivolov	1	1	1			1	4	9,3
4 cesta	2	4	2	5	1	1	15	34,9
5 železnica				1	3		4	9,3
10 drugo			1	2	4	3	10	23,3

Telesne mase (biološka telesna masa)						
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Teleta M	42,5	41,8	39,2	39,8	41,0	40,5
Indeks	100,0	98,4	92,2	93,6	96,5	95,3
Lanščaki	72,0	67,9	70,0	63,9	67,8	65,9
Indeks	100,0	94,3	97,2	88,8	94,2	91,5
Teleta Ž	40,8	37,0	38,3	39,0	36,0	37,1
Indeks	100,0	90,7	93,9	95,6	88,2	90,9
Junice	60,1	59,5	63,0	59,8	58,8	56,3
Indeks	100,0	99,0	104,8	99,5	97,8	93,7
Teleta M + Ž	41,6	39,0	38,7	39,4	38,3	38,4
Indeks	100,0	93,8	93,1	94,7	92,1	92,4
Masa trofej jelenov (gr)						
Povprečna masa trofej / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Jeleni 2-4	2.429	1.692	2.375	1.937	2.605	2.317
indeks	100,0	69,7	97,8	79,7	107,2	95,4
Jeleni 5-9	4.542	4.076	4.656	4.891	3.952	4.649
indeks	100,0	89,7	102,5	107,7	87,0	102,4
Jeleni 10+	2.175	3.500		5.000	2.901	3.050
indeks	100,0	160,9	0,0	229,9	133,4	140,2

4.3 Damjak (Dama dama)

Prostorski okvir obravnave

Damjaki so v LUO kot samostojna »populacija/kolonija/skupina« prisotni le v lovišču Dol pri Hrastniku. V lovišču Hrastnik, ki meji na lovišče Dol pri Hrastniku, se pojavijo zgolj občasno posamezne živali. V lovišču Radeče so občasno prisotni kot robni del populacije, ki ima sicer svoje osrednje življenjsko območje v lovišču Boštanj v sosednjem Posavskem LUO. Drugod v LUO se damjaki pojavljajo zgolj kot pobegli osebki iz obor. Ker se le ti lahko pojavijo kjerkoli v LUO, moramo to vrsto obravnavati v celem območju, z izrazitim poudarkom na lovišču Dol pri Hrastniku.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Odvzem damjaka je bil v preteklih dveh letih 43 živali, kar pomeni 197 % realizacijo načrta. Delež moških osebkov v odvzemu je bil 49 %. Telet obeh spolov je bilo v odvzemu 26 %, enoletnih živali (junice in šilarji) 30 % in starejših živali (jeleni 2+, košute 2+) 45 %. V izgube smo evidentirali 1 samo žival, zaradi napada potepuških psov. Damjaki so bili odvzeti iz narave v loviščih Dol pri Hrastniku (28), Radeče (7), Dole pri Litiji (5), Šentvid pri Stični (1), Litija (1), in Izlake (1). Damjaki uplenjeni izven lovišč Dol pri Hrastniku in Radeče so damjaki pobegli iz obor.

V zadnjih šestih letih je bilo v Zasavskem LUO iz narave odvzetih skupaj 107 damjakov. Delež moških osebkov v odvzemu je 49 %, po starosti pa telet obeh spolov 21 %, enoletnih živali obeh spolov 33 % in starejših osebkov 46 %. Od skupnega odvzema so bile ugotovljene izgube 10 živali. Od tega jih je bilo pet (50 %) povoženih na cesti. Do odklona pri realizaciji tako po številu, kot od načrtovane strukture odvzema je prišlo zaradi relativno visokega deleža damjakov pobeglih iz obor v odvzemu. Trendov gibanja telesnih mas in mas rogovja na podlagi razpoložljivih podatkov ni mogoče ugotoviti, zato ta dva kazalnika ne pomagata k ustvarjanju slike o gibanju populacije.

Presoja uspešnosti upravljanja

Pri damjaku se, glede na vse kazalce kontrolne metode, cilji upravljanja zapisani v ON 2011-2020 v LUO v celoti izpolnjujejo. Vrsta ima stabilen trend številčnosti, v okolju ne povzroča nobene bistvene škode, se prostorsko ne širi, obenem pa se s to vrsto divjadi v enem od lovišč, od koder ti damjaki tudi izvirajo, trajnostno upravlja.

Ocena stanja populacije

V začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja se je na osnovi iz obore pobeglih osebkov v lovišču Dol pri Hrastniku izoblikovala dokaj stabilna skupina damjakov, ki se je v prostoru že pred desetletji najprej nekoliko razpršila, a so bile te živali kasneje odstreljene. Ima značaj lokalnega pojavljanja, s stabilno socialno strukturo. Ti damjaki se stalno zadržujejo v lovišču Dol pri Hrastniku in v sosednjem Savinjsko-Kozjanskem LUO, v lovišču Rečica pri Laškem. Pred leti, ko se je lov nanje intenziviral, so se začeli umikati tudi v lovišče Hrastnik, po intenzivnem lovu pa se v zadnjih dveh-treh letih tam pojavljajo zgolj občasno in posamič. Populacija za svoje okolje ni problematična oz. je z njim usklajena. Škod od damjaka skoraj ne beležimo, ima pa zgolj nekoliko negativen vpliv na lokalno gostoto srnjadi. Druga skupina damjakov se občasno do prehodno zadržuje v lovišču Radeče, kamor prihaja iz sosednjega Posavskega območja ter se vanj tudi vrača. Dotok teh živali je negotov in močno odvisen od stanja v jedru populacije. Poleg teh dveh skupin se damjaki občasno pojavljajo po vsem območju kot pobegli osebki iz obor. Dokaj zanesljivo in načrtno upravljamo le s populacijo v lovišču Dol pri Hrastniku, ki pa zaradi močnega posega z odvzemom v preteklih letih ne kaže trenda rasti ter je številčno in strukturno stabilna. V tej skupini damjakov starejših, povsem zrelih jelenov ni zaznati, saj bi se pojavljali tudi v odvzemu, kar govori v prid tezi, da je skupina močnejše lovljena.

Prilagojeni cilji

Gostote damjaka se v območju, glede na obstoječe stanje, ne smejo povečati, niti vrsta prostorsko širiti v LUO.

Ukrepi in usmeritve

V letih 2023 in 2024 načrtujemo **odvzem 24 damjakov** s podrobnejšim razdelilnikom le **za lovišče Dol pri Hrastniku. Število odvzema naj bo v obeh načrtovalskih letih uravnoteženo.** Za lovišče Radeče odvzema damjaka zaradi zgolj občasnega pojavljanja posameznih živali ali majhnih tropov ne načrtujemo. Za to lovišče velja zgolj določilo, da se v primeru uplenitve jelena 2+ pred odstrelom naslednjega le-tega »pokrije« z odvzemom 3 kosov netrofejne damjakarije, od česar mora biti ena žival uplenjena košuta 2+ ali junica. Pokrivanje je lahko izvedeno v več prihodnjih letih. V ostalih loviščih je načrtovan odvzem vseh damjakov, ki so prosto živeča divjad. Načrtovano spolno razmerje je 41,5 % moških in 58,5 % ženskih osebkov, odvzem po starostnih razredih pa 33,5 % telet, 25 % enoletnih in 41,5 % starejših osebkov.

Podrobnejša struktura načrtovanega odvzema je sledeča:

Preglednica 4.3.1: Načrt odvzema damjaka

Starostni razred/spol	Moški		Ženski	
Teleta	4	(16,65 %)	4	(16,65 %)
Enoletni	2	(8 %)	4	(16,65 %)
2+ in starejši	4	(16,65 %)	6	(25 %)
Skupaj	24			

Dopustna odstopanja realizacije po loviščih

Pri izvedbi odvzema se kot dopustno odstopanje od načrta šteje realizacija do – 2 osebka. Odvzem navzgor ni omejen. Pri realizaciji načrta v povprečju zadnjih šest let mora biti odvzem košut 2+ enak ali večji odvzemu jelenov 2+. Tekoče letno je treba zagotoviti, da je v odvzemu skupaj vsaj 30 % junic ali košut.

Posamezni osebki, ki se priložnostno pojavijo v območjih izven prostorskih okvirov načrtovanja niso predmet upravljanja z vrsto in jih je kot take v teh loviščih treba odstreliti skladno z lovno dobo in drugimi določili predmetne zakonodaje. V primerih prisotnosti damjakov zaradi pobega iz obor naj LD seznanijo ZGS in podajo na MKGP ali lovsko inšpekcijo vlogo za odstrel izven zakonsko predpisane lovne dobe.

Za reševanje problemov, ki so posledica uhajanja divjadi iz obor za rejo divjadi, naj se upošteva naslednje ukrepe: Če lastnik obore ugotovi pobeg živali, je dolžan o tem takoj obvestiti upravljavce lovišč, lovsko inšpekcijo in ZGS, ki ukrepajo skladno s 50. členom ZDLov-1A. Lastnik oziroma imetnik obore mora pobeglo divjadi ujeti v osmih dneh od dneva, ko je bil pobeg ugotovljen, sicer se pobegle živali štejejo za prostoživečo divjad. O nadaljnjem ravnanju s pobeglo divjadjo odloča ZGS. V dogovoru z lastniki živali, pristojnim upravljavcem lovišča in lovsko inšpekcijo je treba opredeliti možnosti privabljanja pobeglih živali nazaj v oboro za vsak konkreten primer posebej. Upravljavci obor so odgovorni za škode, ki jih vrsta povzroča na gozdnih in kmetijskih zemljiščih. Glede na konfiguracijo terena, tehnične možnosti odlova, vrsto in strukturo pobegle divjadi ter ostale dejavnike se določi način rešitve problema.

Pri gradnjah in obratovanju obor je treba upoštevati zakonske predpise s področja lovstva (50 čl. ZDLov-1) in gradnje objektov (Zakon o graditvi objektov, Ur. l. RS, št. 110/2002 in sprem.). Reja divjadi v oborah se izvaja v skladu s predpisi o živinoreji in veterini. Dovoljenja za obratovanje morajo biti skladna s Pravilnikom o vrstah zahtevnih, manj zahtevnih in enostavnih objektov... (Ur. l. RS, št. 114/03 in sprem.). Sestavni del dokumentacije je tudi soglasje ZGS za poseg v gozdni prostor.

Preglednica 4.3.2: Analiza odvzema damjaka

Odstrel in izgube									
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%/spol	%/skupaj
Teleta M	4	2	1	2	3	2	14	25,5	11,6
Lanščaki	7	1	3	1	2	8	22	40,0	18,2
Jeleni 2-4	2	3	3	2	2	1	13	23,6	10,7
Jeleni 5-8			1	2	2	1	6	10,9	5,0
Jeleni 9 +							0	0,0	0,0
Skupaj JELENI	13	6	8	7	9	12	55	100,0	45,5
Teleta Ž	6	5	2		1	3	17	25,8	14,0
Junice	3	1	3	3	3	1	14	21,2	11,6
Košute 2+	4	5	5	7	7	7	35	53,0	28,9
Skupaj KOŠUTE	13	11	10	10	11	11	66	100,0	54,5
SKUPAJ odstrel in izgube	26	17	18	17	20	23	121		100,0

Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom

Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Načrt - skupaj	21	25	22	15	12	12	107
Odstrel in izgube / načrt	123,8	68,0	81,8	113,3	166,7	191,7	101,0
Delež JELENOV	50,0	35,3	44,4	41,2	45,0	52,2	45,5
Delež trofejnih jelenov 2+ in več	7,7	17,6	22,2	23,5	20,0	8,7	15,7
Delež mladih (mladiči, enoletni) ne glede na spol	76,9	52,9	50,0	35,3	45,0	60,9	55,4

Izgube

Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	1	2	2	2	1		8	80,0
Naravne izgube	1	1					2	20,0
Skupaj izgube	2	3	2	2	1	0	10	100,0
% izgub	7,7	17,6	11,1	11,8	5,0	0,0	8,3	
Odstrel	24	14	16	15	19	23	111	

Vzroki izgub

Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan	1	1					2	20,0
4 cesta	1	2	1	1			5	50,0
7 psi					1		1	10,0
10 drugo			1	1			2	20,0

Telesne mase (biološka telesna masa)

Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Teleta M	18,2	22,0	19,0	20,5	17,5	16,8
Indeks	100,0	120,9	104,4	112,6	96,2	92,3
Lanščaki	34,8	35,0	38,0	40,0	36,3	31,6
Indeks	100,0	100,6	109,2	114,9	104,3	90,8
Teleta Ž	13,3	16,6	19,0		18,5	15,2
Indeks	100,0	124,8	142,9	0,0	139,1	114,3
Junice	32,8	29,0	36,0	31,4	29,3	26,0
Indeks	100,0	88,4	109,8	95,7	89,3	79,3
Teleta M + Ž	15,3	18,1	19,0	20,5	17,8	15,8
Indeks	100,0	118,9	124,5	134,3	116,3	103,8
Masa trofej jelenov (gr)						
Povprečna masa trofej / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Jeleni 2-4	1700	2300	3500	1050	945	2000
indeks	100,0	135,3	205,9	61,8	55,6	117,6
Jeleni 5-8				2705	2308	2670
indeks				100,0	85,3	98,7
Jeleni 9+						
indeks						

4.4 Muflon (*Ovis ammon musimon*)

Prostorski okvir obravnave

Prostorski okvir obravnave muflona je Zasavsko LUO. Znotraj območja se mufloni pojavljajo v treh kolonijah/skupinah, ki jih opredelimo s skupinami lovišč in sicer:

- Lovišči Trbovlje in Hrastnik;
- Lovišče Dol pri Hrastniku ter
- Lovišča Dobovec, Podkum in Radeče.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Odvzem muflonov je bil v preteklih dveh letih 282 živali, kar pomeni 108 % realizacijo načrta. Odvzem je bil v zadnjih dveh letih, glede na šestletno obdobje ponovno močneje povečan. Delež moških osebkov v odvzemu je 47 %. Jagnjet obeh spolov je bilo v odvzemu 39 %, enoletnih živali 19,5 % in starejših živali 41,5 %. Glede na odvzem predstavljajo ugotovljene izgube 3 %, kar je precej pod povprečjem zadnjih šestih let. Kot izgube je bilo evidentiranih 8 živali, od česar 5 v zadnjem letu. Spolna struktura odvzema je bila rahlo pomaknjena v večji odvzem ženskih osebkov (53 %), kar je ugodno. Odvzem je bil pri vseh kategorijah, razen pri ovnih in ovcah 1+, realiziran povsem v načrtovanem obsegu z dopustnimi odstopanji. Za LD Radeče smo v letu 2022 pripravili strokovno mnenje za dodaten odvzem (nad 2 LN za obdobje 2023-24, vključno nad tolerancami +15 %) za 15 osebkov vseh kategorij muflonov. Realizacija teh 15 živali je bila realizirana z odstrelom 2 živali. Ugotavljamo, da je bil načrt odvzema na nivoju območja po količini in strukturi ustrezno in zelo dobro realiziran.

V zadnjem šestletnem obdobju znaša realizacija glede na načrt 104 %. Delež moških osebkov v odvzemu je blizu 48 %. Jagnjet je bilo v odvzemu 36 %, enoletnih živali 20 % in starejših osebkov 44 %. Ugotovljenih izgub v obravnavanem obdobju je bilo 47 živali ali dobrih 6 % odvzema. Glavni vzrok izgub so plenjenje zveri, izgube na železnici in izgube zaradi potepuških psov.

Presoja uspešnosti upravljanja

Pri muflonu se, glede na vse kazalce kontrolne metode, cilji upravljanja zapisani v ON 2011-2020 v LUO solidno izpolnjujejo. Upravljanje s populacijo muflonov v zadnjih šestih letih s povečanim odvzemu preprečuje večje širjenje populacije v prostoru izven naštetih kolonij, poseganje z odstrelom je spolno in strukturno pravilno strukturirano in vrsta ne povzroča omembe vrednih škod v okolju, zato ga ocenjujemo kot stabilnega in uspešnega.

Ocena stanja populacije

Iz treh izpustov oz. naselitev so se razvile današnje skupine muflonov, ki jih opredelimo z lovišči, v katerih so prisotne. Skupine so torej v loviščih Trbovlje – Hrastnik, Hrastnik, Dol pri Hrastniku in Podkum – Dobovec – Radeče. V zadnjih letih se je pričela pojavljati nova skupina muflonov v loviščih Čemšenik – Izlake - Zagorje, ki izvira iz pobega iz obore na Trojanah. Muflon se je kljub neavtohtonosti dokaj dobro prilagodil na to življenjsko okolje. Zaradi podobnih življenjskih zahtev ima le nekoliko negativen vpliv na populacijo gamsa. V populaciji je manj starejših osebkov, kar je za populacijo, katere rast navzgor je omejena z lovom, pričakovano. Spolna struktura populacije ni problematična. V obdobju po letu 2005 se predvsem v populaciji južno od Save občasno pojavljajo jesenski mladiči. Ta pojav nastaja kot posledica izgube mladičev pri ovcah po obilnih snežnih padavinah v pozno zimskem oz. spomladanskem času. Realizacija odvzema v zadnjih 20 letih kaže na relativno stabilno populacijo, z nihanji odvzema med 46 in 152 osebki, pri čemer v zadnjih treh letih odvzem še vedno močneje narašča a ima to naraščanje razlog v ciljnih znižanja populacije. Zdravstveno stanje muflonov ni problematično. Populacija je trenutno z okoljem usklajena, zgolj lokalno se pojavljajo manjše težave do ostalih soperabnikov prostora.

Prilagojeni cilj

Velikost populacije muflona se ne sme povečati in vrsta prostorsko širiti v LUO, lokalno je, kjer se pojavljajo težave, zaželeno znižanje številčnosti. V vseh ostalih loviščih, s poudarkom na loviščih **Čemšenik, Izlake in Zagorje** je cilj izločiti vse živali iz narave, še posebej ker gre za pobegle živali iz obore.

Ukrepi in usmeritve

Za leti 2023 in 2024 načrtujemo **odvzem 290 muflonov** iz narave. **Število odvzema naj bo v obeh načrtovalskih letih uravnoteženo.** Spolna struktura načrtovanega odvzema je v razmerju 42 % moških in 58 % ženskih osebkov. Starostna struktura načrtovanega odvzema je v razmerju 36,5 % jagnjet, 21,5 % enoletnih in 42 % starejših.

Podrobnejša struktura načrtovanega odvzema, ki je tudi posledica usklajevanja strukture odvzema med skupinami muflonov in med lovišči, je sledeča:

Preglednica 4.4.1: Načrt odvzema muflonov

Starostni	Moški		Ženski	
I. Jagnjeta	44	(15,2 %)	62	(21,4 %)
II. Ovni in ovce 1+	24	(8,3 %)	38	(13,1 %)
III. Ovni in ovce 2+	54	(18,5 %)	68	(23,5 %)
Skupaj	290			

Dovoljena odstopanja realizacije po loviščih

Dopustna odstopanja realizacije od načrtovanega odvzema je za muflona po višini do +- 15 % od načrtovanega skupnega števila odvzema. Odvzem v III. razredu (2+) pri vsakem od obeh spolov se lahko prekorači le do 10 % oz. 1 žival, v ostalih razredih preseganje ni omejeno. Neizvršeni odvzem v III. starostnem razredu se lahko nadomesti z odvzemom v I. in II. starostnem razredu. Dopustno odstopanje v spolni strukturi je praviloma do 5 % od realizirane strukture v odstotkih (npr.: 42 : 58 %). Izjemoma je preseganje načrta odvzema za lovišča lahko večje, če to ne pomeni preseganja načrtovanega odvzema po višini in strukturi znotraj skupine lovišč navedenih v podpoglavju o prostorskem okviru obravnave muflona.

Drugo

Navedeno strukturo odstrela se izvaja izključno v loviščih Dobovec, Dol pri Hrastniku, Hrastnik, Podkum, Radeče in Trbovlje. Načrt odvzema se razdeli po loviščih in kolonijah. **Pri realizaciji odvzema naj bodo še posebej dosledni (tu je v okviru določil tudi zaželeno preseganje načrta odvzema) v loviščih Dobovec, Podkum in Radeče, kjer se mufloni zaradi sezonskih migracij občasno pojavljajo v večjih skupinah in lahko povzročajo težave v okolju.**

V vseh ostalih loviščih, s poudarkom na loviščih **Čemšenik, Izlake in Zagorje**, so upravljavci lovišč dolžni izvesti popoln odstrel muflonov, ne glede na spolno in starostno kategorijo, upoštevati je treba zgolj lovno dobo in lovsko-etična načela (odstrel jagnjeta pred odstrelom ovce).

Preglednica 4.4.2: Analiza odvzema muflonov

Odstrel in izgube									
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%/spol	%/skupaj
Jagnjeta M	19	15	19	18	26	27	124	35,1	16,8
Enoletni	12	13	15	13	11	16	80	22,7	10,8
Ovni 2+	21	21	25	29	24	29	149	42,2	20,2
Skupaj OVNI	52	49	59	60	61	72	353	100,0	47,8
Jagnjeta Ž	22	17	28	17	27	30	141	36,6	19,1
Enoletne	6	14	11	11	10	18	70	18,2	9,5
Ovce 2+	20	27	27	36	32	32	174	45,2	23,6
Skupaj OVCE	48	58	66	64	69	80	385	100,0	52,2
SKUPAJ odstrel in izgube	100	107	125	124	130	152	738		100,0
Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom									
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj		
Načrt - skupaj	96	111	117	121	131	131	707		
Odstrel in izgube / načrt	104,2	96,4	106,8	102,5	99,2	116,0	104,4		
Delež OVNOV	52,0	45,8	47,2	48,4	46,9	47,4	47,8		
Delež ovnov 2+	21,0	19,6	20,0	23,4	18,5	19,1	20,2		
Delež mladih (mladiči, enoletni) obeh spolov	59,0	55,1	58,4	47,6	56,9	59,9	56,2		
Izgube in odvzem									
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%	
Nenaravne izgube	4	5	2	5	3	3	22	46,8	
Naravne izgube	3	5	1	14		2	25	53,2	
Skupaj izgube	7	10	3	19	3	5	47	100,0	
% izgub	7,0	9,3	2,4	15,3	2,3	3,3	6,4		
Odstrel	93	97	122	105	127	147	691		
Vzroki izgub									
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%	
1 neznan		3	1			2	6	12,8	
2 bolezen	2	2					4	8,5	
3 krivolov	1						1	2,1	
4 cesta		1	1	1			3	6,4	
5 železnica	1	4	1			1	7	14,9	
6 zveri				14			14	29,8	
7 psi	2			3	2	1	8	17,0	
10 drugo	1			1	1	1	4	8,5	
Telesne mase (biološka telesna masa)									
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022			
Jagnjeta M	11,4	11,3	11,2	10,7	11,4	10,9			
Indeks	100,0	99,1	98,2	93,9	100,0	95,6			
Enoletni ovni	20	20,4	18,1	18,0	17,2	17,7			
Indeks	100,0	102,1	90,5	90,0	86,0	88,5			
Jagnjeta Ž	9,7	10,3	9,6	10,5	9,1	9,5			
Indeks	100,0	106,2	99,0	108,2	93,8	97,9			
Enoletne ovce	15,6	14,9	14,8	14,0	15,4	13,9			
Indeks	100,0	95,5	94,9	89,7	98,7	89,1			
Jagnjeta M + Ž	10,5	10,8	10,2	10,6	10,2	10,2			
Indeks	100,0	102,7	97,7	101,1	97,5	96,9			

4.5 Gams (*Rupicapra rupicapra*)

Prostorski okvir obravnave

Prostorski okvir obravnave gamsa je Zasavsko LUO. Zaradi prostorske ločenosti posameznih skupin gamsov načrtovani odvzem razdelimo na 6 skupin lovišč:

1. lovišči Čemšenik in Zagorje;
2. lovišči Šentlambert in Izlake;
3. lovišče Dol pri Hrastniku;
4. lovišči Litija in Polšnik ter
5. lovišča Dobovec, Podkum in Radeče.

V drugih loviščih odvzem ni posebej načrtovan ter se obravnava znotraj LUO individualno.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Odvzem gamsa je bil v zadnjih 2 letih 91 živali, kar pomeni 101 % realizacijo načrta. Delež moških osebkov v odvzemu je bil 54 %. Gamsov v prvem starostnem razredu je bilo v odvzemu 48 %, v drugem starostnem razredu 23 % in v tretjem starostnem razredu 29 %. Beležimo izgubo štirih živali (dobrih 4 % odvzema), od tega tri zaradi trka z vozilom. Načrt je bil na nivoju LUO v skupni količini realiziran v skladu z dopustnimi odstopanji. Po starostnih razredih je bil odvzem iz narave ustrezno realiziran.

V zadnjem šestletnem obdobju znaša realizacija glede na načrt 97 %. Delež moških osebkov v odvzemu je v tem obdobju 54 %. V odvzemu je iz prvega starostnega razreda 59 %, iz drugega starostnega razreda 20 % in iz tretjega starostnega razreda 21 % gamsov obeh spolov. V obravnavanem obdobju so bile 4 živali ali 4 % odvzema registrirane kot izgube. Telesne mase v šestletnem obdobju nepojasnjeno letno varirajo. Ker gre za odvzem zgolj nekaj živali v posamezni spolni in starostni kategoriji je kazalnik telesnih mas težko uporabiti kot relevanten pokazatelj dogajanja v populaciji.

Presoja uspešnosti upravljanja

Pri gamsu se, glede na vse kazalce kontrolne metode, cilji upravljanja zapisani v ON 2011-2020 v LUO solidno izpolnjujejo. Upravljanje s populacijo je glede na postavljene cilje ustrezno, pozornost je treba nameniti zgolj poseganju v srednji starostni razred in jo po potrebi posebej omejiti. Zaradi neproblematičnosti populacije z vidika vpliva na njeno okolje tudi slabša realizacija načrta ni problematična, če le se zagotovi odvzem v spolnem razmerju čim bliže $M : \mathring{Z} = 1 : 1$ in ne presega načrtovanega odvzema v srednjem starostnem razredu. Posebej je treba poudariti, da je izvedba natančnega načrta v loviščih z načrtom odvzema 1 – 5 živali po ustrezni strukturi zelo zahtevno. Pri izvedbi ne dovoljuje nobene napake, kar je bistveno različno od lovišč, kjer v načrtu odvzem npr. nekaj deset gamsov. Zaradi tega lahko pride bodisi do realizacije načrta pod 100 % bodisi do realizacije z določenimi napakami v strukturi. Odvzem je treba načrtovati v smislu dopustne kvote oz. ga določiti v višini, ki populacije ne ogroža. Vrsta v okolju ne povzroča nobene bistvene škode, obenem pa se z vrsto v vseh skupinah trajnostno upravlja.

Ocena stanja populacije

Gams kot avtohtona živalska vrsta živi na LUO v več skupinah, večinoma kot redka do zmerno pogosta vrsta, s stabilnim do rastočim trendom razvoja in krajevno omejenim razporedom v prostoru. Posamezne skupine, ki tvorijo razpršeno populacijo so med sabo povezane s posameznimi prehajajočimi osebki. Ti so za razvoj populacije ključnega pomena. Posamezne manjše skupine gamsov naseljujejo predvsem habitate na strmih pobočjih levega in desnega brega reke Save in nekatera druga skalovita pobočja v zgoraj navedenih loviščih. V zadnjih nekaj letih so jih lovci opazili tudi v severnem predelu lovišča Višnja Gora. Najšibkejše povezave med skupinami so verjetno prek reke Save. Zaradi relativno nizkega poseganja v populacijo predvidevamo, da je njena spolna in starostna struktura blizu naravni. Zdravstvenih težav in pojava tradicionalnih gamsjih bolezni (gamsje garje, kužna gamsja slepota) v populaciji ne zaznavamo. Ker je poselitev zelo razpršena, je razvoj obsežnejših obolenj zelo malo verjeten tudi v primeru, če bi bil lov minimalen. Populacija je z okoljem usklajena in je v celoti gledano stabilna, v nekaterih skupinah (npr. Čemšenik – Zagorje ter Dol pri Hrastniku) pa narašča. Skupine gamsov so relativno velike, tako da se struktura načrtovanega odvzema lahko odkloni od strukture za skupine gamsov k strukturi za povečevanje številčnosti v populacijah.

Prilagojeni cilji

Gostoto gamsa se mora vsaj ohraniti, številčnost se lahko celo nekoliko poveča. Območje poseljenosti se lahko tudi poveča. Gamsa naj se ohrani v vseh habitatih, ki si jih sam izbere kot svoj življenjski prostor.

Cilj upravljanja z gamsom je tudi skladnost z določili Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (t.i. »habitatna direktiva«) ter prilogo

V, kjer je gams na območju članic EU naveden med zavarovane živalske vrste z možnostjo upravljanja ob izpolnjenih pogojih. Glavni varstveni cilj direktive je ohranjanje ugodnega stanja vrst in habitatov.

Ukrepi in usmeritve

V letih 2023 in 2024 načrtujemo **odvzem 96 gamsov** iz narave. **Število odvzema naj bo v obeh načrtovalskih letih uravnoteženo.** Načrtovana spolna struktura odvzema je v razmerju 48 % moških in 52 % ženskih osebkov. Starostna struktura načrtovanega odvzema je v razmerju 41,5 % iz prvega, 25 % iz drugega in 33,5 % iz tretjega starostnega razreda.

Razdelilnik odvzema po loviščih se naredi samo za lovišča: Čemšenik, Dobovec, Dol pri Hrastniku, Izlake, Podkum, Polšnik, Radeče, Šentlambert in Zagorje.

V vseh ostalih loviščih, kjer načrt za gamsa ni predmet razdelilnika, je lov na to vrsto dovoljen v višini 1 živali, struktura ni posebej predpisana, lovi naj se skladno z lovno dobo in lovsko-etičnimi načeli (mladič pred vodečo kozo).

Podrobnejša struktura načrtovanega odvzema, ki je tudi posledica delitve odvzema na skupine lovišč in lovišča, je sledeča:

Preglednica 4.5.1: Načrt odvzema gamsov

Starostni razred/spol	Moški		Ženski	
I. 0+, 1+, 2+	18	(18,5 %)	22	(23,0 %)
II. M 3+ do 7+, Ž 3+ do 10+	12	(12,5 %)	12	(12,5 %)
III. M 8+, Ž 11+	16	(16,75 %)	16	(16,75 %)
Skupaj	96			

Dovoljena odstopanja realizacije po loviščih

Za lovišča, ki imajo načrt odvzema od vključno 4 do vključno 10 osebkov gamsa letno, je dopustno odstopanje od - 2 osebka do + 2 osebka. V teh loviščih se II. starostni razred pri obeh spolih lahko preseže za največ 1 osebek. Razlika v spolnem razmerju lahko pri realizaciji odstopa za največ za 1 osebek.

Za lovišča, kjer načrt odvzema za posamezno lovišče ne presega 3 osebke, načrta odvzema ni treba obvezno dosegati, lahko pa se ga presega za 1 osebek neglede na starostni razred.

Za lovišča, ki v načrtu nimajo gamsov, je lov omejen na 1 žival/lovišče, brez strukturnih omejitev.

Neizvršeni odvzem v II. starostnem razredu se lahko nadomesti z odvzemom v I. in III. starostnem razredu. Odvzem v III. starostnem razredu se lahko nadomesti z odvzemom v I. starostnem razredu. Izjemoma je preseganje načrta odvzema za lovišča lahko večje, če to ne pomeni preseganja načrtovanega odvzema po višini in strukturi znotraj skupine lovišč navedenih v podpoglavju o prostorskem okviru obravnave gamsa.

Preglednica 4.5.2: Analiza odvzema gamsov

Odstrel in izgube									
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%/spol	%/skupaj
Mladiči M	12	6	9	4	6		37	27,0	14,6
Kozli 1+	2	6	3	3	2	6	22	16,1	8,7
Kozli 2+	3	4	2	2	3	5	19	13,9	7,5
I. starostni razred	17	16	14	9	11	11	78	56,9	30,8
Kozli 3+ do 7+	2	2	5	6	9	6	30	21,9	11,9
Kozli 8+ in več	4	5	1	7	5	7	29	21,2	11,5
Skupaj KOZLI	23	23	20	22	25	24	137	100,0	54,2
Mladiči Ž	9	5	4	6	7	4	35	30,2	13,8
Koze 1+	5	4	9	5	3	5	31	26,7	12,3
Koze 2+		2		1	1	2	6	5,2	2,4
I. starostni razred	14	11	13	12	11	11	72	62,1	28,5
Koze 3+ do 10+	2	3	3	6	4	2	20	17,2	7,9
Koze 11+ in več	3	3	2	2	6	8	24	20,7	9,5
Skupaj KOZE	19	17	18	20	21	21	116	100,0	45,8
SKUPAJ odstrel in izgube	42	40	38	42	46	45	253		100,0

Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom

Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Načrt - skupaj	41	44	41	44	45	45	260
Odstrel in izgube / načrt	102,4	90,9	92,7	95,5	102,2	100,0	97,3
Delež KOZLOV	54,8	57,5	52,6	52,4	54,3	53,3	54,2
Delež kozlov 2+ in več	21,4	27,5	21,1	35,7	37,0	40,0	30,8
Delež koz 2+ in več	11,9	20,0	13,2	21,4	23,9	26,7	19,8
Delež mladih (mladiči, 1+) ne glede na spol	66,7	52,5	65,8	42,9	39,1	33,3	49,4

Izgube

Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	1	1	2	1	3	1	9	81,8
Naravne izgube		1		1			2	18,2
Skupaj izgube	1	2	2	2	3	1	11	100,0
% izgub	2,4	5,0	5,3	4,8	6,5	2,2	4,3	
Odstrel	41	38	36	40	43	44	242	

Vzroki izgub

Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan		1		1			2	18,2
4 cesta	1	1	2	1	2	1	8	72,7
10 drugo					1		1	9,1

Telesne mase (biološka telesna masa)

Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Mladiči M	7,9	7,2	8,3	8,6	8,3	
Indeks	100,0	91,1	105,1	108,9	105,1	0,0
Kozli 1+	13,0	14,1	10,8	12,8	16,8	11,9
Indeks	100,0	108,5	83,1	98,5	129,2	91,5
Mladiči Ž	6,7	9,5	9,1	8,3	8,7	9,3
Indeks	100,0	141,8	135,8	123,9	129,9	138,8
Koze 1+	12,2	12,6	13,3	14,6	13,2	10,8
Indeks	100,0	103,3	109,0	119,7	108,2	88,5
Mladiči M + Ž	7,4	8,2	8,5	8,4	8,5	9,3
Indeks	100,0	111,6	115,7	114,0	115,3	125,9

4.6 Divji prašič (*Sus scrofa*)

Prostorski okvir obravnave

Prostorski okvir obravnave divjega prašiča je Zasavsko lovsko upravljavsko območje.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Odvzem divjih prašičev je bil v preteklih dveh letih 1.771 živali, kar predstavlja 114 % realizacijo načrta. Delež moških osebkov v odvzemu je bil skupaj 49,5 %, v starostnem razredu mladičev (ozimci) 59 %, v razredu enoletnih osebkov (lanščaki) 34 % in v razredu starejših osebkov (2+; merjasci) 7 %. Delež ženskih osebkov v odvzemu je bil skupaj 50,5 %, v starostnem razredu mladičev (ozimke) 55 %, v razredu enoletnih osebkov (lanščakinje) 29 % in v razredu starejših osebkov (2+; svinje) 16 %. Ozimci so v skupnem odvzemu predstavljali 57,5 % odvzema, enoletni osebki 31,5 % in starejši osebki 11 %. Ugotovljenih izgub je bilo 43 živali, to predstavlja 2,5 % odvzema, kar je pod šestletnim povprečjem. Od tega je bilo kar 31 živali (72 % vseh izgub) povoženih na prometnicah, od tega kar 24 na železnici. Skupna realizacija odvzema po višini je precej nad načrtovano, kar je v sozvočju s skupnimi napor deložnikov znižati populacijo divjega prašiča v Zasavju ter tudi skladno z razmeroma dobrimi pogoji za lov. Glede na dopustna odstopanja, ki so določena glede na načrtovan odvzem po loviščih, in je po višini dovoljeno neomejeno preseganje načrta ugotavljamo, da je odvzem po višini odlično realiziran. Pri presoji strukture odvzema moramo biti najbolj pozorni na uresničitev minimalnega deleža odvzema rodnega dela populacije, kamor za ta namen štejemo svinje in lanščakinje. Delež teh je bil v odvzemu v preteklih dveh letih 22,6 %, kar je celo nekoliko načrtovanim. Realizacija načrta odvzema reproduktivnega razreda je bila v obeh letih skupaj presežena kar za 17 %.

Odvzem se je v preteklih šestih letih gibal med 536 živali leta 2018 (minimum) in 1.002 živali leta 2021 (maksimum) z vmesnimi nihanjem. Povprečen odvzem je bil v tem obdobju 728 živali. Delež moških osebkov v odvzemu znaša 50,5 %. V odvzemu po starostni strukturi je delež mladičev 59 %, enoletnih 31 % in starejših 10 %. Delež rodnega dela populacije v odvzemu (svinje in lanščakinje) je v tem obdobju dobrih 22 %. Izgube so najpogostejše v prometu (cesta in železnica), 72 % vseh izgub. Naravnih izgub je le dobrih 21 %.

Presoja uspešnosti upravljanja

Pretekli načrti vsebujejo tudi določilo, da bo ustrezna višina odvzema dosežena, če bodo doseženi z načrtom določeni cilji zmanjševanja populacije. Za preteklih 6 let lahko rečemo, da cilji niso bili v celoti doseženi, zmanjšanje populacije je sicer v posameznih letih nakazano, a ni znatno, vendar se z lovskim upravljanjem preprečuje njeno nadaljnje eksponentno povečevanje.

Ker cilji trajnejšega znižanja populacije še vedno niso doseženi, je treba še naprej vztrajati na relativno visokih posegih v populacijo, tudi in še zlasti zaradi groženj s pojavom afriške prašičje kuge (APK) v Sloveniji.

Ocena stanja populacije

Divji prašič se pojavlja v vseh loviščih LUO. Najbolj pogost je v loviščih Laze, Kresnice, Litija in Pugled na desnem bregu reke Save ter Dol pri Hrastniku na levem bregu Save. Prehrambeni in bivalni pogoji za divjega prašiča so zelo ugodni. Generalno je v populaciji veliko mladih živali, odraslih (zrelih) merjascev je (pre)malo. Delež mladih se spreminja tudi v odvisnosti od prehranskih razmer. Kadar je bogat gozdni obrod in s tem obilo hrane, je večji prirastek na samico in s tem tudi večji delež mladičev v populaciji ter obratno. Taka struktura populacije je posledica visoke natalitete (značilnost vrste in danosti okolja) in močnega poseganja z lovom. V robnih območjih populacije zaradi tega številčnost močno niha. Prašič je tako v nekaterih loviščih stalno prisoten, tu je odvzem relativno enostavno in zanesljivo načrtovati, v drugih pa je le prehodni, načrtovanje ni realizacija načrtov pa sta močno otežena. V teh, prehodnih območjih, je lov nanje otežen tudi zaradi njihove izrazite nočne aktivnosti. Zdravstveno stanje populacije ni problematično.

Gozdni obrod, ki je ustrezen kazalnik prirastka divjega prašiča v letu ki sledi, je bil relativno dober leta 2016, čemur je v letu 2017 sledil velik odvzem divjih prašičev (kaže na visoko gostoto populacije v tem letu). Na visok odvzem so vplivale tudi relativno ugodne razmere za lov (vreme, skromen gozdni obrod) v letu 2017. V letu 2018 se je ponovil bogat gozdni obrod, zato je bil v letu 2019 ponovno večji prirastek in posledično odvzem populacije divjih prašičev. V letu 2020 je bil gozdni obrod skoraj povsod obilen, kar je imelo za posledico izjemno povečan prirastek v letu 2021. V letu 2021 je gozdni obrod izostal, ponovil pa se je v skromnejši obliki v letu 2022 (le lokalno in regijsko močnejši), kar nakazuje dvig prirastka vrste ponovno v letu 2023. Glede na pretekle izkušnje o rasti populacije, ki so se zgodile v letih po gozdnem obrodu lahko ugotovimo, da je treba posebno pozornost posvečati pri realizaciji odvzema v vmesnih letih med gozdnimi obrodi. Dosedanja praksa nas uči, da so bila tovrstna poseganja v populacijo preskromna in v naravi ohranjena prevelika populacija divjih prašičev, kar je v nasprotju z zastavljenimi cilji.

Prilagojeni cilji

Gostoto divjih prašičev v območju je treba zmanjšati do te mere, da bo povprečni letni odvzem za zadnjih šest let med 300 in 500 prašičev in da bodo skupne škode od divjega prašiča močnejše upadle.

Ukrepi in usmeritve

V letih 2023 in 2024 načrtujemo **odvzem 1.600 divjih prašičev** iz narave, pri čemer **naj bo večji poudarek na odvzemu v letu 2023 (min. 860 živali) zaradi pričakovanega povečanega prirastka** (posledica regijsko povečanega gozdnega obroda v letu 2022) **in napovedi prihajajoče afriške prašičje kuge (APK)**. Podrobna razdelitev načrta odvzema na starostne in spolne kategorije je izvedena v skladu z navodilom MKGP (dokument št. 341-1/2016/1 z dne 22. 2. 2016), ki določa, da se načrtuje le skupno kvoto in enotno minimalno kvoto svinj in lanščakinj. Podrobnejša struktura načrtovanega odvzema je sledeča:

Preglednica 4.6.1: Načrt odvzema divjih prašičev

Starostni razred	Načrt odvzema	
Ozimci obeh spolov, lanščaki in merjasci 2+	1.256	(78,5 %)
Svinje 2+ in lanščakinje	min. 344	(21,5 %)
Skupaj	1.600	

Dovoljena odstopanja realizacije po loviščih

Po višini je dovoljeno neomejeno preseganje načrta. Odstopanje realizacije navzdol od načrtovane kvote je dovoljeno (1) do 30 %, če je načrt odvzema za lovišče 21 ali več osebkov, (2) do 50 %, če je načrt odvzema za lovišče 6 – 20 osebkov in (3) do 100 %, če je načrt odvzema za lovišče 5 ali manj osebkov. Ustrezna struktura odvzema je zagotovljena, če je v odvzemu vsaj min. s tem načrtom določen % svinj in lanščakinj skupaj. Za odvzem, ki presega 100 % realizacijo načrta, načrtovan delež ni obvezen, je pa zaželen čim večji delež teh dveh kategorij v odvzemu. Če je na nivoju LUO dosežena 100 % realizacija načrtovanega odvzema lanščakinj in svinj, zagotavljanje min. načrtovanega deleža lanščakinj in svinj v odvzemu na nivoju posameznega lovišča ni potrebno. **Vzporedno enako velja za območje 6 LD, kjer je zaradi velike številčnosti ali neusklajenosti z okoljem to nujno, kar velja skupaj za lovišča Pugled, Laze, Kresnice, Litija in Dol pri Hrastniku. Tu je doseganje min. deleža svinj 2+ in lanščakinj skupaj obvezno! Če je dosežen delež svinj 2+ in lanščakinj skupaj v teh loviščih ne predstavlja kršitve za posamezno od naštetih LD, če pa za delež v skupnem ni dosežen, pa to predstavlja kršitev za tist(o) LD, ki tega deleža niso dosegle!**

Druge določila in napotila

Kakršne koli administrativne omejitve lova divjega prašiča (individualnega ali skupinskega), ki jih oz. bi jih izvajali upravljavci lovišč so v nasprotju s tem načrtom in pomenijo njegovo kršitev. Notranji režimi lova, kot ga vodijo lovske družine, morajo biti takšni, da bodo zagotavljali dosego načrta po količini in kvaliteti/strukturi, oz. da bodo zagotavljali doseganje v tem načrtu navedenih ciljev upravljanja. Upravljavci lovišč so dolžni organizirati lov na divje prašiče celo leto tako, da povečajo odstrel divjih prašičev na območjih, krajih ali v neposredni bližini (kmetijske površine, bližina kmetijskih gospodarstev...), kjer ti povzročajo škodo, priporočamo da celo stimulirajo odstrel divjih prašičev na čakanje (predvsem od spomladi do pričetka jesenskih skupinskih lovov) v okoljih, kjer le ti povzročajo škodo.

V skladu z 12. členom ZNUAPK in Sklepom o določitvi visoke stopnje ogroženosti zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Ur.l. RS, št. 10/21) je pri intenzivnem odstrelu divjih prašičev dovoljena uporaba umetnih virov svetlobe, strelnih namerilnikov z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilnikov s termičnim (IR) senzorjem.

V skladu z istim členom MKGP vsako leto upravljavcem lovišč in LPN izplačuje stimulacijo za izvajanje intenzivnega odstrela divjih prašičev v preteklem letu (za vsakega odstreljenega divjega prašiča, ki presega izračunano osnovo, ki je za vsako lovišče objavljena na osrednjem spletnem mestu državne uprave) ob upoštevanju biovarnostnih ukrepov v skladu z načrtom ravnanja.

Upravljavci lovišč so dolžni izvajati ukrepe preventivnega zdravstvenega varstva divjadi in v ta namen odvzeti vzorce oziroma poslati določene vzorce uplenjene, poginule ali povožene divjadi v preiskavo, v skladu s programom Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR).

Pred in v primeru pojava APK so LD dolžne izvajati določila vseh predmetnih predpisov, predvsem »Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Ur.l. RS, št. 200/20; dalje zakon)« in ostalih, ki se navezujejo na omenjen zakon (npr. »Sklep o določitvi visoke stopnje ogroženosti zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Ur.l. RS št. 10/21; v veljavi od 23. 1. 2021)). Zakon med drugim določa, da mora vsak

(torej tudi lovec), ki v naravi najde poginulega divjega prašiča (ne glede na vzrok pogina, npr. neznan vzrok, bolezen, povoz,...) o tem **obvestiti Center za obveščanje na telefonsko številko 112. Posebej opozarjamo na prepoved odstranjevanja spodnjih čeljusti oziroma ločevanja drugih delov trupel najdenih poginulih divjih prašičev, ne glede na ocenjeni vzrok pogina. Za namene evidentiranja izgub upravljavec lovišča kot dokaz za izgubo komisiji lovsko upravljavskega območja predloži podatke o odvozu najdenih poginulih divjih prašičev za svoje lovišče, ki jih pridobi od VHS.**

Upravljavci lovišč naj svoje člane tudi informirajo o primernih ravnanjih za preprečevanje oziroma zmanjšanje tveganja za vnos bolezni. Še zlasti morajo biti o primernih ravnanjih seznanjeni lovski turisti, ki lovijo v državah, kjer je APK že prisotna, pa tudi ostalih državah, saj se virus APK prenaša tudi s kontaminirano opremo, obleko ter mesnimi izdelki. **Vse relevantne informacije v zvezi z APK** so dostopne na spletni strani <https://www.gov.si/teme/afriska-prasicja-kuga-pri-divjih-prasicih>.

Preglednica 4.6.2: Analiza odvzema divjih prašičev

Odstrel in izgube										
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%/spol	%/skupaj	
Mladiči M	220	163	253	180	304	216	1336	61,8	30,6	
Lanščaki	81	87	113	111	153	142	687	31,8	15,7	
Merjasci 2+	16	10	20	31	29	32	138	6,4	3,2	
Skupaj PRAŠIČI	317	260	386	322	486	390	2161	100,0	49,5	
Mladiči Ž	199	155	223	166	305	190	1238	56,1	28,3	
Lanščakinje	101	81	105	111	127	134	659	29,9	15,1	
Svinje 2+	42	40	55	34	84	55	310	14,0	7,1	
Skupaj SVINJE	342	276	383	311	516	379	2207	100,0	50,5	
SKUPAJ odstrel in izgube	659	536	769	633	1002	769	4368		100,0	

Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom

Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	
Načrt - skupaj	600	564	620	640	850	700	3974	
Odstrel in izgube / načrt	109,8	95,0	124,0	98,9	117,9	109,9	109,9	
Delež PRAŠIČEV	48,1	48,5	50,2	50,9	48,5	50,7	49,5	
Delež mladičev ne glede na spol	63,6	59,3	61,9	54,7	60,8	52,8	58,9	
Delež lanščakov ne glede na spol	27,6	31,3	28,3	35,1	27,9	35,9	30,8	
Delež večletnih - 2+ ne glede na spol	8,8	9,3	9,8	10,3	11,3	11,3	10,3	
Delež svinj in lanščakinj	21,7	22,6	20,8	22,9	21,1	24,6	22,2	

Izgube in odvzem

Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	21	7	29	7	31	4	99	78,6
Naravne izgube	6	4	7	2	6	2	27	21,4
Skupaj izgube	27	11	36	9	37	6	126	100,0
% izgub	4,1	2,1	4,7	1,4	3,7	0,8	2,9	
Odstrel	632	525	733	624	965	763	4269	

Vzroki izgub

vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan	4	2	7	2	6		21	16,7
2 bolezen	2	2				1	5	4,0
3 krivolov		1		1			2	1,6
4 cesta	11	4	10	4	5	2	36	28,6
5 železnica	10	2	17	2	23	1	55	43,7
6 zveri						1	1	0,8
10 drugo			2		3	1	6	4,8

Telesne mase (biološka telesna masa)

Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Mladiči M	26,6	25,8	24,2	26,8	24,7	25,8	
Indeks	100,0	97,0	91,0	100,8	92,9	97,0	
Lanščaki	58,4	50,6	60,9	50,2	61,2	52,0	
Indeks	100,0	86,6	104,3	86,0	104,8	89,0	
Mladiči Ž	24,3	26,8	24,1	26,5	22,2	25,0	
Indeks	100,0	110,3	99,2	109,1	91,4	102,9	
Lanščakinje	48,9	45,5	51,2	46,1	51,2	44,9	
Indeks	100,0	93,0	104,7	94,3	104,7	91,8	
Mladiči M + Ž	25,5	26,3	24,2	26,7	23,4	25,4	
Indeks	100,0	103,1	94,7	104,5	91,9	99,7	

4.7 Šakal (*Canis aureus*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Prostorski okvir obravnave šakala je Zasavsko lovsko upravljavsko območje.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Šakal je bil med divjad uvrščen z Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o določitvi divjadi in lovnih dob (Ur. l. RS št. 81/2014). V Uradnem listu RS je bila objavljena dne 14. 11. 2014, veljati je začela 29. 11. 2014. Upravljanje te vrste divjadi se s tem dnem šele začne. Načrtno upravljanje vrste (brez poseganja z odstrelom v populacijo) se je začelo z letom 2015.

Odvzem iz narave je kot povoz ene živali (samec) zabeležen v letu 2018 v lovišču Radeče, povoz ene živali (samica) v letu 2019 v lovišču Izlake ter odvzem treh živali v letu 2020 (2x odstrel – lovišče Kresnice, samica, in Ivančna Gorica, samica, ter povoz na železnici – lovišče Trbovlje, samec). V letu 2020 smo z letnimi lovsko upravljavskimi načrti za LUO prvič načrtovali odvzem te vrste.

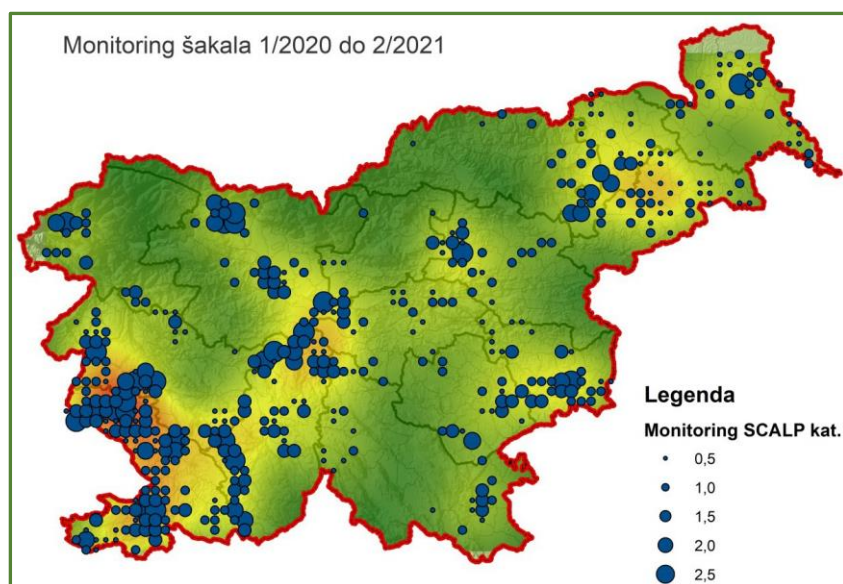
V letu 2021 je bil realiziran odvzem 3 živali (2 x odstrel, lovišče Ivančna Gorica – samec in lovišče Šentlambert – samec, ter povoz v lovišču Litija – samec), v letu 2022 pa 4 živali (4x odstrel, lovišče Višnja Gora – samec, lovišče Ivančna Gorica – samica in lovišče Šentvid pri Stični – 2 samici).

Presoja uspešnosti upravljanja

Z šakalom se v preteklosti v Sloveniji ni upravljalo, prav tako ne v Zasavskem LUO, vrsta je bila zavarovana do leta 2020. Pojav v večji številčnosti je beležen v Sloveniji od leta 2015 dalje, ko prvič zaznavamo tudi smrtnost. V Zasavskem LUO beležimo podatke monitoringa in smrtnost od leta 2018 dalje. V LUO šakal (še) ni prav pogosta vrsta, se pa pojavlja na čedalje več lokacijah. Dosedanje upravljanje je bilo v okviru veljavnih predpisov ustrezno, natančnejše presoje uspešnosti upravljanja zaradi kratkotrajnega aktivnega upravljanja z vrsto presoje zaenkrat ne podajamo.

Ocena stanja populacije

Vrsta se v Sloveniji pojavlja od leta 1953, po letu 2000 pa so se pojavile prve teritorialne družine. Do sedaj zbrane podatke povzemamo po Končnem poročilu projekta CRP »Prostorska razporeditev, številčnost, ocena populacijskih trendov in potencialno širjenje areala vrste Zlati šakal (*Canis aureus* L.) v Sloveniji (Potočnik in sod., 2018; dalje CRP)«, dopolnjeno z aktualnimi podatki monitoringa šakala po metodologiji CRP (za obdobje 11/2016 do 2/2020). Šakal se je v Sloveniji v zadnjih 20 letih prostorsko in številčno hitro širil. Danes je prisoten v večjem delu Slovenije (v vseh LUO). V letu 2018 je ocenjena številčnost vrste v Sloveniji, upošteva tako teritorialne osebkke kot dispergerje, znašala okrog 900 do 1.300 osebkov. Do leta 2021 se je po podatkih monitoringa številčnost vrste v Sloveniji še povečala (Potočnik, 2021).

Slika 4.7: Prisotnost šakala v Sloveniji v obdobju 1/2020 – 2/2021 (podatki ovrednoteni po metodologiji SCALP v mreži 3x3 km in prikazani s Kernelsko metodo; Potočnik, 2021)

Zbrani podatki in rezultati monitoringa jasno kažejo, da se šakal v Sloveniji v zadnjih 20-ih letih prostorsko in številčno hitro širi. Postal je razmeroma pogosta vrsta na območju Primorske in širše okolice Krasa,

reproduktivne populacije pa so vzpostavljene ali se vzpostavljajo tudi v večjem delu nižin v severovzhodni in jugovzhodni Sloveniji, vzdolž meje s Hrvaško in Madžarsko, vse pogosteje pa tudi drugje po Sloveniji. Širjenje in populacijska rast je še posebej intenzivna v zadnjih desetih letih, ko je vrsta z reproduktivnimi pari poselila znaten del zanj primernega prostora. Na osnovi populacijske dinamike, prostorskega pojavljanja in širjenja lahko tudi v Sloveniji šakala opredelimo kot vrsto z ugodnim populacijskim statusom. Podatki o populacijski dinamiki kažejo, da je populacija vitalna in sposobna dolgoročnega obstoja ter ekspanzije predvsem v njej najbolj primernem življenjskem prostoru, tj. v agrarni krajini in krajini z intenzivnejšim vplivom človeka. Tudi v slovenskem prostoru je glede na dosedanje trende pri nas in v sosednjih/bližnjih državah pričakovana nadaljnja izrazita populacijska rast tako prostorsko kakor tudi številčno. S povečevanjem števila živečih šakalov pri nas se bo njihov vpliv na zoocenozo (zaradi plenjenja več vrst prostoživečih živali) in na število konfliktnih situacij med ljudmi in prostoživečimi živalmi (npr. zaradi plenjenja drobnice) povečeval.

Podatkov o škodah ali o odvzemu šakala iz narave v Zasavskem LUO do leta 2018 nimamo. Upravljavci lovišč Pugled, Laze in Kresnice so najprej neformalno ustno poročali, da znake šakala občasno opažajo v loviščih oz. je šlo tudi za posamična direktna videnja »čudnih – lisici podobnih« živali. V sklopu CRP projekta »Prostorska razporeditev, številčnost, ocena populacijskih trendov in potencialno širjenje areala vrste zlata šakal (*Canis aureus* L.) v Sloveniji, ki je potekal do jeseni 2019 in ki ga je vzpostavil nosilec projekta (BF, Oddelek za biologijo) na spletni strani Lovske zveze Slovenije pa je bilo v letih od novembra 2016, 2017, 2018, 2019 in do februarja 2020 sistematično zabeleženih 59 znakov prisotnosti šakala na skrajnem jugo-vzhodnem delu (lovišči Radeče, Polšnik in Gabrovka), skrajnem zahodnem delu (lovišči Pugled in Laze) in tudi delu LUO na levem bregu reke Save (lovišča Mlinše, Izlake, Zagorje), od tega samo v letu 2019 28 znakov prisotnosti v loviščih Izlake, Mlinše, Polšnik, Radeče, Šentvid pri Stični in Zagorje. Monitoring se, sicer z manjšo intenzivnostjo nadaljuje naprej, tudi po letu 2020. Tudi v letih 2021 in 2022 je bilo v zasavskem prostoru opaziti zmerno naraščanje populacije in individualna beleženja znakov prisotnosti (direktna opažanja, plen, oglašanje). Skladno z dinamiko rasti populacije šakala v celotnem slovenskem prostoru pa pričakujemo njegovo nadaljnjo številčno krepitev in razširitev prostorske pojavnosti tudi v Zasavskem LUO.

Prilagojeni cilji

Cilj upravljanja s šakalom naj bo skladen z določili Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (t.i. »habitatna direktiva«) ter prilogo V, kjer je šakal na območju članic EU naveden med zavarovane živalske vrste z možnostjo upravljanja ob izpolnjenih pogojih. Glavni varstveni cilj direktive je ohranjanje ugodnega stanja vrst in habitatov. Skladno s tem je cilj upravljanja s šakalom na nivoju Slovenije ohranjanje obstoječe številčnosti in območja razširjenosti.

Podrejeno cilju, ki nam ga pri upravljanju šakala v Sloveniji nalaga habitatna direktiva pri upravljanju šakala zasledujemo cilj zmanjšanja vplivov vrste na druge domorodne živalske vrste (plenske vrste, npr. srna in drugi manjši sesalci, ki so tudi divjad) in omejevanje škod na domačih/rejnih živalih. V ta namen želimo omejiti nadaljnje naraščanje številčnosti in prostorsko širjenje šakala.

Ukrepi in usmeritve

Upravljanje temelji na dveh temeljnih ukrepih: 1. monitoring stanja populacije, 2. odvzem osebkov.

1. MONITORING populacije:

Nadaljevanje monitoringa stanja populacije, ki je bil vzpostavljen v okviru CRP. Cilj monitoringa je predvsem oceniti število stalno prisotnih – teritorialnih družin in prostorsko razširjenost na območju LUO.

LD mora v dogovoru z OZUL, bodisi individualno bodisi skupaj, voditi monitoring populacije šakala, tako da lovske družine ugotovijo, javijo in beležijo (po dogovoru lahko to naredi tudi OZUL) v spletno aplikacijo LZS »monitoring šakala« podatke o monitoringu šakala:

- lokacije in čas smrti posameznih osebkov;
- lokacije in čas oglašanja šakalov;
- lokacije in čas opažanja vseh ostalih znakov prisotnosti šakalov.

Upravljavci lovišč - LD naj še naprej sodelujejo tudi pri drugih monitoringih šakala, ki se jih oz. se jih bo izvajalo v okviru raziskovalne dejavnosti v RS.

2. ODVZEM osebkov:

Odvzem načrtujemo z namenom omejevanja rasti populacije in nadaljnega prostorskega širjenja, zmanjšanja vplivov vrste na druge domorodne živalske vrste in omejevanje škod na domačih/rejnih živalih ter s tem povezanih konfliktov.

Režim načrtovanja in realizacije odvzema šakala v letih 2023 in 2024 ter dopustna odstopanja:

- **Kvota odvzema šakala za leti 2023 in 2024 v Zasavskem LUO skupaj znaša 16 živali** ter temelji na metodologiji in ugotovitvah končnega poročila CRP projekta »Zagotovimo.si hrano za jutri/Prostorska razporeditev, številčnost, ocena populacijskih trendov in potencialno širjenje areala vrste zlati šakal (*Canis aureus* L.) v Sloveniji (V1-1626), pri načrtovanju odvzema pa smo izhajali tudi iz zastavljenih ciljev, ocene rasti in prostorskega širjenja populacije ter učinkovitosti preteklega odvzema pri doseganju ciljev. V odvzem štejeta odstrel in vse ugotovljene izgube.
- **Načrtovane kvote 16 živali v dveh letih ni treba dosegati, presega pa se jo lahko za 50 % - 8 živali.** Preseganje načrtovanega odvzema, ki bi nastalo kot posledica evidentiranih izgub po izpolnitvi načrtovanega odvzema ali drugih objektivnih razlogov, ne šteje kot kršitev določil načrta.
- Odvzem je načrtovan za celotno LUO in se ne deli na nižje enote – lovišča. **Lovi se v vseh loviščih Zasavskega LUO po sistemu »kronološko zaporednega odvzema« do predpisane kvote.** V razdelilniku odvzema divjadi bo načrt za šakala pripisan 1 LD.
- **Vsak odvzem šakala mora LD najkasneje v 48 urah javiti tajniku OZUL na elektronski naslov ZldZasavje@gmail.com.** OZUL s pravočasnim obveščanjem LD skrbi za njihovo sprotno informiranost o realiziranem in še razpoložljivem odvzemu (odstrelu) na ravni LUO.
- **Lovska družina skrbi za evidence in materialne dokaze o odvzemu šakala, OZUL pa za pravilen potek izvedbe načrtovane kvote na nivoju LUO in obveščanje LD o zaključku odvzema.** Evidence zajemajo kronološki vpis v evidenčno knjigo male divjadi in programsko orodje LISJAK z vpisom razloga smrti osebka, spol živali, bruto telesno maso in druge podatke, v opombe se zabeleži starost živali (mladič oz. do enega leta stara žival ali odrasel osebek).
- **Lovska družina, kjer nastane odvzem, je dolžna zagotoviti materialni dokaz odvzema,** bodisi s fotografijo z vsebovanim datumom mrtve živali ali zapisnikom veterinarsko higienske službe v primeru izgube.

Izplačevanje odškodnin za nastalo škodo od šakala do vključno 30. 4. 2025 prevzema Republika Slovenija v skladu z »Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o divjadi in lovstvu« in sicer ne glede na odškodninsko odgovornost v skladu s predpisi o divjadi in lovstvu.

Preglednica 4.7: Analiza odvzema šakala

Odstrel in izgube								
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj	
Skupaj odstrel in izgube		1	1	3	3	4	12	
Načrt - skupaj				3	4	4	11	
Odstrel in izgube / načrt				100,0	75,0	100,0	109,1	
Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj	%
Nenaravne izgube		1	1	1	1		4	100,0
Naravne izgube							0	0,0
Skupaj izgube	0	1	1	1	1	0	4	100,0
% izgub	0	0	0	33	33	0	33	
Odstrel	0	0	0	2	2	4	8	
Vzroki izgub								
vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj	%
4 cesta		1	1	1	1		4	100,0

4.8 Lisica (*Vulpes vulpes*)

Prostorski okvir obravnave

Prostorski okvir obravnave lisice je Zasavsko lovsko upravljavsko območje.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Odvzem lisic je bil v preteklih dveh letih 1.435 živali, kar pomeni 102 % realizacijo načrtov. Od tega je bilo 50,2 % lisjakov in 48,8 % lisic. Ugotovljene izgube so glede na odvzem znašale 7,8 %, kar je pod šestletnim povprečjem (9,1 %). Glavni vzrok izgub je povoz (64 %).

V zadnjem šestletnem obdobju znaša realizacija glede na načrt 108 %. Spolna struktura odvzema v tem obdobju je približno uravnotežena. Ugotovljenih izgub v obravnavanem obdobju je bilo 365 živali ali slabih 9 % odvzema. Vzrok največ izgubam so bili povoz (62 %), bolezen (15 %) in neznan vzrok (12 %).

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto ustrezno.

Ocena stanja populacije

Lisica je prisotna v celotnem LUO, v vseh loviščih. Številčnost njene populacije zaznamujejo nihanja, ki nastajajo predvsem kot posledica naravnih dejavnikov, npr. garij in razpoložljivosti hrane, manj pa samega odstrela. Odkar je potekala oralna imunizacija lisic proti steklini, ki jo izvaja Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, ima populacija stalno relativno visoko gostoto. S svojo prisotnostjo v okolju lisice vplivajo na stanje male divjadi in (mladičev) srnjadi. V preteklosti, ko je bila populacija izpostavljena steklini, je njena gostota ciklično upadla na desetino, kar je ponudilo okno priložnosti za razvoj populacij njenih plenskih vrst, izmed vrst divjadi predvsem poljskega zajca. Z lovom je zaželeno populacijo čim bolj zmanjševati, da je njen vpliv na druge vrste čim manjši.

Prilagojeni cilji

Gostoto lisic se mora zmanjšati, zlasti v loviščih kjer je ugotovljen plenilski pritisk na malo divjad in mladiče srnjadi. Odvzem naj dosega vsaj 0,7 lisice/100 ha lovne površine posameznega lovišča v LUO.

Ukrepi in usmeritve

V letih 2023 in 2024 načrtujemo skupaj **odvzem 1.370 lisic** iz narave.

Dopustno odstopanje realizacije od načrtovanega odvzema je navzdol do 30 % in navzgor do 100 %. Za lovišča, ki imajo načrt odvzema do vključno 10 živali, se pri realizaciji kot dopustno odstopanje navzdol od načrta šteje 3 živali, navzgor pa 10. V posameznih loviščih je preseganje načrta lahko tudi večje, če s tem ni presežen dopustni odvzem za LUO.

Upravljalci lovišč morajo zagotoviti tudi izvajanja ukrepov preventivnega zdravstvenega varstva divjadi in v ta namen odvzeti vzorce oziroma poslati določene vzorce uplenjenih, poginulih ali povoženih lisic v preiskavo, v skladu s programom Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR).

Preglednica 4.8: Analiza odvzema lisic

Odstrel in izgube								
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Samci	358	258	395	351	382	339	2.083	49,7
Samice	348	290	428	331	398	316	2.111	50,3
Skupaj odstrel in izgube	706	548	823	682	780	655	4.194	100,0
Načrt - skupaj	580	580	600	710	710	710	3.890	
Odstrel in izgube / načrt	121,7	94,5	137,2	96,1	109,9	92,3	107,8	
Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	37	37	48	34	45	35	236	64,7
Naravne izgube	45	15	14	22	22	11	129	35,3
Skupaj izgube	82	52	62	56	67	46	365	100,0
% izgub	11,6	9,5	7,5	8,2	8,6	7,0	8,7	
Odstrel	624	496	761	626	713	609	3.829	
Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan	9	5	8	6	10	6	44	12,1
2 bolezen	7	10	6	16	12	5	56	15,3
4 cesta	36	37	45	30	41	34	223	61,1
5 železnica	1				1		2	0,5
7 psi							0	0,0
9 garje	29						29	7,9
10 drugo			2	4	3	1	10	2,7

4.9 Jazbec (*Meles meles*)

Prostorski okvir obravnave

Prostorski okvir obravnave jazbeca je Zasavsko lovsko upravljavsko območje.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Odvzem jazbeca je bil v preteklih dveh letih 245 živali, kar pomeni skupaj 120 % realizacije načrtov. V odvzemu je 57 % moških osebkov. Ugotovljene izgube so glede na celoten odvzem znašale 20 %, kar je nekoliko pod nivojem šestletnega povprečja (23 %). 96 % izgub je nastalo zaradi povoza.

V zadnjem šestletnem obdobju znaša odvzem 634 živali, kar je 111 % načrta, opaziti je rahel trend rasti odvzema, ki najverjetneje sledi številčnosti. Ugotovljenih izgub v obravnavanem obdobju je bilo 145 živali ali 23 % odvzema (povoz 92,4 %, neznan vzrok 4,8 %, bolezen 2,8 %). Glede na cilje je upravljanje s to vrsto ustrezno že vrsto let ustrezno.

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto ustrezno.

Ocena stanja populacije

Velikost populacije jazbeca v območju niha, na podlagi mehkih informacij lovskih organizacij z rahlim trendom navzgor. Živali so razpršene, a dokaj pogosto prisotne v vsem območju. Večjih bolezenskih izbruhov nismo evidentirali. Izrazitih negativnih vplivov populacije na okolje ne beležimo. Populacija je usklajena z okoljem. Glede na nizko koncentracijo odvzema (manj kot eno žival na 1000 ha lovne površine) predvidevamo, da sta starostna in spolna struktura populacije blizu naravni. Načrtovanje odvzema je namenjeno predvsem izvajanju ustreznih ukrepov na lokalnem nivoju za preprečevanja škode.

Prilagojeni cilji

Gostoto jazbecev se mora ohraniti. Lokalno, kjer nastajajo škode, jo je treba po potrebi zmanjšati.

Ukrepi in usmeritve

V letih 2023 in 2024 načrtujemo skupaj **odvzem 240 jazbecev** iz narave.

Dopustno odstopanje realizacije od načrtovanega odvzema je navzdol do 50 % in navzgor do 100 %. Za lovišča, ki imajo načrt odvzema 10 jazbecev ali manj, je dopustno odstopanje realizacije od načrta navzdol do 5 jazbecev, navzgor pa do 100 % ali do 3 jazbece, kar je več. V posameznih loviščih lahko tudi več, če s tem ni presežen dopustni odvzem za območje.

Priporočamo, da upravljavci lovišč bolj intenzivno izvajajo lov na jazbece tam, kjer želijo močnejše populacije male poljske divjadi in lokalno manjšo škodo v kmetijstvu.

Preglednica 4.9: Analiza odvzema jazbecev

Odstrel in izgube								
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Samci	57	50	56	58	85	55	361	56,9
Samice	45	32	47	44	55	50	273	43,1
Skupaj odstrel in izgube	102	82	103	102	140	105	634	100,0
Načrt - skupaj	91	95	85	97	102	102	572	
Odstrel in izgube / načrt	112,1	86,3	121,2	105,2	137,3	102,9	110,8	
Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	22	15	17	35	27	19	135	93,1
Naravne izgube	1	2	3	2	2		10	6,9
Skupaj izgube	23	17	20	37	29	19	145	100,0
% izgub	22,5	20,7	19,4	36,3	20,7	18,1	22,9	
Odstrel	79	65	83	65	111	86	489	
Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan		2	2	1	2		7	4,8
2 bolezen	1		1	1			3	2,1
4 cesta	21	15	16	35	27	19	133	91,7
5 železnica			1				1	0,7
9 garje							0	0,0

4.10 Kuna belica (*Martes foina*) in kuna zlatica (*Martes martes*)

Prostorski okvir obravnave

Prostorski okvir obravnave kune zlatice in kune belice je Zasavsko lovsko upravljavsko območje.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Odvzem kune zlatice je bil v preteklih dveh letih 20 živali ali 67 % načrta, kuna belice pa 84 živali ali 82 % načrta, kar je glede na predpisane tolerance ustrezno. Pri obeh vrstah skupaj so upravljavci lovišč zabeležili 30 živali kot izgube ali slabih 30 % odvzema, kar je v povprečju zadnjih šestih let.

V zadnjem šestletnem obdobju znaša odvzem 62 kun zlatic (62 % načrta) in 266 kun belic (79 % načrta). Izgub je pri obeh vrstah 102 živali ali 31 % odvzema.

Ocena stanja populacije

Vrsti sta prisotni na celotnem LUO, v vseh loviščih. Večjih bolezenskih izbruhov nismo zaznali, zato sklepamo, da je zdravstveno stanje ugodno. Kuna zlatica, kot manj prilagodljiva vrsta od obeh, je manj pogosta. Kuna belica se dobro prilagaja na okolje in dosega večje gostote. Obe vrsti sta razpršeno do krajevno prisotni. Za kuno belico je značilno, da se zadržuje tudi v bližini in v naseljih. Spolna in starostna struktura je zaradi majhnega poseganja v populacijo zelo blizu naravni. Populaciji sta v celoti gledano usklajeni z okoljem. Nobene od obravnavanih vrst z lovom ne ogrožamo, niti na dogajanje v populacijah posebej ne vplivamo. Poseganje v populacijo z odstrelom je v glavnem odvisno od interesa lovcev za lov teh vrst.

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto ustrezno.

Prilagojeni cilji

Gostoto obeh kun v prosti naravi se mora ohraniti. Gostoto kune belice v bližini naselij je zaželeno zmanjšati.

Cilj upravljanja s kuno zlatico je tudi skladnost z določili Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (t.i. »habitatna direktiva«) ter prilogo V, kjer je kuna zlatica na območju članic EU navedena med zavarovane živalske vrste z možnostjo upravljanja ob izpolnjenih pogojih. Glavni varstveni cilj direktive je ohranjanje ugodnega stanja vrst in habitatov.

Ukrepi in usmeritve

V letih 2023 in 2024 načrtujemo skupaj za **odvzem 30 kun zlatic in 100 kun belic** iz narave. **Ne glede na nizek načrt za LUO ter neglede na razdelilnik po loviščih, se kuno zlatico lahko lovi v vseh loviščih v LUO.**

Dopustno odstopanje realizacije od načrtovanega odvzema (velja za obe vrsti) je navzdol do 50 % in navzgor do 100 %. Za lovišča, ki imajo načrt odvzema do vključno 10 kun (velja za vsako vrsto posebej) ali manj, je dopustno odstopanje realizacije od načrta navzdol do 5 kun, navzgor pa do 100 % ali do 3 kune, kar je več. V posameznih loviščih lahko tudi več, če s tem ni presežen dopustni odvzem za območje.

Lov kun belic naj se izvaja čim bližje naseljem, tako da se njihovo gostoto v in ob naseljih čim bolj zmanjša.

Preglednica 4.10: Analiza odvzema kune belice in zlatice

Odstrel in izgube								
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	
Kuna belica – skupaj odstrel in izgube	55	41	43	43	45	39	266	
Načrt - skupaj	61	60	60	56	51	51	339	
Odstrel in izgube / načrt	90,2	68,3	71,7	76,8	88,2	76,5	78,5	
Kuna zlatica – skupaj odstrel in izgube	11	9	11	11	11	9	62	
načrt – skupaj	20	20	15	15	15	15	100	
Odstrel in izgube / načrt	55,0	45,0	73,3	73,3	73,3	60,0	62,0	
Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	25	14	17	13	17	12	98	96,1
Naravne izgube		1	1	1		1	4	3,9
Skupaj izgube	25	15	18	14	17	13	102	100,0
% izgub	37,9	30,0	33,3	25,9	30,4	27,1	31,1	
Odstrel	41	35	36	40	39	35	226	
Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan		1		1		1	3	2,9
2 bolezen			1				1	1,0
4 cesta	25	14	17	10	16	12	86	84,3
5 železnica				1			1	1,0
10 drugo				2	1		3	2,9

4.11 Navadni polh (Glis glis)

Prostorski okvir obravnave

Prostorski okvir obravnave polha je Zasavsko lovsko upravljavsko območje.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

V preteklih dveh letih smo kljub bogatemu gozdnemu obrodu v 2020 in nekoliko nižjemu v letu 2022 ter posledično številčnemu prirastku polhov v LUO, zabeležili odvzema le 2 navadnih polhov iz narave. Interes za lov polhov v Zasavju nima tradicije.

V preteklih šestih letih smo skupaj evidentirali odvzem 2 polhov iz narave.

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto ustrezno.

Ocena stanja populacije

Vrsta je prisotna v celotnem območju, najbolj ji ustrezajo listnati in mešani gozdovi. Vrsta je pogosta s krajevnimi gostitvami. Gostota populacije je močno (izključno) odvisna od trenutne (letne) ponudbe hrane v okolju in s tem od gozdnega obroda. Značilna so izrazita letna nihanja, ki so posledica izredne potencialne natalitete polha, ki se izkaže ob ustrezni ponudbi hrane. Prirastka populacije polhov vnaprej ni mogoče napovedati in načrtovati, saj je to odvisno od letnega obroda gozdnega drevja in grmovja. Zagotovilo, da ne bo prišlo do pretiranega lova, s katerim bi ogrozili populacijo, dajeta formalna ureditev lova (kratka lovna doba, administrativni postopki) in sam način izvajanja lova oz. njegova uspešnost.

Prilagojeni cilji

Gostota populacije polha se mora ohraniti.

Ukrepi in usmeritve

V letih 2023 in 2024 **številčno ne omejujemo odvzema polhov iz narave. Navadnega polha se lahko lovi v vseh loviščih v LUO.**

Višina in struktura načrtovanega odvzema nista predpisani. Višina odvzema naj bo prilagojena prirastku populacije, ki je posledica virov hrane v naravnem okolju. Upravljalci lovišč naj usmerjajo lov polha tako, da ta ne bo imel negativnih posledic na populacijo polha, populacije drugih prosto živečih vrst divjadi in na njihovo okolje. **Dosledno morajo zainteresiranim (tudi članom LD) izdajati polharske dovolilnice, v okviru lovsko čuvajske službe pa nadzirati izvajanje lova. Zahtevati morajo poročila o odvzemu osebkov navadnega polha iz narave in voditi predpisane evidence.**

Vsakdo, ki prejme polharsko dovolilnico jo je dolžan ustrezno izpolniti in jo po končanem lovu vrniti upravljavcu lovišča.

Preglednica 4.11: Analiza odvzema polha

Odstrel in izgube								
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj	
Skupaj odstrel in izgube	0	0	0	2	0	0	2	
Načrt - skupaj	neomej.	neomej.	neomej.	neomej.	neomej.	neomej.	neomej.	
Odstrel in izgube / načrt	-	-	-	-	-	-	-	
Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj	%
Nenaravne izgube	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Naravne izgube	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Skupaj izgube	0	0	0	0	0	0	0	0,0
% izgub	0	0	0	0	0	0	0	0
Odstrel	0	0	0	2	0	0	2	

4.12 Pižmovka (*Ondatra zibethicus*)

Prostorski okvir obravnave

Prostorski okvir obravnave pižmovke je Zasavsko lovsko upravljavsko območje. Ožje se pižmovka pojavlja ob večjih vodotokih, predvsem Ljubljanici in Savi.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

V preteklih dveh letih smo evidentirali odvzem 2 pižmovk iz narave, obe v letu 2020 v lovišču Laze.

V zadnjem šestletnem obdobju je bil odvzem iz leta 2020 edini evidentirani odvzem pižmovk v LUO. Izgub ne beležimo.

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto ustrezno.

Ocena stanja populacije

Pižmovka je tujerodna vrsta, katere prisotnost v prosti naravi ni zaželena. V Zasavskem LUO se pojavlja domnevno še v lovišču Pugled, ki meji z Ljubljanskim barjem in ob reki Savi ter v lovišču Laze. Številčno stanje populacije niha, s trendom navzdol. Poseganje z lovom je ne ogroža oz. nanjo nima znatnega vpliva, tudi interes za lov pižmovk je neznaten. Vrsta se pojavlja ob mirnejših vodotokih. Ima veliko potencialno nataliteto. V primeru gostejše naseljenosti lahko povzroči znatno škodo v kmetijstvu, ki pa je zaenkrat ne beležimo. Izrazitih naravnih sovražnikov, ki bi uravnavali velikost populacije ni. Zaseda isti življenjski prostor kot nutrija, ki pa je od pižmovke okoljsko konkurentnejša. Medsebojna interakcija nam ni poznana, na podlagi podatkov o odstrelu in trenutne razširjenosti obeh vrst pa sklepamo, da povečana gostota nutrij zmanjšuje gostoto pižmovk. Struktura populacije je (majhno/nikakršno poseganje z lovom) predvidoma povsem naravna. Zdravstvenih težav v populaciji ne beležimo. Trenutno je populacija usklajena z okoljem.

Prilagojeni cilji

Cilj upravljanja s populacijo pižmovke kot alohtone vrste je preprečiti njeno širjenje v prostoru in njeno številčnost zadržati na najnižjem možnem nivoju.

Ukrepi in usmeritve

V letih 2023 in 2024 načrtujemo **neomejen odvzem pižmovk iz narave. Pižmovko se lahko lovi v vseh loviščih v LUO.**

Upravljalci lovišč naj sistematično (časovno in krajevno) spremljajo dele lovišča, kjer obstaja možnost, da se pižmovka pojavi. V območju naj se spremlja dogajanje v okolju in se natančno preveri vsako situacijo, v kateri se bo pojavil sum na prisotnost pižmovke. V primeru pojava pižmovke naj upravljalci lovišč nemudoma ukrepajo v skladu s cilji upravljanja s populacijo pižmovke, zapisanimi v tem načrtu – torej pižmovko odstranijo iz narave.

Preglednica 4.12: Analiza odvzema pižmovk

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj
Skupaj odstrel in izgube	0	0	0	2	0	0	2
Načrt - skupaj	neom.	neom.	neom.	neom.	neom.	neom.	
Odstrel in izgube / načrt	-	-	-	-	-	-	

4.13 Poljski zajec (*Lepus europaeus*)

Prostorski okvir obravnave

Prostorski okvir obravnave poljskega zajca je Zasavsko lovsko upravljavsko območje.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Odvzem poljskega zajca je bil v preteklih dveh letih 71 žival, kar pomeni 47 % realizacijo načrta in realizacijo v okviru dovoljenih odstopanj. Ugotovljene izgube so glede na odvzem ca. 20 %, kar je nad nivojem šestletnega povprečja. 14 živali v odvzemu predstavljajo izgube, vse kot posledica povoza na prometnicah.

V zadnjem šestletnem obdobju znaša realizacija glede na načrt 67 %. Ugotovljenih izgub v obravnavanem obdobju je bilo 55 živali ali 17 % odvzema (od tega povoz 96 %). Glede na zastavljene cilje je bilo upravljanje v tem obdobju ustrezno, vpliv lova na populacijo je neznaten. Ker realizacija načrta ni obvezna je odstotek realizacije pod 100 % povsem pričakovan.

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto ustrezno.

Ocena stanja populacije

Poljski zajec je prisoten v vsem območju. Pojavlja se redko do zmerno, krajevno pa lahko tudi pogosto. Populacija zajca v zadnjem obdobju stagnira ali se rahlo krepi, kar se iz podatkov o odvzemu sicer ne vidi, gre za ocene upravljavcev lovišč. Njena rast je odvisna predvsem od razmer v okolju (načinov kmetovanja, delež kmetijskih površin, uporabe fitofarmaceutskih sredstev) in stanja plenilskih vrst, predvsem lisice, obeh kun in zavarovanih ujed. Večjih bolezenskih izbruhov v populaciji nismo zaznali. Zaradi relativno majhnega poseganja v populacijo in slučajnega izbora osebkov za odstrel, je struktura populacije povsem blizu naravni.

Prilagojeni cilji

Gostota poljskih zajcev se na nivoju LUO lahko poveča. Le lokalno, kjer nastajajo škode, naj se jo močneje uravnava z lovom oz. zmanjša.

Ukrepi in usmeritve

V letih 2023 in 2024 načrtujemo **odvzem 130 poljskih zajcev** iz narave.

Načrtovani odvzem je dovoljeno presegati do 30 %, višine načrta odvzema pa ni treba dosežati. Tiste LD, ki imajo z letnim razdelilnikom načrtovane za odvzem do vključno tri (3) zajce, je dovoljeno načrt presegati za 1 zajca.

Za realizacijo odvzema po loviščih je po 1. 11. tekočega leta navzgor dovoljeno dodatno odstopanje v višini števila živali do realizacije načrta na nivoju LUO v okviru dopustnih odstopanj. Dovoljeno dodatno odstopanje se ugotovi prvi dan v tednu za tekoči teden.

Na isti površini lovišča se lov vrši praviloma samo enkrat letno ali pa se v smislu kolobarjenja lov lahko izvaja na isti površini tudi večkrat, vendar največ do 1/3 lovne površine lovišča v posameznem letu. Lov zajcev v bližini intenzivnih nasadov oz. povsod tam, kjer poljski zajci lahko povzročijo škodo ima prednost pred lovom v ostalem delu lovišča. Na teh površinah se lov lahko ponavlja.

Preglednica 4.13: Analiza odvzema poljskih zajcev

Odstrel in izgube								
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	
Skupaj odstrel in izgube	72	71	58	52	36	35	324	
Načrt - skupaj	90	90	80	75	75	75	485	
Odstrel in izgube / načrt	80,0	78,9	72,5	69,3	48,0	46,7	66,8	
Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	12	11	9	8	7	7	54	98,2
Naravne izgube				1			1	1,8
Skupaj izgube	12	11	9	9	7	7	55	100,0
% izgub	16,7	15,5	15,5	17,3	19,4	20,0		17,0
Odstrel	60	60	49	43	29	28	269	
Vzroki izgub								
vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan							0	0,0
4 cesta	12	11	8	8	7	7	53	96,4
6 zveri in ujede				1			1	1,8
8 kosilnica			1				1	1,8

4.14 Fazan (*Phasianus colchicus*)

Prostorski okvir obravnave

Prostorski okvir obravnave fazana je Zasavsko lovsko upravljavsko območje.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

V preteklih dveh letih je bil načrtovano vlaganje v naravo 130 fazanov, načrt odvzema iz narave pa do 50 fazanov. Vloženih/dodanih je bilo 140 ptic, uplenjenih pa 32 ali 23 % načrtovane višine vlaganj, 7 v lovišču Zagorje in 25 v lovišču Trbovlje. Izgube niso bile evidentirane.

V preteklih šestih letih je bilo v območju iz narave odvzetih 126 fazanov, kar predstavlja 61 % realizacijo načrta. To je glede na dopustna odstopanja in izvedena vlaganja ustrezna realizacija. Izgube niso bile evidentirane.

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto ustrezno.

Ocena stanja populacije

Fazana je najti v območju predvsem v loviščih, kjer imajo večji delež nižinskega sveta, oz. tam kjer ga umetno vlagajo/dodajajo. Populacija fazanov v tem okolju brez umetnega dodajanja po vsej verjetnosti ni sposobna dolgoročno preživeti. Možnosti za preživetje se mu povečajo tudi ob intenzivnem odvzemu njegovih naravnih plenilcev, predvsem lisice in kun. Spolna in starostna struktura ter zdravstveno stanje populacije niso problematični. Populacije je usklajena z okoljem.

Prilagojeni cilji

Cilj upravljanja s populacijo fazana je zagotovitev minimalne gostote populacije ter njegova trajnostna gospodarska raba z lovom, tudi na podlagi vlaganj fazanov iz umetne vzreje.

Ukrepi in usmeritve

V letih 2023 in 2024 načrtujemo odvzem iz narave **samo v loviščih Moravče, Trbovlje in Zagorje, skupaj do 100 fazanov oz. 50 ptic letno ali največ do 50 % vlaganj**, če bodo skupna vlaganja v vseh treh loviščih letno manjša od 100 osebkov.

Načrtovani odvzem je dovoljeno presepati za do 30 %, višine načrta odvzema pa ni treba dosegati.

Pred vlaganjem fazanov v naravo je treba zagotoviti izvajanje ustreznih biotehničnih in biomeliorativnih ukrepov (snovanje in vzdrževanje remiz, gozdnega roba, grmišč in krmnih njiv, zimskega krmljenja male divjadi in intenzivnega lova plenilskih vrst divjadi), sicer le-to ni dovoljeno.

Preglednica 4.14: Analiza odvzema fazanov

Odstrel in izgube								
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	
Skupaj odstrel in izgube	32	11	31	20	15	17	126	
Načrt - skupaj	50	25	40	25	33	33	206	
Odstrel in izgube / načrt	64,0	44,0	77,5	80,0	45,5	51,5	61,2	
Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Naravne izgube	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Skupaj izgube	0	0	0	0	0	0	0	0,0
% izgub	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Odstrel	32	11	31	20	15	17	126	

4.15 Mlakarica (*Anas platyrhynchos*)

Prostorski okvir obravnave

Prostorski okvir obravnave rase mlakarice je Zasavsko lovsko upravljavsko območje.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Odvzem je bil v preteklih dveh letih 102 ptice, kar pomeni 57 % realizacijo načrta. Izgub ni bilo. V letu 2020 je nižji odvoz oboležilo priporočilo UVHVVR, ravno sredi obdobja lovne dobe na raco, da se lova na vodne ptice zaradi pojava aviarnе influence na prostoživečih labodih naj ne izvaja.

V zadnjem šestletnem obdobju znaša realizacija glede na načrt 69 %. Izgube so neznatne in so bile evidentirane le v letu 2019, skupaj 3 živali ali <1 % odvzema. Upravljanje s populacijo rase mlakarice je bilo v preteklosti glede na zastavljene cilje povsem ustrezno, poseganje v populacijo je odvisno od interesa in možnosti za lov. Realizacija načrtovanega odvzema je v okviru dopustnih odstopanj.

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto ustrezno.

Ocena stanja populacije

Raca mlakarica je prisotna v zasavskem območju ob vseh večjih vodotokih, najštevilčnejša pa je na reki Savi, kjer ima tudi najugodnejše pogoje za svoj razvoj. Razvoj populacije je ugoden. Življenjski prostor si deli s kormoranom, sivo čapljo in drugimi obvodnimi pticami, ki niso lovne ali pa so lovne le pod posebnimi pogoji (npr. kormoran z odločbo ARSO). Razvoj populacije bo lahko tudi v prihodnje zelo ugoden, če se ne bodo pojavile vrste nevarne bolezni, kot je aviarna influenza. Zaradi relativno majhnega poseganja v populacijo in slučajnega izbora osebkov za odstrel, je struktura populacije blizu naravni. Zdravstvenih težav v populaciji in škod v kmetijstvu ne beležimo. Populacija je usklajena z okoljem.

Prilagojeni cilji

Gostoto rac mlakaric je treba v LUO ohraniti, tudi za trajnostno rabo z lovom.

Ukrepi in usmeritve

V letih 2023 in 2024 skupaj načrtujemo **odvzem 150 mlakaric** iz narave.

Načrtovani odvoz rase mlakarice je dovoljeno presepati do 30 %, višine načrta odvzema pa ni treba dosepati. Za realizacijo odvzema po loviščih je od 1. 11. tekočega leta naprej dovoljeno dodatno odstopanje v višini števila živali do realizacije načrta na nivoju LUO v okviru dopustnih odstopanj. Dovoljeno dodatno odstopanje se ugotovi prvi dan v tednu za tekoči teden. Lov na mlakarico, do tri (3) ptice, je dovoljen tudi LD, katere nimajo z razdelilnikom dodeljene kvote za odvoz.

Upravljavci lovišč naj se zaradi zmanjševanja vznemirjanja divjadi drugih prosto živečih vrst živali s hrupom in lovom dogovorijo, da bodo individualen lov na vodno in obvodno divjad usklajeno med sosednjimi upravljavci lovišč ali v celotnem LUO izvajali le v nekaterih (npr. sredo in sobota) dnevih v tednu.

Dodajanje rac na naravne vodotoke praviloma ni dovoljeno. Izjeme se določi s tem načrtom v poglavju 4.17. Lov na raco mlakarico na posebnih varstvenih območjih mora biti skladen z naravovarstvenimi usmeritvami, ki veljajo za to območje.

Upravljavci lovišč so dolžni izvajati ukrepe preventivnega zdravstvenega varstva divjadi in v ta namen odvzeti vzorce, oziroma poslati določene vzorce uplenjenih, poginulih ali povoženih rac v preiskavo, v skladu s programom Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR).

Preglednica 4.15: Analiza odvzema rase mlakarice

Odstrel in izgube								
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	
Skupaj odstrel in izgube	101	96	70	65	43	59	434	
Načrt - skupaj	120	120	110	100	90	90	630	
Odstrel in izgube / načrt	84,2	80,0	63,6	65,0	47,8	65,6	68,9	
Izgube in odvoz								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube			3				3	0,0
Naravne izgube							0	100,0
Skupaj izgube	0	0	3	0	0	0	3	100,0
% izgub	0,0	0,0	4,3	0,0	0,0	0,0	0,7	
Odstrel	101	96	67	65	43	59	431	
Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
4 cesta			3				3	100,0

4.16 Sraka (*Pica pica*), šoja (*Garrulus glandarius*) in siva vrana (*Corvus cornix*)

Prostorski okvir obravnave

Prostorski okvir obravnave srake, šoje in sive vrane je Zasavsko lovsko upravljavsko območje.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

V preteklih dveh letih je bil evidentiran odvzem iz narave 54 srak, 133 šoj in 843 sivih vran. Načrt je bil pri vseh treh vrstah izveden v okviru dopustnih odstopanj. Registrirana je bila izguba le ene ptice, 1 srake.

V preteklem šestletnem obdobju je bilo iz lovišč odvzeto 203 srak, 458 šoj in 2.706 sivih vran. Načrti odvzema so bili v vseh letih realizirani v skladu z dopustnimi odstopanji. Upravljanje s populacijama srake in šoje je bilo v zadnjem obdobju glede na zastavljene cilje ugodno, upravljanje populacije sive vrane pa ne docela. Upravljanje s srako in šojjo je namenjeno predvsem zagotavljanju lova z namenom preprečevanja škode v lokalnih okoljih v času lovne dobe. Podobno velja tudi za sivo vrano, vendar tu še poskušamo slediti cilju, da bi z intenzivnejšim lovom in z zmanjševanjem populacije tudi generalno omilili njen vpliv na okolje, zlasti v ravninskih (poljedelskih) območjih. Večjo težavo pri slednjem predstavlja (tudi) zakonodaja, ki ne omogoča kontrole podatkov o (dejanskem) odvzemu.

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s temi vrstami zadovoljivo.

Ocena stanja populacij

Omenjene vrste so prisotne na celotnem LUO. Populaciji srak in šoj sta razpršeni po vsem območju, populacija sivih vran pa se v nekaterih ravninskih predelih združuje v večje jate, ki so močno vezane na urbaniziran del prostora, pogosto pa so jate mešane z drugimi predstavniki vrst iz družine vranov, ki so vse zavarovane. Za te predele je značilna intenzivna kmetijska proizvodnja, med drugim tudi integrirana pridelava zelenjave, kjer sive vrane lahko povzročajo znatno škodo. V preteklosti so sive vrane škodo največkrat povzročale v loviščih Pugled, Laze, Kresnice, Litija, Šmartno pri Litiji, Šentvid pri Stični in Ivančna Gorica. Škoda se je v teh loviščih pogosto pojavljala tudi v spomladanskem času (na pravkar posajeni koruzi, solati...), izven lovne dobe. Za vse tri vrste je značilno, da nimajo izrazitega naravnega sovražnika, ki bi uravnaval njihovo številčnost. V primeru več razpoložljive hrane (odprta smetišča, neurejeno ravnanje z odpadki v naseljih) se njihove populacije koncentrirajo in se virom hrane primerno povečajo. Predvsem siva vrana lahko izrazito negativno vpliva tudi na razvoj populacij drugih manjših ptic v istem naravnem okolju. Spolna in starostna struktura populacij sta zelo blizu naravni. Poseganje vanje je relativno majhno, izbor osebkov za odstrel pa povsem slučajnost. Zdravstvenih težav v populacijah ne beležimo.

Prilagojeni cilji

Gostoto populacije srake in šoje na nivoju območja se ohrani. Lokalno, kjer nastajajo škode od teh dveh vrst, se gostoto zniža. Gostoto populacije sive vrane je treba še naprej (z)nižati.

Ukrepi in usmeritve

V leti 2023 in 2024 skupaj načrtujemo **odvzem 70 srak, 150 šoj in 830 sivih vran** iz narave.

Načrtovani odvzem srake in šoje je dovoljeno presegati do 30 %, višine načrta odvzema pa ni treba dosegati. Za lovišča, ki imajo načrt odvzema 10 srak ali šoj ali manj, je dopustno preseganje načrta navzgor do 3 srake ali šoje. V primeru izvajanja odvračalnega odstrela odvzem srak in šoj navzgor ni omejen. Lov na omenjeni vrsti divjadi, do tri (3) ptice, je dovoljen tudi LD, katere nimajo z razdelilnikom dodeljene kvote za odvzem.

Za sivo vrano je dovoljeno odstopanje realizacije od načrta po višini navzdol do 30 %, navzgor pa do 100 %. Za lovišča, ki imajo načrt odvzema 10 sivih vran ali manj, je dopustno odstopanje realizacije od načrta navzdol do 3, navzgor pa do 10 sivih vran. Da upravljavec lovišča napravi v lovišču vse, kar je v njegovi moči, da prepreči nastanek škode od sive vrane, mora načrt odvzema sive vrane realizirati vsaj 100 % in loviti vrane na območjih nastajanja škod. V primeru izvajanja odvračalnega odstrela, odvzem sivih vran navzgor ni omejen.

Upravljalci lovišč naj z opazovanji spremljajo stanje populacij in naj si prizadevajo za preprečevanje škode od srak, šoj in sivih vran na kmetijskih površinah in v sadovnjakih. V ta namen naj izvajajo ustrezne posege v populacije, odganjanje z lovom t.j. odvračalni odstrel, uporabijo zvočna in vizualna plašila, uporabijo fizične ovire za preprečevanje dostopa (mreže), uporabijo odvračalne kemične snovi in smiselno upoštevajo določila »Akcijskega načrta za reševanje problemov, povezanih s sivo vrano v Sloveniji«.

Odvračalni odstrel naj se izvaja v času lovne dobe na lovni površini z namenom odvratanja sivih vran. V primeru nastajanja škode na nelovni površini (in da ustreznega odvračalnega odstrela ni mogoče izvajati na bližnji lovni površini) ali v času izven lovne dobe lahko upravljavec lovišča na podlagi 42. člena Zakona o divjadi in lovstvu

zahteva izredni poseg v populacijo, ki ga dovoli minister pristojen za lovstvo, t.j. minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ali lovski inšpektor. Priporočamo, da se upravljavci lovišč, ki želijo izvajati tovrstne ukrepe, povežejo in enotno v okviru OZUL z eno vlogo zaprosijo MKGP za izdajo dovoljenja za lovišča in na lokacijah, ki jih vnaprej opredelijo v vlogi.

Izvajalec odstrela naj le tega izvaja prikrito, tako da se bodo sive vrane čim prej naučile, da je ta lokacija zanje nevarna in se je bodo začele izogibati. Pri očitni izvedbi odvrtačnega odstrela bodo vrane nevarnost lokacije verjetno povezale s prisotnostjo lovca. V času največje možnosti za nastanek škode (v času začetne rasti koruze in v času zorenja poljščin) naj lovske družine organizirajo dežurstva, tako da bodo odvrtačni odstrel na kritičnih lokacijah izvajali stalno.

Preglednica 4.16: Analiza odvzema srak, šoj in sivih vran

Odstrel in izgube								
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	
Sraka – odstrel in izgube	41	38	38	32	30	24	203	
Načrt - skupaj	50	50	40	40	40	40	260	
Odstrel in izgube / načrt	82,0	76,0	95,0	80,0	75,0	60,0	78,1	
Šoja – odstrel in izgube	86	85	83	71	62	71	458	
Načrt - skupaj	90	100	90	90	85	85	540	
Odstrel in izgube / načrt	95,6	85,0	92,2	78,9	72,9	83,5	84,8	
Siva vrana – odstrel in izgube	483	464	463	453	402	441	2706	
Načrt - skupaj	500	500	490	470	420	420	2800	
Odstrel in izgube / načrt	96,6	92,8	94,5	96,4	95,7	105,0	96,6	
Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	0	0	1	1	0	0	2	50,0
Naravne izgube	0	0	1	0	1	0	2	50,0
Skupaj izgube	0	0	2	1	1	0	4	100,0
% izgub	0,0	0,0	0,3	0,2	0,2	0,0	0,1	
Odstrel	610	587	582	555	493	536	3363	
Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan					1		1	25,0
2 bolezen			1				1	25,0
10 drugo			1	1			2	50,0

4.17 Nutrija (*Myocastor coypus*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Prostorski okvir obravnave nutrije je Zasavsko lovsko upravljavsko območje. Ožje se nutrija pojavlja ob večjih vodotokih.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

V preteklih dveh letih je bilo iz narave odvzetih 20 nutrij, vse z odstrelom. Izgub ne beležimo.

V zadnjem šestletnem obdobju odvzem nutrije iz narave kaže vrh v letih 2018 in 2020, prav izrazitih nihanj pa ne beležimo. Skupaj je bilo v tem obdobju iz narave odvzetih 81 nutrij, kar je za 1/3 manj kot v prejšnjem enakem analiziranem obdobju. Izguba 1 živali je bila evidentirana le v letu 2017. Škod od nutrije v Zasavskem LUO (še) ne beležimo, v sosednjem Notranjskem LUO na območju Ljubljanskega barja so se že pojavile. Upravljanje s populacijo lahko glede na cilje ocenimo kot zadovoljivo, cilja popolne izločitve tujerodne in invazivne vrste pa nam z odstrelom (še) ne uspeva doseči.

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto delno ustrezno.

Ocena stanja populacije

Nutrija se v zasavskem LUO kot tujerodna vrsta pojavlja predvsem v lovišču Pugled, ki meji z Ljubljanskim barjem in ob reki Savi do Litije (lovišča Laze, Kresnice, Vače in Litija), v letu 2019 beležimo pojav nutrij tudi dolvodno po reki Savi, v loviščih Dol pri Hrastniku in Radeče. Večjo gostoto populacije beležimo v skrajno zahodnem delu LUO, ki sega v mesto Ljubljana in s tem večje območje nelovnih površin. Potencialno se lahko pojavi ob vseh mirnejših vodotokih. Številčno stanje populacije niha, dolgoročno pa počasi narašča. Spolna in starostna struktura populacije sta zaradi relativno nizkega poseganja v populacijo blizu naravne. Poseganje z lovom v sedanjem obsegu je ne ogroža in tudi ne vpliva posebej na dinamiko populacije. V primeru večje številčnosti kot je sedanja lahko povzroči znatno škodo v kmetijstvu, ki je pa zaenkrat še ne beležimo. Izrazitih naravnih sovražnikov, ki bi uravnavali velikost populacije nutrija v LUO nima.

Prilagojeni cilji

Gostoto populacije nutrije je treba zmanjšati, dolgoročno pa jo kot alohtono in invazivno vrsto, v kolikor je le mogoče, popolnoma izločiti iz narave.

Ukrepi in usmeritve

Nutrijo označujemo kot neavtohtono in invazivno vrsto, zato za njo ne opravljamo nikakršnih del v okolju. **V letih 2023 in 2024 odstrela ponovno številčno načrtujemo več - je številčno neomejen, v smislu popolne redukcije vrste** v vseh loviščih v LUO. Dovoljen je lov tudi s pastmi (dvigalko).

Obveza upravljavcev lovišč je, da so ob opažanjih dolžni dosegati čim večji odstrel z namenom odstranitve populacije iz naravnega okolja.

Preglednica 4.17: Analiza odvzema nutrij

Odstrel in izgube								
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj	
Skupaj odstrel in izgube	15	19	10	17	11	9	81	
Načrt - skupaj	32	30	neom.	neom.	neom.	neom.	62	
Odstrel in izgube / načrt	46,9	63,3	/	/	/	/	/	
Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj	%
Nenaravne izgube	1						1	100,0
Naravne izgube							0	0,0
Skupaj izgube	1	0	0	0	0	0	1	100,0
% izgub	7	0	0	0	0	0	7	
Odstrel	14	19	10	17	11	9	80	
Vzroki izgub								
vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj	%
4 cesta	1						1	100,0

4.18 Načrt dodajanja divjadi

V letih 2023 in 2024 načrtujemo z namenom zagotavljanja minimalne gostote populacije dodati omenjeno vrsto iz umetne vzreje, kot je navedeno v preglednici 4.18. **Načrtujemo skupaj dodajanje 200 fazanov v loviščih Moravče, Trbovlje in Zagorje.**

Način vlaganja fazanov iz umetne reje je stvar spoštovanja določil lovske etike, ter spoštovanja določil veljavne zakonodaje (ZON - Ur.l. RS, št. 56/1999 in naslednji) in je v domeni upravljavcev lovišč – dodajanje divjadi v lovišče neposredno pred lovom pa je prepovedano. Dovoljeno je dodajanje kvalitetne divjadi, sposobne preživetja v naravi (Zakon o zaščiti živali Ur.l. 98/99 in naslednji).

Preglednica 4.18: Načrtovano vlaganje divjadi v letih 2023-2024

Lovišče	Vrsta divjadi	Število
Moravče	Fazan	40
Trbovlje	Fazan	120
Zagorje	Fazan	40
	Skupaj	200

Vsi upravljavci lovišč, so dolžni pred vlaganji zagotoviti ustrezno okolje za vloženo divjad. Realizirana dela, ki jih v ta namen opravijo morajo biti razvidna iz letnih načrtov lovišč. Če za izboljšanje življenjskih razmer ne storijo ničesar, vlaganje divjadi ni dovoljeno. Izboljšanje življenjskih razmer za divjad pred vlaganjem se šteje za ukrep varstva divjadi. Posamezno divjad je dovoljeno vlagati v lovopustu, vsaj en mesec pred začetkom lovne dobe. Vlaganja divjadi, ki niso načrtovana s tem načrtom so prepovedana.

Veljajo tudi vse ostale usmeritve, kot jih določa območni načrt za GGO Ljubljana – lovskoupravljavski del za Zasavsko LUO za obdobje 2011-2020.

5 EVIDENCE

Izhodišča za izdelavo dvoletnega načrta LUO v letu 2025:

Pridobivanje podatkov za dvoletni načrt 2025-26 bo v letih 2023 in 2024 potekal predvidoma podobno kot v letošnjem letu. Njihovo zbiranje bo v skladu s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l. RS, št. 91/10 in 200/20) in Pravilnikom o evidentiranju odstrela in izgub divjadi ter o imenovanju komisije za oceno odstrela in izgub v lovsko upravljavskem območju (Uradni list RS, št. 120/05 in 29/15) ter morebitnimi spremembami in dopolnili pravnih aktov:

Pregleda odstrela in izgub divjadi v loviščih za obdobje od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 in za obdobje od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024 pred komisijo za LUO morata biti opravljena najkasneje do 31. 1. 2024 in 2025. To je tudi skrajni rok, do katerega so upravljavci lovišč dolžni komisiji dostaviti materialne dokaze o opravljenem odstrelu in evidentiranih izgubah. Komisiji se ob pregledu predloži dokaze za vsak odstreljen ali izgubljen osebek kot navaja zgoraj navedeni pravilnik v petem členu.

Komisiji se ob pregledu predloži za vsak odstreljen ali izgubljen osebek:

- za srnjad, jelenjad in damjaka: trofeja in levi del spodnje čeljusti za enoletne in starejše samce ter levi del spodnje čeljusti za mladiče obeh spolov in samice 1+ in 2+;
- za divjega prašiča: za oba spola in vse starostne kategorije cele spodnje čeljusti, odrezane na desni strani za čekani in na levi strani za zadnjim izraščnim meljakom (pred t.i. »ušesom čeljusti«), za samce 2+ (merjasce) tudi čekane in brusilce. Posebej opozarjamo na **prepoved odstranjevanja spodnjih čeljusti oziroma ločevanja drugih delov trupel najdenih poginulih divjih prašičev, ne glede na ocenjeni vzrok pogina (povoz, bolezen, ...)**. Za namene evidentiranja izgub upravljavec lovišča kot dokaz za izgubo komisiji lovsko upravljavskega območja predloži podatke o odvozu najdenih poginulih divjih prašičev za svoje lovišče, ki jih pridobi od VHS;
- za gamsa: trofeja pri obeh spolih;
- za muflona: trofeja in levi del spodnje čeljusti za jagnjeta obeh spolov (0+), za enoletne (1+) in večletne samcih (2+) ter levi del spodnje čeljusti za samice 1+ in 2+;
- za malo divjad: evidenčno knjigo odvzema male divjadi;
- za šakala: poleg evidenčne knjige še fotografija z datumom odvzema ali zapisnik veterinarsko-higienske službe (v primeru izgube).

Trofeje in čeljusti morajo biti za komisijski pregled temeljito očiščene in premazane z vodikovim prekisom, na obeh mora biti številčna oznaka, ki se ujema s kronološkim zapisom iz evidenčne knjige. Komisijski pregled neustrezno pripravljenih trofej in/ali čeljusti lahko komisija zavrne. Čeljusti je komisija po končanem pregledu dolžna trajno uničiti. Kot trajno uničenje čeljusti šteje tudi njihova izročitev lovskemu inšpektorju ali raziskovalnim institucijam, in sicer z namenom kontrole ali raziskav divjadi. Morebitno neustrezno pripravo trofej in/ali čeljusti ter nepredložitev trofej in čeljusti v oceno je komisija dolžna prijaviti lovskemu inšpektorju.

Zaradi napačne interpretacije predvsem sedmega odstavka 5. člena zgoraj navedenega Pravilnika v imenu Komisije za pregled odstrela in izgub divjadi v Zasavskem LUO navajamo dodatna pojasnila o dokazih predloženih v skladu s tem odstavkom.

- Kot odstrel opravljen z lovskim gostom se upošteva tisti odstrel, kjer je uplenitelj lovec, ki ni član lovske družine, ki upravlja z loviščem. To mora biti razvidno tudi iz evidenc.
- V sedmem členu je eksplicitno navedeno, da je komisiji tudi v primeru, ko trofejo odnese lovski gost potrebno predložiti spodnjo levo čeljust.
- V posebnih primerih, ko spodnje leve čeljusti ni mogoče dobiti zaradi poškodovanja, uničenja, odtujitve ali drugih razlogov LAHKO (ni pa nujno) komisija glede na okoliščine primera prizna tudi druge ustrezne materialne dokaze.
- Drugi ustrezni materialni dokazi, ki jih komisija lahko upošteva so (1) fotografija z datumom, (2) trofejni list in izjava preparatorja, če je **trofeja oddana v preparacijo**, (3) fotografije(a) z datumom iz katerih je razvidno, da čeljusti ni bilo mogoče dobiti v primeru poškodovanja oz. uničenja živali in (4) čeljusti **pri povozu** in (5) ustrezen zapisnik podpisan s strani povzročitelja **pri pokosu**, na katerem je s parcelno številko in katastrsko občino navedena lokacija pokosa, prijavitelj oz. tisti, ki je žival(i) pokosil pa z imenom in priimkom ter naslovom.

Pri navadnem jelenu se po okularni metodi oceni tudi starost košut 2+ na starostne razrede kot pri jelenih (2 do 4 letne, 5 – 9 letne in 10+)

Evidenčna knjiga:

Evidenčne knjige je potrebno voditi tako, da je vanje kronološko vpisan vsak odvzem divjadi iz lovišča, poleg odstrela tudi vse izgube (naravne in nenaravne). Izgube posameznih vrst je potrebno ločiti po vzrokih, pri »veliki« divjadi še po spolno-starostnih kategorijah, pri ostalih vrstah le s skupnim številom.

Vse rubrike kjer obstajajo podatki morajo biti izpolnjene. Pri ustreljenih poljskih zajcich je treba zabeležiti ali je bila žival stara ali mlada. Pri odvzemu šakala je treba zapisati starost živali.

Letni načrti lovišč:

Do 31. 1. 2025 morajo upravljavci lovišč posredovati ZGS letne načrte lovišč za leto 2024 dokončno izpolnjene z realizacijo in preliminarne načrte lovišč za leto 2025 v elektronski obliki. Letne načrte lovišč izpolnjene z realizacijo v pisni obliki (original, žigosan in podpisan od LD, OZUL in ZGS) so upravljavci lovišč dolžni hraniti v svojem arhivu še vsaj 5 let.

Načrt sestavi:

Marko Jonozovič, univ. dipl. inž. gozd.

Višji sodelavec I

mag. Viktor Miklavčič, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja OE Ljubljana

6 PRILOGE

Seznam krmišč za parkljasto divjad in male zveri za leti 2023 in 2024

Zap. št.	Lovišče	K.O.	Parc. št.	Krajevno ime	Divjad	Vrsta krmišča	SŽP
1	Čemšenik	Čemšenik	856/49	Čemšeniška planina	divji prašič	privabljalno	
2	Čemšenik	Čemšenik	902	Čemšeniška planina 2	divji prašič	privabljalno	
3	Čemšenik	Hrastnik pri Trojanah	587/8	Polšina	divji prašič	privabljalno	
4	Čemšenik	Hrastnik pri Trojanah	155	Zlokarje	divji prašič	privabljalno	
5	Dobovec	Dobovec	551	Prusnik 1	navadni jelen	zimsko	
6	Dobovec	Dobovec	719/2	Skrijarska dolina	navadni jelen	zimsko	
7	Dobovec	Dobovec	507/24	Žrtinca	navadni jelen	zimsko	
8	Dobovec	Dobovec	804/5	Na hribu Vidance	divji prašič	privabljalno	
9	Dobovec	Podkraj	126/1	Valj pri mlaki	divji prašič	privabljalno	
10	Dobovec	Podkraj	190/20	Pri Venet	divji prašič	privabljalno	
11	Dol pri Hrastniku	Gore	417/1	Lešek	mufflon	zimsko	
12	Dol pri Hrastniku	Gore	425/3; 455/1	Liska	mufflon	zimsko	
13	Dol pri Hrastniku	Gore	117	Pobolšaj	mufflon	privabljalno	
14	Dol pri Hrastniku	Gore	21	Kopitnik	divji prašič	privabljalno	
15	Dol pri Hrastniku	Šavna peč	344	Šavna peč	mufflon	zimsko	
16	Dol pri Hrastniku	Širje	864	Pogorevna	divji prašič	privabljalno	
17	Dol pri Hrastniku	Turje	1423	Borovke	mufflon	privabljalno	
18	Dol pri Hrastniku	Turje	977	Stari žleb-Košič	divji prašič	privabljalno	
19	Dole pri Litiji	Dole pri Litiji	1080/5	Kržetov laz	navadni jelen	zimsko	
20	Dole pri Litiji	Dole pri Litiji	1761	Trpetič	divji prašič	privabljalno	
21	Dole pri Litiji	Dole pri Litiji	1903/6	Radgonica-Jatna	divji prašič	privabljalno	
22	Dole pri Litiji	Prelesje	646	Bobneči vrh	divji prašič	privabljalno	
23	Dole pri Litiji	Velika goba	926/1	Volčja češnja	divji prašič	privabljalno	
24	Gabrovka	Moravče	2454	Pusti Cerovec	n.jelen, d.prašič	privabljalno	
25	Gabrovka	Moravče	2259	Kusovka	navadni jelen	privabljalno	
26	Gabrovka	Moravče	2437	Stegujak	n.jelen, d.prašič	privabljalno	
27	Gabrovka	Moravče	2442	Grmada	divji prašič	privabljalno	
28	Gabrovka	Moravče	2231	Vrh Preloge	navadni jelen	privabljalno	
29	Gabrovka	Okrog	1022/1; 1024	Tičnica	n.jelen, d.prašič	privabljalno	
30	Gabrovka	Okrog	83/2	Okrog	n.jelen, d.prašič	privabljalno	
31	Gabrovka	Poljane	816/3	Žabji K. vrh	divji prašič	privabljalno	
32	Gabrovka	Pečice, V. goba	254/56; 1924	Jevševec	navadni jelen	privabljalno	
33	Gabrovka	Velika goba	1810	Gradišca	divji prašič	privabljalno	
34	Gabrovka	Vodice	64/1	Urbanova dolina	navadni jelen	privabljalno	
35	Gabrovka	Tihaboj	593/3	Sviba	divji prašič	privabljalno	
36	Hrastnik	Boben	833/30; 1041/4	Lošč	mufflon	zimsko	
37	Hrastnik	Boben	833/16	Laznik	divji prašič	privabljalno	
38	Hrastnik	Čeče	408/3	Na jezerih	divji prašič	privabljalno	
39	Hrastnik	Dol pri Hrastniku	1296	Blate	divji prašič	privabljalno	
40	Hrastnik	Hrastnik	688; 691	Visoko	mufflon	privabljalno	
41	Hrastnik	Hrastnik	743	Višta vrh	d.prašič, mufflon	privabljalno	
42	Hrastnik	Marno	288/4	Ostri vrh	mufflon	privabljalno	
43	Hrastnik	Marno	315/6	Dolska reber	mufflon	zimsko	
44	Hrastnik	Marno	213/3	Morave	divji prašič	privabljalno	
45	Hrastnik	Rečica	45/7	Cvrčinovo	divji prašič	privabljalno	
46	Hrastnik	Rečica	124	Veligovškovo	divji prašič	privabljalno	
47	Ivančna Gorica	Češnjice	346	Pasje gorice	divji prašič	privabljalno	
48	Ivančna Gorica	Dobrava	623/6	Veliki Boršt-Herkules	divji prašič	privabljalno	
49	Ivančna Gorica	Draga	447/2	Polževo-Marela	divji prašič	privabljalno	
50	Ivančna Gorica	Metnaj	1072/1	Osredek-Herkules	divji prašič	privabljalno	
51	Ivančna Gorica	Metnaj	492	Mala Goričica-mrhovišče	male zveri	privabljalno	DA
52	Ivančna Gorica	Stična	1416	Veliki Boršt-Široko bukovje	divji prašič	privabljalno	
53	Ivančna Gorica	Stična	1459/1	Veliki Boršt-Nograd	divji prašič	privabljalno	
54	Ivančna Gorica	Velike Pece	742/1	Bojansko-Doline	divji prašič	privabljalno	
55	Ivančna Gorica	Velike Pece	458	Bojansko-Zelena reber	divji prašič	privabljalno	
56	Ivančna Gorica	Velike Pece	458	Bojansko-mrhovišče	male zveri	privabljalno	DA

Zap. št.	Lovišče	K.O.	Parc. št.	Krajevno ime	Divjad	Vrsta krmišča	SŽP
57	Izlake	Loke pri Zagorju	687	Apnenca	divji prašič	privabljalno	
58	Izlake	Ržiše	87	Luže	divji prašič	privabljalno	
59	Izlake	Šemnk	314	Črvinc	divji prašič	privabljalno	
60	Izlake	Šemnk	287/3	Planina	divji prašič	privabljalno	
61	Kresnice	Kresniški vrh	1445	Prijasc	divji prašič	privabljalno	
62	Kresnice	Kresniški vrh	571	Robidnik	divji prašič	privabljalno	
63	Kresnice	Kresniški vrh	1286	Štefulovo	divji prašič	privabljalno	
64	Kresnice	Kresniški vrh	922	Končarjevo	divji prašič	privabljalno	
65	Kresnice	Kresniški vrh	129	Krmelovo	divji prašič	privabljalno	
66	Kresnice	Kresniški vrh	870	Lomnik	divji prašič	privabljalno	
67	Kresnice	Kresniški vrh	562	Presničev maln	divji prašič	privabljalno	
68	Kresnice	Račica	1889	Pudgarjevo	divji prašič	privabljalno	
69	Kresnice	Senožeti	362	Nad kočo	divji prašič	privabljalno	
70	Kresnice	Senožeti	11	Bukve	divji prašič	privabljalno	
71	Kresnice	Velika vas	1019	Močilnikar	divji prašič	privabljalno	
72	Kresnice	Velika vas	1203	Reber	divji prašič	privabljalno	
73	Kresnice	Volavje	1965	Pintarjevo	divji prašič	privabljalno	
74	Kresnice	Volavje	2071	Gašperjeve njive	divji prašič	privabljalno	
76	Laze	Laze	23	Slapnica	divji prašič	privabljalno	
77	Laze	Laze	33/1	Totica	divji prašič	privabljalno	
78	Laze	Podgora	367	Spodnji Boršt	divji prašič	privabljalno	
79	Laze	Vinje	287	Pod znamenjem Sleme	divji prašič	privabljalno	
80	Laze	Volavje	3558	Anžur	divji prašič	privabljalno	
81	Laze	Volavje	568/1	Borovnačar	divji prašič	privabljalno	
82	Laze	Volavje	3747/1	Mali Sovc	divji prašič	privabljalno	
83	Laze	Volavje	2230	Nad Tončkom	divji prašič	privabljalno	
84	Laze	Volavje	2666	Pri Romišk	divji prašič	privabljalno	
85	Laze	Volavje	3726	Sovc-Hribovc	divji prašič	privabljalno	
86	Laze	Volavje	3617/1	Svisle	divji prašič	privabljalno	
87	Laze	Volavje	3367	Mrharje	divji prašič	privabljalno	
88	Laze	Volavje	973	Zahojka	divji prašič	privabljalno	
89	Laze	Volavje	3307	Lazar	divji prašič	privabljalno	
90	Laze	Volavje	870	Brezovo brdo	navadni jelen	privabljalno	
91	Laze	Volavje	3481	Jakopič	navadni jelen	privabljalno	
92	Laze	Volavje	3738/9	Vavš	divji prašič	privabljalno	
93	Laze	Volavje	2439	Kosivna ravan	divji prašič	privabljalno	
94	Laze	Volavje	3650/2	Gobnik	divji prašič	privabljalno	
95	Litija	Jablanica	397	Špil	divji prašič	privabljalno	
96	Litija	Konj	1177/1	Klicavnik	navadni jelen	privabljalno	
97	Litija	Konj	1098/106	Grčanov hrib	divji prašič	privabljalno	
98	Litija	Konj	1079/1	Maljek	divji prašič	privabljalno	
99	Litija	Konj	213/1	Kozoretova loka	divji prašič	privabljalno	
100	Litija	Konj	663/1	Svibno	divji prašič	privabljalno	
101	Litija	Konj	565/3	Knežakovna	divji prašič	privabljalno	
102	Litija	Konj	584	Firmov laz	divji prašič	privabljalno	
103	Litija	Litija	851/1	Veliki vrh	divji prašič	privabljalno	
104	Litija	Sava pri Litiji	1224	Široka set	divji prašič	privabljalno	
105	Litija	Šentlambert	2452	Tirna	divji prašič	privabljalno	
106	Litija	Šentlambert	2439	Čelišk	divji prašič	privabljalno	
107	Litija	Štanga	245	Mahlin	divji prašič	privabljalno	
108	Mlinše	Kandrše	316	Beli Hrib	divji prašič	privabljalno	
109	Mlinše	Kandrše	593/2	Gabela	divji prašič	privabljalno	
110	Mlinše	Kolovrat	309	Markovec	divji prašič	privabljalno	
111	Mlinše	Kolovrat	285	Planjava 1	divji prašič	privabljalno	
112	Mlinše	Zabava	363	Zakotje	divji prašič	privabljalno	
113	Mlinše	Zabava	755	Zali dol	divji prašič	privabljalno	

Zap. št.	Lovišče	K.O.	Parc. št.	Krajevno ime	Divjad	Vrsta krmišča	SŽP
114	Moravče	Blagovica	1606/1	Primčeva poseka	divji prašič	privabljalno	
115	Moravče	Drtija	1091	Štancelaze	divji prašič	privabljalno	
116	Moravče	Negastm	42	Mohor	divji prašič	privabljalno	
117	Moravče	Trojica	139	Trojica	divji prašič	privabljalno	
118	Moravče	Velika vas	5	Miklavž	divji prašič	privabljalno	
119	Moravče	Vrhpolje	869	Pod studenci	divji prašič	privabljalno	
120	Moravče	Vrhpolje	1198	Murovica	divji prašič	privabljalno	
121	Moravče	Zgornje Koseze	165	Planjava	divji prašič	privabljalno	
122	Podkum	Rodež	843/1	Boriškova reber	navadni jelen	privabljalno	
123	Podkum	Rodež	1009/3	Orlek	navadni jelen	zimsko	
124	Podkum	Podkum	928/1	Dolšakov hrib	mufflon	zimsko	
125	Podkum	Podkum	585	Zaravne	mufflon	privabljalno	
126	Podkum	Podkum	156/1	Knice	navadni jelen	privabljalno	
127	Podkum	Podkum	34	Lipa	divji prašič	privabljalno	
128	Podkum	Podkum	1207	Solzice	mufflon	privabljalno	
129	Podkum	Podkum	1081/2	Špitalski hrib	d.prašič, mufflon	privabljalno	
130	Polšnik	Konjšica	536	Gora	navadni jelen	zimsko	
131	Polšnik	Konjšica	312	Lipe	navadni jelen	zimsko	
132	Polšnik	Konjšica	1638/2	Stajca1	navadni jelen	privabljalno	
133	Polšnik	Polšnik	1998/2	Jablaniški potok	divji prašič	privabljalno	
134	Polšnik	Polšnik	1203/6	Košjaka	navadni jelen	zimsko	
135	Polšnik	Polšnik	1203/5	Košjaka	divji prašič	privabljalno	
136	Polšnik	Polšnik	1220	Blejak	divji prašič	privabljalno	
137	Polšnik	Polšnik	2285/1	Matizelj	divji prašič	privabljalno	
138	Polšnik	Polšnik	2406	Mrežnik	divji prašič	privabljalno	
139	Polšnik	Polšnik	2241	Mrežnik Rugelj	navadni jelen	privabljalno	
140	Polšnik	Polšnik	2379	Pri Traglarčku	navadni jelen	privabljalno	
141	Polšnik	Polšnik	2183/4	Velika njiva	divji prašič	privabljalno	
142	Polšnik	Polšnik	2167	Velika njiva-vikend	navadni jelen	privabljalno	
143	Polšnik	Polšnik	2083/4	Velika Preska-Černjavica	divji prašič	privabljalno	
144	Polšnik	Polšnik	2285/1	Zglavnica	divji prašič	privabljalno	
145	Polšnik	Polšnik	2068	Pri Cvetkotu	divji prašič	privabljalno	
146	Polšnik	Polšnik	2183/1	Amerika	divji prašič	privabljalno	
147	Pugled	Dobrunje	1792; 1794	Pokurniki	divji prašič	privabljalno	
148	Pugled	Javor	1159/4	Visoko P	divji prašič	privabljalno	
149	Pugled	Javor	1767/21	Lom 1	divji prašič	privabljalno	
150	Pugled	Javor	356/7	Tomaže 1	divji prašič	privabljalno	
151	Pugled	Javor	1773/3	Cirje	divji prašič	privabljalno	
152	Pugled	Lipoglav	1431/40	Žrnovc	navadni jelen	privabljalno	
153	Pugled	Lipoglav	1686/10	Lipoglav	divji prašič	privabljalno	
154	Pugled	Podmolnik	315	Povšarjev graben	divji prašič	privabljalno	
155	Pugled	Podmolnik	883	Molnik	divji prašič	privabljalno	
156	Pugled	Rudnik	538	Preska	divji prašič	privabljalno	
157	Pugled	Sostro	937	Razori	divji prašič	privabljalno	
158	Pugled	Sostro	639	Kašeljski hrib	divji prašič	privabljalno	
159	Pugled	Volavje	3543/1	Lazar	divji prašič	privabljalno	
160	Pugled	Volavje	3492	Tomaže 2	divji prašič	privabljalno	
161	Radeče	Hotemež	991	Pri kontejnerju	male zveri	privabljalno	DA
162	Radeče	Hotemež	1021	Jazbečev hrib	divji prašič	privabljalno	
163	Radeče	Hotemež	1065/2	Budna vas-štirna	divji prašič	privabljalno	
164	Radeče	Hotemež	961	Lovski travnik 1	navadni jelen	privabljalno	
165	Radeče	Hotemež	211/1	Pri Završniki	navadni jelen	privabljalno	
166	Radeče	Njivice	100	Vranski hrib	male zveri	privabljalno	DA
167	Radeče	Svibno	309	Volčji dol	mufflon	zimsko	
168	Radeče	Svibno	543/2	Pri Samcu - Zagrad	mufflon	zimsko	
169	Radeče	Svibno	208/4	Nebeška gora	divji prašič	privabljalno	
170	Radeče	Svibno	1520/1	Žebnik-Troštu	divji prašič	privabljalno	
171	Radeče	Svibno	931/1	Na krmišču-Svibno	divji prašič	privabljalno	

Zap. št.	Lovišče	K.O.	Parc. št.	Krajevno ime	Divjad	Vrsta krmišča
172	Radeče	Svibno	1454/6	Jatna -spodnja	divji prašič	privabljalno
173	Radeče	Svibno	722/1	Vetрни vrh	divji prašič	privabljalno
174	Radeče	Svibno	16/6	Aleksandrov hrib	divji prašič	privabljalno
175	Radeče	Svibno	1569/1	Grahota 1	navadni jelen	privabljalno
176	Radeče	Vrhovo	483/6	Novi grad	divji prašič	privabljalno
177	Radeče	Vrhovo	454/2	Daljnovod 1	navadni jelen	privabljalno
178	Radeče	Zavrate	57/1	Ostružnik 1	navadni jelen	privabljalno
179	Šentlambert	Sava pri Litiji	485/1	Roje	divji prašič	privabljalno
180	Šentlambert	Šentlambert	1810	Kolk	divji prašič	privabljalno
181	Šentlambert	Šentlambert	1019	Na lazih	divji prašič	privabljalno
182	Šentlambert	Šentlambert	97	Tesna	divji prašič	privabljalno
183	Šentlambert	Šentlambert	2471	Draga	divji prašič	privabljalno
184	Šentlambert	Šentlambert	2217	Kukle	divji prašič	privabljalno
185	Šentlambert	Šentlambert	611	Požarje	divji prašič	privabljalno
186	Šentvid pri Stični	Bukovica	946/9	Pri klavirju	divji prašič	privabljalno
187	Šentvid pri Stični	Bukovica	520	Puharjevc	divji prašič	privabljalno
188	Šentvid pri Stični	Češnjice	370/3	Pasje gorice	divji prašič	privabljalno
189	Šentvid pri Stični	Sobrače	37/19	Sobrače	divji prašič	privabljalno
190	Šentvid pri Stični	Velike pece	458	Bojansko	divji prašič	privabljalno
191	Šentvid pri Stični	Velike pece	426	Pr mrič	divji prašič	privabljalno
192	Šentvid pri Stični	Velike pece	731	Vodice	divji prašič	privabljalno
193	Šentvid pri Stični	Vintarjevec	1904	Pri tahitri	divji prašič	privabljalno
194	Šmartno pri Litiji	Gozd Reka	602/3	Trebeljevska hosta	divji prašič	privabljalno
195	Šmartno pri Litiji	Ježni vrh	449	Ježni vrh	divji prašič	privabljalno
196	Šmartno pri Litiji	Liberga	246/1	Hruševje	divji prašič	privabljalno
197	Šmartno pri Litiji	Liberga	246/1	Polhovec	divji prašič	privabljalno
198	Šmartno pri Litiji	Metnaj	1386	Debeno	divji prašič	privabljalno
199	Šmartno pri Litiji	Moravče	2440/1	Slepšak	male zveri	privabljalno
200	Šmartno pri Litiji	Sobrače	474	Videm	divji prašič	privabljalno
201	Šmartno pri Litiji	Šmartno	845/1	Kepovna	divji prašič	privabljalno
202	Šmartno pri Litiji	Šmartno	1357	Pasje ulice	divji prašič	privabljalno
203	Šmartno pri Litiji	Šmartno	1330	Jeran	divji prašič	privabljalno
204	Šmartno pri Litiji	Vintarjevec	1154/3	Dodobovec II	divji prašič	privabljalno
205	Šmartno pri Litiji	Vintarjevec	340	Koška Draga	divji prašič	privabljalno
206	Trbovlje	Knezdol	572/3	Knezdol	divji prašič	privabljalno
207	Trbovlje	Knezdol	297/7	Knezdol	divji prašič	privabljalno
208	Trbovlje	Miklavž	615/3	Štarkeljevo zadaj	divji prašič	privabljalno
209	Trbovlje	Trbovlje	1542/1	Retje	muflon	zimsko
210	Trbovlje	Trbovlje	1321/2; 1316/1; 1442/16	Mala bukova gora	muflon	zimsko
211	Vače	Sava pri Litiji	498	Vovše	divji prašič	privabljalno
212	Vače	Vače	816	Pšenk	divji prašič	privabljalno
213	Vače	Vače	2179	Mala Sela	divji prašič	privabljalno
214	Vače	Vače	1654	Bitiče	divji prašič	privabljalno
215	Vače	Vače	2101/1	Slivna	divji prašič	privabljalno
216	Vače	Vače	1210	Slemšek	divji prašič	privabljalno
217	Višnja Gora	Blečji vrh	746	Kojček	divji prašič	privabljalno
218	Višnja Gora	Blečji vrh	698	Kozbec	divji prašič	privabljalno
219	Višnja Gora	Blečji vrh	326/1	Bukovje	divji prašič	privabljalno
220	Višnja Gora	Blečji vrh	1142	Debeli hrib	divji prašič	privabljalno
221	Višnja Gora	Dobrava	509/2	Dobravski senožeti krmišče	divji prašič	privabljalno
222	Višnja Gora	Leskovec	175/12	Močile 1	divji prašič	privabljalno
223	Višnja Gora	Kriška vas	1001	Zavrtače Jaklič	male zveri	privabljalno
224	Višnja Gora	Kriška vas	1000	Zavrtače Jaklič Silvo	divji prašič	privabljalno
225	Višnja Gora	Polica	928	Špaja dolina	divji prašič	privabljalno
226	Višnja Gora	Volavlje	1334/2	Kozja mica	divji prašič	privabljalno
227	Višnja Gora	Trebeljevo	449/12	Rajnice	divji prašič	privabljalno

NE

DA

Zap. št.	Lovišče	K.O.	Parc. št.	Krajevno ime	Divjad	Vrsta krmišča	SŽP
229	Zagorje	Kotredež	325	Gmajna	divji prašič	privabljalno	
230	Zagorje	Kotredež	990	Lošč	divji prašič	privabljalno	
231	Zagorje	Kotredež	672	Jelovica	divji prašič	privabljalno	
232	Zagorje	Kotredež	945	Sopota	divji prašič	privabljalno	
233	Zagorje	Ržiše	90/1	Gamberk	divji prašič	privabljalno	

Načrt in realizacija odvzema divjadi po loviščih v letih 2019 do 2022

Preglednica P 2.1: Odvzem SRNJADI po loviščih za obdobje 2019 – 2022

Lovišče	Šifra	2019			2020			2021			2022			SKUPAJ 2019-2022		
		Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %
Čemšenik	1308	64	67	105	64	65	102	64	66	103	64	67	105	256	265	104
Dobovec	1313	54	53	98	50	51	102	50	49	98	50	46	92	204	199	98
Dol pri Hrastniku	1314	65	67	103	65	70	108	70	73	104	70	70	100	270	280	104
Dole pri Litiji	1322	80	77	96	88	85	97	87	87	100	87	92	106	342	341	100
Gabrovka	1321	100	95	95	100	94	94	100	107	107	100	98	98	400	394	99
Hrastnik	1312	75	73	97	75	64	85	73	67	92	73	73	100	296	277	94
Ivančna Gorica	1316	90	98	109	90	96	107	96	112	117	96	97	101	372	403	108
Izlake	1307	60	70	117	68	64	94	64	68	106	64	54	84	256	256	100
Kresnice	1303	104	106	102	104	108	104	120	110	92	120	111	93	448	435	97
Laze	1302	110	107	97	120	104	87	120	112	93	120	98	82	470	421	90
Litija	1319	135	131	97	135	147	109	140	151	108	140	138	99	550	567	103
Mlinše	1306	70	81	116	80	80	100	84	82	98	84	86	102	318	329	103
Moravče	1304	130	130	100	140	136	97	140	145	104	140	153	109	550	564	103
Podkum	1323	50	51	102	50	48	96	50	51	102	50	44	88	200	194	97
Polšnik	1320	60	61	102	60	53	88	60	62	103	60	55	92	240	231	96
Pugled	1301	98	111	113	130	133	102	130	132	102	130	118	91	488	494	101
Radeče	1324	110	115	105	110	117	106	110	114	104	110	110	100	440	456	104
Šentlambert	1309	80	80	100	85	74	87	76	71	93	76	80	105	317	305	96
Šentvid pri Stični	1317	136	141	104	136	148	109	136	131	96	136	145	107	544	565	104
Šmartno pri Litiji	1318	160	169	106	160	162	101	160	179	112	160	156	98	640	666	104
Trbovlje	1311	60	62	103	60	60	100	60	60	100	60	64	107	240	246	103
Vače	1305	60	59	98	60	57	95	60	62	103	60	55	92	240	233	97
Višnja Gora	1315	110	111	101	120	123	103	120	130	108	120	116	97	470	480	102
Zagorje	1310	84	84	100	86	87	101	80	84	105	80	83	104	330	338	102
SKUPAJ LUO		2145	2199	103	2236	2226	100	2250	2305	102	2250	2209	98	8881	8939	101

Preglednica P 2.2: Odvzem JELENJADI po loviščih za obdobje 2019 – 2022

Lovišče	Šifra	2019			2020			2021			2022			SKUPAJ 2019-2022		
		Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %
Čemšenik	1308													0	0	
Dobovec	1313	33	39	118	46	46	100	53	53	100	53	62	117	185	200	108
Dol pri Hrastniku	1314								1					0	1	
Dole pri Litiji	1322	24	25	104	28	28	100	30	30	100	30	40	133	112	123	110
Gabrovka	1321	17	16	94	16	16	100	18	18	100	18	19	106	69	69	100
Hrastnik	1312													0	0	
Ivančna Gorica	1316	2	1	50	5		0	4	5	125	4	2	50	15	8	53
Izlake	1307													0	0	
Kresnice	1303											2		0	2	
Laze	1302	2	3	150	4	1	25	5	5	100	5		0	16	9	56
Litija	1319	7	6	86	7	10	143	7	12	171	7	12	171	28	40	143
Mlinše	1306													0	0	
Moravče	1304	4				1			3			3		4	7	175
Podkum	1323	19	20	105	20	21	105	23	27	117	23	34	148	85	102	120
Polšnik	1320	31	30	97	33	29	88	34	32	94	34	35	103	132	126	95
Pugled	1301	7	3	43	7	8	114	7	10	143	7	5	71	28	26	93
Radeče	1324	21	21	100	21	23	110	27	28	104	27	38	141	96	110	115
Šentlambert	1309					1			2			1		0	4	
Šentvid pri Stični	1317	2	8	400	2	4	200	4	3	75	4	9	225	12	24	200
Šmartno pri Litiji	1318	5	1	20	3	7	233	5	2	40	5	11	220	18	21	117
Trbovlje	1311													0	0	
Vače	1305								4			1		0	5	
Višnja Gora	1315	6	6	100	8	7	88	8	10	125	8	14	175	30	37	123
Zagorje	1310													0	0	
SKUPAJ LUO		180	179	99	200	202	101	225	245	109	225	288	128	830	914	110

Preglednica P 2.3: Odvzem DAMJAKA po loviščih za obdobje 2019 – 2022

Lovišče	Šifra	2019			2020			2021			2022			SKUPAJ 2019-2022		
		Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %
Čemšenik	1308													0	0	
Dobovec	1313													0	0	
Dol pri Hrastniku	1314	12	13	108	12	10	83	12	14	117	12	14	117	48	51	106
Dole pri Litiji	1322		1			1			1			4		0	7	
Gabrovka	1321													0	0	
Hrastnik	1312	6	1	17		1								6	2	33
Ivančna Gorica	1316					1								0	1	
Izlake	1307								1					0	1	
Kresnice	1303													0	0	
Laze	1302													0	0	
Litija	1319		1			1						1		0	3	
Mlinše	1306													0	0	
Moravče	1304													0	0	
Podkum	1323													0	0	
Polšnik	1320													0	0	
Pugled	1301													0	0	
Radeče	1324	4	1	25	3		0		3			4		7	8	114
Šentlambert	1309													0	0	
Šentvid pri Stični	1317		1			3			1					0	5	
Šmartno pri Litiji	1318													0	0	
Trbovlje	1311													0	0	
Vače	1305													0	0	
Višnja Gora	1315													0	0	
Zagorje	1310													0	0	
SKUPAJ LUO		22	18	82	15	17	113	12	20	167	12	23	192	61	78	128

Preglednica P 2.4: Odvzem MUFLONA po loviščih za obdobje 2019 - 2022

Lovišče	Šifra	2019			2020			2021			2022			SKUPAJ 2019-2022		
		Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %
Čemšenik	1308		1			7			3			2		0	13	
Dobovec	1313	22	23	105	22	21	95	22	21	95	22	24	109	88	89	101
Dol pri Hrastniku	1314	20	19	95	20	19	95	22	19	86	22	23	105	84	80	95
Dole pri Litiji	1322													0	0	
Gabrovka	1321													0	0	
Hrastnik	1312	26	24	92	26	18	69	24	20	83	24	23	96	100	85	85
Ivančna Gorica	1316													0	0	
Izlake	1307		1			2								0	3	
Kresnice	1303													0	0	
Laze	1302													0	0	
Litija	1319													0	0	
Mlinše	1306													0	0	
Moravče	1304													0	0	
Podkum	1323	14	17	121	15	13	87	15	13	87	15	18	120	59	61	103
Polšnik	1320													0	0	
Pugled	1301													0	0	
Radeče	1324	23	26	113	23	24	104	33	36	109	33	42	127	112	128	114
Šentlambert	1309													0	0	
Šentvid pri Stični	1317													0	0	
Šmartno pri Litiji	1318													0	0	
Trbovlje	1311	12	13	108	15	15	100	15	13	87	15	16	107	57	57	100
Vače	1305													0	0	
Višnja Gora	1315													0	0	
Zagorje	1310		1			5			5			4		0	15	
SKUPAJ LUO		117	125	107	121	124	102	131	130	99	131	152	116	500	531	106

Preglednica P 2.5: Odvzem GAMSA po loviščih za obdobje 2019 - 2022

Lovišče	Šifra	2019			2020			2021			2022			SKUPAJ 2019-2022		
		Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %
Čemšenik	1308	1	1		2	2		2	2	100	2	1	50	7	6	86
Dobovec	1313	5	5	100	6	5	83	5	4	80	5	6	120	21	20	95
Dol pri Hrastniku	1314	2	2	100	4	4	100	6	5	83	6	6	100	18	17	94
Dole pri Litiji	1322													0	0	
Gabrovka	1321													0	0	
Hrastnik	1312								1					0	1	
Ivančna Gorica	1316													0	0	
Izlake	1307	6	4	67	6	6	100	6	3	50	6	7	117	24	20	83
Kresnice	1303													0	0	
Laze	1302													0	0	
Litija	1319	1		0		2			1			1		1	4	400
Mlinše	1306								1			1		0	2	
Moravče	1304													0	0	
Podkum	1323		1			1								0	2	
Polšnik	1320	5	4	80	5	5	100	6	6	100	6	3	50	22	18	82
Pugled	1301													0	0	
Radeče	1324	4	4	100	4	4	100	4	4	100	4	4	100	16	16	100
Šentlambert	1309	7	6	86	7	4	57	6	7	117	6	6	100	26	23	88
Šentvid pri Stični	1317											1		0	1	
Šmartno pri Litiji	1318													0	0	
Trbovlje	1311								1			1		0	2	
Vače	1305													0	0	
Višnja Gora	1315													0	0	
Zagorje	1310	10	11	110	10	9	90	10	11	110	10	8	80	40	39	98
SKUPAJ LUO		41	38	93	44	42	95	45	46	102	45	45	100	175	171	98

Preglednica P 2.6: Odvzem DIVJEGA PRAŠIČA po loviščih za obdobje 2019 - 2022

Lovišče	Šifra	2019			2020			2021			2022			SKUPAJ 2019-2022		
		Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %
Čemšenik	1308	5	23	460	6	6	100	14	18	129	13	19	146	38	66	174
Dobovec	1313	12	8	67	10	6	60	20	16	80	16	6	38	58	36	62
Dol pri Hrastniku	1314	50	61	122	60	43	72	75	89	119	62	48	77	247	241	98
Dole pri Litiji	1322	13	7	54	9	2	22	5	25	500	4	8	200	31	42	135
Gabrovka	1321	15	6	40	7	18	257	17	21	124	12	13	108	51	58	114
Hrastnik	1312	25	41	164	28	21	75	29	58	200	24	16	67	106	136	128
Ivančna Gorica	1316	14	28	200	17	14	82	20	19	95	16	24	150	67	85	127
Izlake	1307	8	11	138	10	8	80	12	19	158	10	9	90	40	47	118
Kresnice	1303	65	93	143	70	60	86	93	78	84	77	66	86	305	297	97
Laze	1302	135	164	121	130	137	105	144	148	103	119	132	111	528	581	110
Litija	1319	60	88	147	70	60	86	90	101	112	74	107	145	294	356	121
Mlinše	1306	5	13	260	5	11	220	10	11	110	8	6	75	28	41	146
Moravče	1304	16	18	113	18	13	72	20	23	115	16	14	88	70	68	97
Podkum	1323	5	1	20	5	0	0	5		0	4		0	19	1	5
Polšnik	1320	22	23	105	22	11	50	18	19	106	15	29	193	77	82	106
Pugled	1301	55	71	129	64	94	147	130	158	122	107	76	71	356	399	112
Radeče	1324	25	19	76	19	29	153	33	36	109	27	21	78	104	105	101
Šentlambert	1309	13	15	115	14	16	114	17	11	65	14	23	164	58	65	112
Šentvid pri Stični	1317	4	4	100	3	7	233	5	14	280	4	13	325	16	38	238
Šmartno pri Litiji	1318	17	19	112	17	19	112	25	41	164	21	70	333	80	149	186
Trbovlje	1311	15	14	93	15	18	120	20	30	150	16	19	119	66	81	123
Vače	1305	17	16	94	16	10	63	18	20	111	15	19	127	66	65	98
Višnja Gora	1315	19	24	126	19	20	105	25	44	176	21	24	114	84	112	133
Zagorje	1310	5	2	40	6	10	167	5	3	60	5	7	140	21	22	105
SKUPAJ LUO		620	769	124	640	633	99	850	1002	118	700	769	110	2810	3173	113

Preglednica P 2.7: Odvzem ŠAKALA po loviščih za obdobje 2019 - 2022

Lovišče	Šifra	2019			2020			2021			2022			SKUPAJ 2019-2022		
		Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %
Čemšenik	1308													0	0	
Dobovec	1313													0	0	
Dol pri Hrastniku	1314													0	0	
Dole pri Litiji	1322													0	0	
Gabrovka	1321													0	0	
Hrastnik	1312													0	0	
Ivančna Gorica	1316					1		4	1		4	1		8	3	
Izlake	1307		1											0	1	
Kresnice	1303					1								0	1	
Laze	1302													0	0	
Litija	1319								1					0	1	
Mlinše	1306													0	0	
Moravče	1304													0	0	
Podkum	1323													0	0	
Polšnik	1320													0	0	
Pugled	1301													0	0	
Radeče	1324				3		0							3	0	
Šentlambert	1309								1					0	1	
Šentvid pri Stični	1317											2		0	2	
Šmartno pri Litiji	1318													0	0	
Trbovlje	1311					1								0	1	
Vače	1305													0	0	
Višnja Gora	1315											1		0	1	
Zagorje	1310													0	0	
SKUPAJ LUO		0	1		3	3	100	4	3	75	4	4	100	11	11	100

Preglednica P 2.8: Odvzem LISICE po loviščih za obdobje 2019 - 2022

Lovišče	Šifra	2019			2020			2021			2022			SKUPAJ 2019-2022		
		Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %
Čemšenik	1308	20	24	120	20	18	90	20	24	120	20	23	115	80	89	111
Dobovec	1313	16	23	144	23	21	91	23	22	96	23	18	78	85	84	99
Dol pri Hrastniku	1314	15	13	87	25	29	116	25	25	100	25	32	128	90	99	110
Dole pri Litiji	1322	22	24	109	29	28	97	29	23	79	29	8	28	109	83	76
Gabrovka	1321	20	27	135	28	26	93	28	26	93	28	29	104	104	108	104
Hrastnik	1312	17	18	106	20	17	85	20	9	45	20	42	210	77	86	112
Ivančna Gorica	1316	30	70	233	30	52	173	30	44	147	30	28	93	120	194	162
Izlake	1307	21	25	119	20	21	105	20	17	85	20	17	85	81	80	99
Kresnice	1303	27	30	111	30	30	100	30	34	113	30	28	93	117	122	104
Laze	1302	27	42	156	36	28	78	36	32	89	36	23	64	135	125	93
Litija	1319	30	37	123	42	37	88	42	43	102	42	31	74	156	148	95
Mlinše	1306	35	52	149	35	45	129	35	64	183	35	37	106	140	198	141
Moravče	1304	35	46	131	35	27	77	35	41	117	35	33	94	140	147	105
Podkum	1323	20	20	100	20	20	100	20	21	105	20	22	110	80	83	104
Polšnik	1320	25	28	112	29	21	72	29	29	100	29	28	97	112	106	95
Pugled	1301	25	25	100	40	23	58	40	30	75	40	31	78	145	109	75
Radeče	1324	35	53	151	35	32	91	35	34	97	35	37	106	140	156	111
Šentlambert	1309	10	40	400	15	14	93	15	37	247	15	25	167	55	116	211
Šentvid pri Stični	1317	45	72	160	46	57	124	46	51	111	46	34	74	183	214	117
Šmartno pri Litiji	1318	30	35	117	43	25	58	43	52	121	43	42	98	159	154	97
Trbovlje	1311	18	25	139	18	30	167	18	28	156	18	12	67	72	95	132
Vače	1305	15	16	107	19	18	95	19	20	105	19	18	95	72	72	100
Višnja Gora	1315	40	58	145	50	41	82	50	58	116	50	37	74	190	194	102
Zagorje	1310	22	20	91	22	22	100	22	16	73	22	20	91	88	78	89
SKUPAJ LUO		600	823	137	710	682	96	710	780	110	710	655	92	2730	2940	108

Preglednica P 2.9: Odvzem JAZBECA po loviščih za obdobje 2019 - 2022

Lovišče	Šifra	2019			2020			2021			2022			SKUPAJ 2019-2022		
		Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %
Čemšenik	1308	4	3	75	4	3	75	4	6	150	4	3	75	16	15	94
Dobovec	1313	2	2	100	2	1	50	2	3	150	2	1	50	8	7	88
Dol pri Hrastniku	1314	2	2	100	2	3	150	2	2	100	2	2	100	8	9	113
Dole pri Litiji	1322	3	4	133	3	4	133	4	3	75	4		0	14	11	79
Gabrovka	1321	4	4	100	4	4	100	4	4	100	4	3	75	16	15	94
Hrastnik	1312	5	4	80	5	4	80	2	2	100	2	2	100	14	12	86
Ivančna Gorica	1316	4	5	125	4	6	150	6	7	117	6	6	100	20	24	120
Izlake	1307	3	4	133	4	5	125	4	8	200	4	1	25	15	18	120
Kresnice	1303	6	13	217	8	11	138	10	11	110	10	10	100	34	45	132
Laze	1302	6	7	117	8	8	100	10	13	130	10	9	90	34	37	109
Litija	1319	4	4	100	4	7	175	4	13	325	4	6	150	16	30	188
Mlinše	1306	5	5	100	6	8	133	6	4	67	6	13	217	23	30	130
Moravče	1304	2	4	200	2	4	200	2	3	150	2	6	300	8	17	213
Podkum	1323	4	3	75	4	3	75	4	4	100	4	4	100	16	14	88
Polšnik	1320	2	2	100	2	3	150	2	3	150	2	1	50	8	9	113
Pugled	1301	4	9	225	8	4	50	8	12	150	8	4	50	28	29	104
Radeče	1324	4	5	125	4	4	100	4	5	125	4	4	100	16	18	113
Šentlambert	1309	4	2	50	3	4	133	4	5	125	4	4	100	15	15	100
Šentvid pri Stični	1317	2	2	100	2	1	50	2	2	100	2	4	200	8	9	113
Šmartno pri Litiji	1318	4	4	100	4	4	100	4	11	275	4	2	50	16	21	131
Trbovlje	1311	3	4	133	4	2	50	4	2	50	4	3	75	15	11	73
Vače	1305	2	2	100	2	2	100	2	2	100	2	3	150	8	9	113
Višnja Gora	1315	4	7	175	6	6	100	6	11	183	6	10	167	22	34	155
Zagorje	1310	2	2	100	2	1	50	2	4	200	2	4	200	8	11	138
SKUPAJ LUO		85	103	121	97	102	105	102	140	137	102	105	103	386	450	117

Preglednica P 2.10: Odvzem KUNE ZLATICE po loviščih za obdobje 2019 - 2022

Lovišče	Šifra	2019			2020			2021			2022			SKUPAJ 2017-2020		
		Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %
Čemšenik	1308													0	0	
Dobovec	1313	1		0					1					1	1	100
Dol pri Hrastniku	1314	1	1	100					1	1	100	1	1	3	3	100
Dole pri Litiji	1322													0	0	
Gabrovka	1321													0	0	
Hrastnik	1312	1	1		1	1		1		0	1		0	4	2	50
Ivančna Gorica	1316	2	2	100	2	2	100	2	2	100	2	3	150	8	9	113
Izlake	1307													0	0	
Kresnice	1303	1	1	100	1	1	100	1	1	100	1	1	100	4	4	100
Laze	1302	2	1	50	2	2	100	2		0	2		0	8	3	38
Litija	1319													0	0	
Mlinše	1306	2	1	50	2	1	50	2	1	50	2		0	8	3	38
Moravče	1304	1		0	1		0	1		0	1		0	4	0	0
Podkum	1323													0	0	
Pošnik	1320	1	1	100	1	1	100	1	1	100	1	1	100	4	4	100
Pugled	1301	1		0	1		0							2	0	0
Radeče	1324	1	1	100	1	1	100	1	2	200	1		0	4	4	100
Šentlambert	1309		1			1		1	1		1	1		2	4	200
Šentvid pri Stični	1317													0	0	
Šmartno pri Litiji	1318				1		0	1			1		0	3	0	0
Trbovlje	1311													0	0	
Vače	1305	1	1	100	1	1	100	1	1	100	1	1	100	4	4	100
Višnja Gora	1315													0	0	
Zagorje	1310				1		0					1		1	1	100
SKUPAJ LUO		15	11	73	15	11	73	15	11	73	15	9	60	60	42	70

Preglednica P 2.11: Odvzem KUNE BELICE po loviščih za obdobje 2019 - 2022

Lovišče	Šifra	2019			2020			2021			2022			SKUPAJ 2019-2022		
		Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %
Čemšenik	1308	3	1	33	2	1	50	2	2	100	2		0	9	4	44
Dobovec	1313	3	2	67	4	3	75	3	2	67	3	1	33	13	8	62
Dol pri Hrastniku	1314	4	4	100	3	3	100	4	4	100	4	5	125	15	16	107
Dole pri Litiji	1322	2	2	100	2	2	100	2	2	100	2	1	50	8	7	88
Gabrovka	1321	1	2	200	1	1	100	1	1	100	1	1	100	4	5	125
Hrastnik	1312	4	4	100	4	3	75	4	4	100	4	4	100	16	15	94
Ivančna Gorica	1316	2	2	100	2	2	100	2	2	100	2	2	100	8	8	100
Izlake	1307	2		0	2		0	1	1	100	1	1	100	6	2	33
Kresnice	1303	3	4	133	2	2	100	2	2	100	2	2	100	9	10	111
Laze	1302	3	1	33	3	2	67	3	1	33	3	3	100	12	7	58
Litija	1319	2	1	50	2		0	1		0	1		0	6	1	17
Mlinše	1306	5	3	60	5	3	60	5	3	60	5	3	60	20	12	60
Moravče	1304	2	1	50	2	1	50	1	1	100	1		0	6	3	50
Podkum	1323	2	1	50	2	3	150	2	2	100	2	2	100	8	8	100
Polšnik	1320	2	2	100	2	2	100	1	1	100	1	1	100	6	6	100
Pugled	1301	2		0	1		0	1		0	1		0	5	0	0
Radeče	1324	4	3	75	4	3	75	4	4	100	4	3	75	16	13	81
Šentlambert	1309	1		0	1	3	300	1	1	100	1	1	100	4	5	125
Šentvid pri Stični	1317	1	1	100	1		0		1					2	2	100
Šmartno pri Litiji	1318	2	3	150	1	1	100	1	3	300	1	1	100	5	8	160
Trbovlje	1311	3	2	67	3	2	67	3	2	67	3	2	67	12	8	67
Vače	1305	4	4	100	4	4	100	4	4	100	4	5	125	16	17	106
Višnja Gora	1315	1		0	1	1	100	1	1	100	1		0	4	2	50
Zagorje	1310	2		0	2	1	50	2	1	50	2	1	50	8	3	38
SKUPAJ LUO		60	43	72	56	43	77	51	45	88	51	39	76	218	170	78

Preglednica P 2.12: Odvzem PIŽMOVKE po loviščih za obdobje 2019 - 2022

Lovišče	Šifra	2019			2020			2021			2022			SKUPAJ 2019-2022		
		Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %
Čemšenik	1308													0	0	
Dobovec	1313													0	0	
Dol pri Hrastniku	1314													0	0	
Dole pri Litiji	1322													0	0	
Gabrovka	1321													0	0	
Hrastnik	1312													0	0	
Ivančna Gorica	1316													0	0	
Izlake	1307													0	0	
Kresnice	1303													0	0	
Laze	1302					2								0	2	
Litija	1319													0	0	
Mlinše	1306													0	0	
Moravče	1304													0	0	
Podkum	1323													0	0	
Polšnik	1320													0	0	
Pugled	1301													0	0	
Radeče	1324													0	0	
Šentlambert	1309													0	0	
Šentvid pri Stični	1317													0	0	
Šmartno pri Litiji	1318													0	0	
Trbovlje	1311													0	0	
Vače	1305													0	0	
Višnja Gora	1315													0	0	
Zagorje	1310													0	0	
SKUPAJ LUO		0	0		0	2		0	0		0	0		0	2	

Preglednica P 2.13: Odvzem POLJSKEGA ZAJCA po loviščih za obdobje 2019 - 2022

Lovišče	Šifra	2019			2020			2021			2022			SKUPAJ 2019-2022		
		Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %
Čemšenik	1308	1		0	1	2	200	1	1	100	1		0	4	3	75
Dobovec	1313	1		0	1	1	100	1		0	1	2	200	4	3	75
Dol pri Hrastniku	1314	3	3	100	3	3	100	4	3	75	4	3	75	14	12	86
Dole pri Litiji	1322	1	1	100	1	1	100	2		0	2		0	6	2	33
Gabrovka	1321	1	1	100	1	1	100	1	1	100	1	1	100	4	4	100
Hrastnik	1312	2	1	50	2	2	100	3	1	33	3	3	100	10	7	70
Ivančna Gorica	1316	8	5	63	8	6	75	7	2	29	7	1	14	30	14	47
Izlake	1307	2		0	1	1	100	1		0	1	1	100	5	2	40
Kresnice	1303	3	4	133	2	2	100	2	2	100	2	2	100	9	10	111
Laze	1302	3	1	33	3	3	100	3	3	100	3		0	12	7	58
Litija	1319	1		0	1		0							2	0	0
Mlinše	1306	7	6	86	7	2	29	7	4	57	7	3	43	28	15	54
Moravče	1304	7	5	71	7	4	57	7	4	57	7	3	43	28	16	57
Podkum	1323	2	2	100	2	1	50	2	2	100	2	2	100	8	7	88
Pošnik	1320	3	3	100	3	2	67	2	2	100	2	2	100	10	9	90
Pugled	1301	8	4	50	6	5	83	6	2	33	6		0	26	11	42
Radeče	1324	2	1	50	2	2	100	2	1	50	2	2	100	8	6	75
Šentlambert	1309	3	2	67	2	1	50	2	2	100	2	2	100	9	7	78
Šentvid pri Stični	1317	15	15	100	15	7	47	15	3	20	15	4	27	60	29	48
Šmartno pri Litiji	1318	2	1	50	2	2	100	2	2	100	2		0	8	5	63
Trbovlje	1311	2	1	50	2	2	100	2	1	50	2	3	150	8	7	88
Vače	1305	1	1	100	1	1	100	1		0	1	1	100	4	3	75
Višnja Gora	1315	1		0	1	1	100	1		0	1		0	4	1	25
Zagorje	1310	1	1	100	1		0	1		0	1		0	4	1	25
SKUPAJ LUO		80	58	73	75	52	69	75	36	48	75	35	47	305	181	59

Preglednica P 2.14: Odvzem FAZANA po loviščih za obdobje 2019 - 2022

Lovišče	Šifra	2019			2020			2021			2022			SKUPAJ 2019-2022		
		Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %
Čemšenik	1308													0	0	
Dobovec	1313													0	0	
Dol pri Hrastniku	1314													0	0	
Dole pri Litiji	1322													0	0	
Gabrovka	1321													0	0	
Hrastnik	1312													0	0	
Ivančna Gorica	1316													0	0	
Izlake	1307													0	0	
Kresnice	1303													0	0	
Laze	1302													0	0	
Litija	1319													0	0	
Mlinše	1306													0	0	
Moravče	1304	15	15	100										15	15	100
Podkum	1323													0	0	
Polšnik	1320													0	0	
Pugled	1301													0	0	
Radeče	1324													0	0	
Šentlambert	1309													0	0	
Šentvid pri Stični	1317													0	0	
Šmartno pri Litiji	1318													0	0	
Trbovlje	1311	25	16	64	25	20	80	25	12	48	25	13	52	100	61	61
Vače	1305													0	0	
Višnja Gora	1315													0	0	
Zagorje	1310							8	3		8	4		16	7	44
SKUPAJ LUO		40	31	78	25	20	80	33	15	45	33	17	52	131	83	63

Preglednica P 2.15: Odvzem MLAKARICE po loviščih za obdobje 2019 - 2022

Lovišče	Šifra	2019			2020			2021			2022			SKUPAJ 2019-2022		
		Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %
Čemšenik	1308													0	0	
Dobovec	1313	2	3	150	3	2	67	3	1	33	3		0	11	6	55
Dol pri Hrastniku	1314	4	4	100	4	4	100	4	4	100	4	4	100	16	16	100
Dole pri Litiji	1322													0	0	
Gabrovka	1321													0	0	
Hrastnik	1312	2	2	100	2	2	100	2		0	2	3	150	8	7	88
Ivančna Gorica	1316	10	1	10	8	1	13	8		0	8		0	34	2	6
Izlake	1307	2	1	50	2		0	2		0	2	3	150	8	4	50
Kresnice	1303	13	14	108	10	14	140	8	9	113	8	8	100	39	45	115
Laze	1302	12	3	25	12	3	25	10		0	10	3	30	44	9	20
Litija	1319	20	13	65	20	14	70	16	9	56	16	11	69	72	47	65
Mlinše	1306													0	0	
Moravče	1304	4		0	2		0	2		0	2		0	10	0	0
Podkum	1323													0	0	
Polšnik	1320	10	10	100	10	10	100	10	10	100	10	10	100	40	40	100
Pugled	1301	5	1	20	5	1	20	3	2	67	3	1	33	16	5	31
Radeče	1324	3	2	67	3	2	67	2		0	2	1	50	10	5	50
Šentlambert	1309	8	5	63	3	4	133	3	3	100	3	3	100	17	15	88
Šentvid pri Stični	1317	3	3	100	3		0	3		0	3	5	167	12	8	67
Šmartno pri Litiji	1318	3	1	33	2	1	50	2		0	2		0	9	2	22
Trbovlje	1311	3	3	100	5	1	20	5		0	5		0	18	4	22
Vače	1305	1	1	100	1	1	100	1	1	100	1	1	100	4	4	100
Višnja Gora	1315													0	0	
Zagorje	1310	5	3	60	5	5	100	6	4	67	6	6	100	22	18	82
SKUPAJ LUO		110	70	64	100	65	65	90	43	48	90	59	66	390	237	61

Preglednica P 2.16: Odvzem SRAKE po loviščih za obdobje 2019 - 2022

Lovišče	Šifra	2019			2020			2021			2022			SKUPAJ 2019-2022		
		Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %
Čemšenik	1308													0	0	
Dobovec	1313													0	0	
Dol pri Hrastniku	1314													0	0	
Dole pri Litiji	1322													0	0	
Gabrovka	1321	1	1	100	1	1	100	1	1	100	1	1	100	4	4	100
Hrastnik	1312													0	0	
Ivančna Gorica	1316	6	7	117	6	9	150	7	9	129	7	6	86	26	31	119
Izlake	1307													0	0	
Kresnice	1303	6	6	100	2	4	200	2	2	100	2	2	100	12	14	117
Laze	1302	3	3	100	3	1	33	3	2	67	3	1	33	12	7	58
Litija	1319	4	4	100	4	4	100	4	2	50	4	1	25	16	11	69
Mlinše	1306	1	1	100	3	1	33	3		0	3		0	10	2	20
Moravče	1304	1	1	100	2		0	3	1	33	3	1	33	9	3	33
Podkum	1323													0	0	
Polšnik	1320													0	0	
Pugled	1301	2	1	50	2	1	50	2	2	100	2	1	50	8	5	63
Radeče	1324													0	0	
Šentlambert	1309													0	0	
Šentvid pri Stični	1317	8	9	113	8	6	75	6	6	100	6	5	83	28	26	93
Šmartno pri Litiji	1318	2		0	2		0	2		0	2		0	8	0	0
Trbovlje	1311	1		0	2		0	2		0	2		0	7	0	0
Vače	1305	1	1	100	1	1	100	1	1	100	1	2	200	4	5	125
Višnja Gora	1315	4	4	100	4	4	100	4	4	100	4	4	100	16	16	100
Zagorje	1310													0	0	
SKUPAJ LUO		40	38	95	40	32	80	40	30	75	40	24	60	160	124	78

Preglednica P 2.17: Odvzem ŠOJE po loviščih za obdobje 2019 - 2022

Lovišče	Šifra	2019			2020			2021			2022			SKUPAJ 2019-2022		
		Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %
Čemšenik	1308	4	5	125	4	4	100	4	4	100	4	2	50	16	15	94
Dobovec	1313	1	1	100	2		0	2	1	50	2	1	50	7	3	43
Dol pri Hrastniku	1314	3	3	100	3	3	100	3	3	100	3	3	100	12	12	100
Dole pri Litiji	1322	3	3	100	3	2	67	3	1	33	3		0	12	6	50
Gabrovka	1321	3	3	100	2	1	50	2	2	100	2	2	100	9	8	89
Hrastnik	1312	2	2	100	2	2	100	3	3	100	3	3	100	10	10	100
Ivančna Gorica	1316	6	7	117	6	6	100	6	7	117	6	7	117	24	27	113
Izlake	1307	3	1	33	2	3	150	2	1	50	2	3	150	9	8	89
Kresnice	1303	4	6	150	5	5	100	4	4	100	4	4	100	17	19	112
Laze	1302	4	3	75	4	2	50	4	1	25	4	7	175	16	13	81
Litija	1319	5	5	100	5	2	40	5		0	5	3	60	20	10	50
Mlinše	1306	7	3	43	6	5	83	6	2	33	6	4	67	25	14	56
Moravče	1304	3	2	67	2		0	3		0	3	1	33	11	3	27
Podkum	1323	3	3	100	3	3	100	3	3	100	3	3	100	12	12	100
Polšnik	1320	5	5	100	5	4	80	3	3	100	3	3	100	16	15	94
Pugled	1301	3	4	133	3	1	33	3	1	33	3		0	12	6	50
Radeče	1324	5	4	80	5	6	120	5	4	80	5	6	120	20	20	100
Šentlambert	1309	5	4	80	5	4	80	3	4	133	3	2	67	16	14	88
Šentvid pri Stični	1317	7	8	114	7	8	114	6	6	100	6	6	100	26	28	108
Šmartno pri Litiji	1318	3	3	100	3	1	33	2	1	50	2		0	10	5	50
Trbovlje	1311	1		0	1		0	2		0	2		0	6	0	0
Vače	1305	4	4	100	4	3	75	4	5	125	4	5	125	16	17	106
Višnja Gora	1315	3	3	100	5	5	100	5	5	100	5	5	100	18	18	100
Zagorje	1310	3	1	33	3	1	33	2	1	50	2	1	50	10	4	40
SKUPAJ LUO		90	83	92	90	71	79	85	62	73	85	71	84	350	287	82

Preglednica P 2.18: Odvzem SIVE VRANE po loviščih za obdobje 2019 - 2022

Lovišče	Šifra	2019			2020			2021			2022			SKUPAJ 2019-2022		
		Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %
Čemšenik	1308	14	13	93	14	15	107	14	13	93	14	15	107	56	56	100
Dobovec	1313	2	2	100	2	2	100	3	2	67	3	2	67	10	8	80
Dol pri Hrastniku	1314	9	9	100	8	9	113	10	10	100	10	10	100	37	38	103
Dole pri Litiji	1322	9	10	111	9	9	100	9	9	100	9	6	67	36	34	94
Gabrovka	1321	9	9	100	9	9	100	9	9	100	9	9	100	36	36	100
Hrastnik	1312	12	11	92	12	12	100	12	12	100	12	14	117	48	49	102
Ivančna Gorica	1316	35	29	83	20	18	90	24	23	96	24	24	100	103	94	91
Izlake	1307	7	7	100	7	7	100	7	5	71	7	8	114	28	27	96
Kresnice	1303	25	27	108	25	25	100	20	21	105	20	21	105	90	94	104
Laze	1302	52	41	79	50	39	78	35	33	94	35	32	91	172	145	84
Litija	1319	37	38	103	37	34	92	33	33	100	33	35	106	140	140	100
Mlinše	1306	10	7	70	9	11	122	9	7	78	9	11	122	37	36	97
Moravče	1304	20	20	100	20	24	120	20	21	105	20	24	120	80	89	111
Podkum	1323	5	5	100	5	5	100	5	5	100	5	5	100	20	20	100
Polšnik	1320	8	8	100	8	7	88	7	7	100	7	7	100	30	29	97
Pugled	1301	120	106	88	120	111	93	90	80	89	90	103	114	420	400	95
Radeče	1324	10	9	90	10	9	90	10	9	90	10	12	120	40	39	98
Šentlambert	1309	3	2	67	3	2	67	2	2	100	2	3	150	10	9	90
Šentvid pri Stični	1317	25	32	128	25	26	104	25	24	96	25	22	88	100	104	104
Šmartno pri Litiji	1318	20	21	105	20	21	105	20	22	110	20	20	100	80	84	105
Trbovlje	1311	12	13	108	12	13	108	12	11	92	12	13	108	48	50	104
Vače	1305	15	15	100	15	14	93	14	15	107	14	14	100	58	58	100
Višnja Gora	1315	22	22	100	22	23	105	22	23	105	22	22	100	88	90	102
Zagorje	1310	9	7	78	8	8	100	8	6	75	8	9	113	33	30	91
SKUPAJ LUO		490	463	94	470	453	96	420	402	96	420	441	105	1800	1759	98

Preglednica P 2.19: Odvzem NUTRIJE po loviščih za obdobje 2019 - 2022

Lovišče	Šifra	2019			2020			2021			2022			SKUPAJ 2019-2022		
		Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %
Čemšenik	1308													0	0	
Dobovec	1313													0	0	
Dol pri Hrastniku	1314													0	0	
Dole pri Litiji	1322													0	0	
Gabrovka	1321													0	0	
Hrastnik	1312													0	0	
Ivančna Gorica	1316													0	0	
Izlake	1307													0	0	
Kresnice	1303		6			1								0	7	
Laze	1302		2			7			4			2		0	15	
Litija	1319					3			2			4		0	9	
Mlinše	1306													0	0	
Moravče	1304													0	0	
Podkum	1323													0	0	
Polšnik	1320													0	0	
Pugled	1301					1			1					0	2	
Radeče	1324		2			5			4			3		0	14	
Šentlambert	1309													0	0	
Šentvid pri Stični	1317													0	0	
Šmartno pri Litiji	1318													0	0	
Trbovlje	1311													0	0	
Vače	1305													0	0	
Višnja Gora	1315													0	0	
Zagorje	1310													0	0	
SKUPAJ LUO		0	10		0	17		0	11		0	9		0	47	

Preglednica P 2.20: Odvzem NAVADNEGA POLHA po loviščih za obdobje 2019 - 2022

Lovišče	Šifra	2019			2020			2021			2022			SKUPAJ 2019-2022		
		Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %	Načrt	Realizacija	R/N %
Čemšenik	1308													0	0	
Dobovec	1313													0	0	
Dol pri Hrastniku	1314													0	0	
Dole pri Litiji	1322													0	0	
Gabrovka	1321													0	0	
Hrastnik	1312													0	0	
Ivančna Gorica	1316													0	0	
Izlake	1307													0	0	
Kresnice	1303													0	0	
Laze	1302													0	0	
Litija	1319													0	0	
Mlinše	1306													0	0	
Moravče	1304													0	0	
Podkum	1323													0	0	
Polšnik	1320													0	0	
Pugled	1301													0	0	
Radeče	1324													0	0	
Šentlambert	1309													0	0	
Šentvid pri Stični	1317													0	0	
Šmartno pri Litiji	1318					2								0	2	
Trbovlje	1311													0	0	
Vače	1305													0	0	
Višnja Gora	1315													0	0	
Zagorje	1310													0	0	
SKUPAJ LUO		0	0		0	2		0	0		0	0	0	0	2	

Razdelilnik načrtovanega odvzema divjadi po loviščih za leti 2023-2024

Lovišče		SRNJAD	JELENJAD	DAMJAK	MUFLON	GAMS	D.PRAŠIČ
1308	Čemšenik	128				4	31
1313	Dobovec	80	130		44	10	15
1314	Dol pri Hrastniku	144		24	44	12	125
1322	Dole pri Litiji	180	84				26
1321	Gabrovka	200	46				29
1312	Hrastnik	146			50		65
1316	Ivančna gorica	220	10				43
1307	Izlake	120				12	21
1303	Kresnice	240	6				169
1302	Laze	220	10				256
1319	Litija	280	20				177
1306	Mlinše	180					16
1304	Moravče	280					34
1323	Podkum	100	62		34		6
1320	Polšnik	102	92			12	36
1301	Pugled	220	10				205
1324	Radeče	220	74		88	12	63
1309	Šentlambert	160				14	30
1317	Šentvid pri Stični	300	8				19
1318	Šmartno pri Litiji	320	18				93
1311	Trbovlje	120			30		42
1305	Vače	120					37
1315	Višnja gora	240	20				52
1310	Zagorje	160				20	10
LUO SKUPAJ		4.480	590	24	290	96	1.600

Dvoletni načrt za XIII Zasavsko lovsko upravljavsko območje za leti 2023 in 2024

	Lovišče	ŠAKAL	LISICA	JAZBEC	K.ZLATICA	K.BELICA	PIŽMOVKA	NUTRIJA	N.POLH	P. ZAJEC	FAZAN	MLAKARICA	SRAKA	ŠOJA	S.VRANA
1308	Čemšenik		40	8		4				2				4	30
1313	Dobovec		40	6		6				4		4		2	10
1314	Dol pri Hrastniku		50	4	2	8				8		8		6	20
1322	Dole pri Litiji		50	12		4				4				6	20
1321	Gabrovka		60	8		2				2			2	4	20
1312	Hrastnik		50	4	2	8				6		4		6	30
1316	Ivančna gorica		60	12	4	4				10		12	12	12	50
1307	Izlake		36	10		2				2		4		4	14
1303	Kresnice		60	20	2	4				4		16	4	4	42
1302	Laze		60	20	4	6				6		10	6	8	40
1319	Litija		70	16		2						20	8	10	66
1306	Mlinše		84	16	4	8				14			4	10	18
1304	Moravče		70	8	2	2				10	20	4	6	4	40
1323	Podkum		40	8		4				4				6	10
1320	Polšnik		50	4	2	2				4		20		6	14
1301	Pugled		60	16		2				8		6	4	6	180
1324	Radeče		60	8		8				4		4		12	22
1309	Šentlambert		60	12	2	2				6		6		6	6
1317	Šentvid pri Stični	16	80	4		2				20		6	6	6	40
1318	Šmartno pri Litiji		76	8	2	2				4		4	2	4	42
1311	Trbovlje		34	4		6				4	60	8	4	2	22
1305	Vače		36	4	2	8				2		2	2	8	28
1315	Višnja gora		100	20									10	10	50
1310	Zagorje		44	8	2	4				2	20	12		4	16
LUO SKUPAJ		16	1.370	240	30	100	neomej.	neomej.	neomej.	130	100	150	70	150	830

Dokumenti v zvezi s sprejemanjem Dvoletnega načrta za XIII. Zasavsko lovsko upravljavsko območje za leti 2023 in 2024

1. Vabilo na usklajevanje z deložniki

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Ljubljana

Šifra: 3401 – 1/2023-1
Datum: 20. 2. 2023

VABILO

V skladu z Zakonom o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04 in sprem.), Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l. RS, št. 91/2010 in sprem.) in sklepom Sveta ZGS OE Ljubljana, vas vabimo na usklajevalni sestanek za oblikovanje osnutka 2-Letnega načrta za Zasavsko lovsko upravljavsko območje za leti 2023-24.

Usklajevanje bo v ponedeljek 27. februarja 2023 ob 17. uri v mali sejni sobi občine Litija, Jerebova ulica 14, Litija.

Usklajevanje je namenjeno pogovorom in zbližanju stališč ključnih deložnikov v postopku načrtovanja upravljanja z divjadjo v Zasavskem LUO za leti 2023 in 2024. Prosimo, da se zaradi bolj operativnega dela na sestanku le-tega udeležijo do 4 predstavniki OZUL in KGZS.

Vljudno vabljeni!

Pripravil:
Marko JONZOVIČ, univ. dipl. inž. gozd.
Višji sodelavec I

mag. Viktor MIKLAVČIČ
Vodja Območne enote Ljubljana

Gradivo:
- (Pred)osnutek »2-Letnega načrta za Zasavsko LUO za leti 2023-24«

Vabljeni (po E-pošti):

- OZUL za Zasavsko LUO, zldzasavje@gmail.com, matijaklopcic@gmail.com
- Kmetijsko gozdarska zbornica, OE Ljubljana; janez.beja@gmail.com, joze.benec@lj.kgzs.si
- ZRSVN, OE Ljubljana, bostjan.kepic@zrsvn.si
- IRSKGLR, lovška inšpekcija, jernej.marolt@gov.si

2. Zapisnik usklajevanja z deložniki

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Ljubljana

ZAPISNIK

Šifra: 3401-1/2023-2

Datum: 28. 2. 2023

Dogodek: Predhodno usklajevanje za pripravo osnutka letnega načrta za Zasavsko LUO z Območnim združenjem upravljavcev lovišč za Zasavsko LUO, KGZS, ZRSVN in IRSKGLR

Kraj in čas dogodka: sejna soba občine Litija, 27. 2. 2023 ob 17:00.

Vabljeni:

- IO OZUL za Zasavsko LUO (do največ štirje predstavniki),
- lastniki kmetijskih in gozdnih zemljišč vabljeni prek KGZS (do največ štirje predstavniki),
- ZRSVN OE Ljubljana, g. Boštjan Kopic,
- IRSKGLR, pristojni lovski inšpektor, g. mag. Jernej Marolt,
- ZGS, OE Ljubljana, g. Marko Jonozovič.

Prisotni:

- IO OZUL Zasavje: M. Klopčič, B. Hlebš, J. Nograšek, A. Cilenšek
- KGZS OE LJ in Zavod LJ: J. Beja, F. Černe, A. Andoljšek, T. Rozina, A. Pograjc
- ZGS: M. Jonozovič.

Odsotni z opravičilom:

- IRSKGLR: mag. J. Marolt
- ZRSVN: B. Kopic

Usklajevanje vsebin letnega načrta območja za Zasavsko LUO je vodil **Marko Jonozovič**. Glede na posredovan (pred)osnutek je bilo **dogovorjeno/usklajeno**:

Vrsta divjadi	Predlog LD	Predlog ZGS	Usklajeno med deležniki
Smjad	4.436	4.460	4.480
Jelenjad	560	576	590
Damjak	24	24	24
Muflon	290	290	290
Gams	102	96	96
Divji prašič	1.442	1.530	1530
Šakal	14	10	Kvota po CRP, 12
Lisica	1.312	1.370	1.370
Jazbec	228	240	240
Kuna zlatica	38	30	30
Kuna belica	104	100	100
Pižmovka	0	Neomejeno	Neomejeno, redukcija
Nutrija	4	Neomejeno	Neomejeno, redukcija
Poljski zajec	154	130	130
Fazan	70	100 oz. do 50 % vložka	100 oz. do 50 % vložka
Mlakarica	164	150	150
Sraka	92	70	70
Šoja	158	150	150
Siva vrana	770	830	830
Nav. polh	0	Neomejeno	Neomejeno

Tržaška cesta 2, 1000 LJUBLJANA
Tel.: +386 (0)1 24-10-607; +386 (0)1 24-10-624, www.zgs.si, e-pošta: marko.jonozovic@zgs.si

Ob izpostavitvi problematike upravljanja z divjadjo in usklajevanja odnosov divjad – življenjsko okolje (škode od nekaterih vrst na določenih delih območja Zasavskega LUO) so bile načrtovane kvote divjadi po vrstah v strpni in konstruktivni razpravi usklajene, poleg usklajenih kvot je bilo dogovorjeno sledeče, kar vpliva na vsebino 2 LN za Zasavsko LUO za leti 2023 in 2024:

- **Srnjad** – prvotno načrtovana kvota se skupno poveča za 2 leti še za dodatnih 20 osebkov, na pobudo LD Šentvid pri Stični.
- **Nav. jelen** – prvotno načrtovana kvota 576 živali se za 2 leti dvigne skupno še za 14 osebkov. Spolno razmerje načrtovanega se z dodanimi osebki pomakne v smer ženskega spola, ohrani se enako število načrtovanih košut, sprememba gre na račun junic in telet Ž; **V robnem delu se zapiše**, da je ob vezavi osebkov 1 : 3 (jelen 2+ : netrofejna jelenjad) vsaj 1 osebek od 3 košuta 2+ **ali junica**.
- **Muflon**, načrt za dveletno obdobje ostaja kot je načrtovan, del načrtovanih živali naj se preloži iz moškega na ženski spol.
- **Šakal**, kvota se poveča iz 10 na 12 živali skupno za dve leti.

Usklajevanje je bilo končano ob 20.00 uri.

Zapisal:

Marko JONOZOVIČ, univ. dipl. inž. gozd.

Višji sodelavec I

mag. Viktor MIKLAVČIČ
Vodja Območne enote Ljubljana

V vednost (po E-pošti):

- OZUL za Zasavsko LUO, zldzasavje@gmail.com in predsednik OZUL, g. dr. Matija Klopčič, matijaklopacic@gmail.com
- KGZS, OE Ljubljana, g. Janez Beja, janez.beja@gmail.com
- KGZS, Zavod Ljubljana, g. Jože Benec, joze.benec@lj.kgzs.si
- ZRSVN, OE Ljubljana, g. Boštjan Kepic, bostjan.kepic@zrsvn.si
- IRSKGLR, lovška inšpekcija, g. mag. Jernej Marolt, jerne.marolt@gov.si
- Arhiv ZGS, OE LJ

3. Izvleček iz Zapisnika strokovnega sveta ZGS, OE LJ

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Ljubljana

Šifra: 3401 – 1/2023-4

Datum: 7. 3. 2023

IZVLEČEK

Iz zapisnika seje Strokovnega sveta ZGS OE Ljubljana,
ki je bila zaključena dne 7. 3. 2023 ob 8.30 uri

Strokovni svet ZGS OE Ljubljana je na seji, ki je potekala od 7. 3. 2023, obravnaval predloženi osnutek 2 - Letnega načrta območja za XIII. Zasavsko lovsko upravljavsko območje za leti 2023 in 2024. Seje so se udeležili člani Strokovnega sveta ZGS, OE Ljubljana: mag. Viktor Miklavčič (predsednik), Andrej Jeklar (član), Barbara Slabanja (članica) in Marko Jonozovič (član). Poročevalec o predmetni zadevi s predloženimi gradivi je bil Marko Jonozovič, višji sodelavec I na Odseku za načrtovanje razvoja gozdov.

Član strokovnega sveta Andrej Kermavnar je gradivo za sejo pregleda in po elektronski pošti podal svoje mnenje in glasoval.

Strokovni svet po razpravi ni oblikoval dodatnih predlogov za dopolnitve osnutka načrta in je soglasno sprejel sklep:

Določi se osnutek 2 - Letnega lovsko upravljavskega načrta za XIII. Zasavsko lovsko upravljavsko območje za leti 2023 in 2024, kot je bil predložen s strani strokovne službe ZGS, OE Ljubljana.

Predsednik Strokovnega sveta ZGS, OE Ljubljana
mag. Viktor MIKLAVČIČ

Tržaška cesta 2, 1000 LJUBLJANA
Tel.: +386 (0)1 24-10-824, www.zgs.si, e-pošta: OELjubljana@zgs.si

4. Vabilo na javno predstavitev 2LN

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Ljubljana

Šifra: 3401 – 1/2023-5

Datum: 14. 3. 2023

VABILO

V skladu z Zakonom o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04 in nadalj.) in Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l. RS, št. 91/2010 in nadalj.) vas vabimo na **javno predstavitev osnutka 2 - Letnega načrta za Zasavsko lovsko upravljavsko območje za leti 2023- 2024.**

Javna predstavitev bo v sredo, 22. marca 2023 ob 17. uri v veliki sejni sobi občine Litija, Jerebova ulica 14, Litija.

Javna predstavitev je namenjena podajanju pripomb predstavnikov organizacij, ki jih navaja zgoraj omenjeni pravilnik. Pripombe se zapiše v zapisnik javne predstavitve in se jih smiselno upošteva pri oblikovanju predloga načrta. Morebitno neupoštevanje konkretnih pripomb na LN se pripombodajalcu pisno pojasni.

Poleg poslanih naslovov z vabilom, je zaželeno sodelovanje tudi ostale zainteresirane javnosti (članice vabljenih organizacij, npr. OZUL za Zasavsko LUO (lovske družine) ali Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (izpostave KGZS oz. nosilci kmetijskih gospodarstev). **Svoje člane so o poteku javne predstavitve dolžne obvestiti organizacije prejemnice tega vabila.**

Vsebinsko osnutka načrta si lahko ogledate na spletnih straneh Zavoda za gozdove Slovenije na naslovu

http://www.zgs.si/delovna_podrocja/gozdne_zivali_in_lovstvo/dvoletni_nacrti_lovske_upravljalnih_obmocij/index.html pod številko in imenom Zasavskega LUO (XIII. Zasavsko).

Vljudno vabljeni!

Pripravil:
Marko JONOZOVIČ, univ. dipl. inž. gozd.
Višji sodelavec I

Vodja Območne enote Ljubljana
mag. Viktor MIKLAVČIČ

Vabljeni (glej zadaj!) – vsi po e-posti:

Vabljeni	E-pošta
OBMOČNO ZDRUŽENJE UPRAVLJAVCEV LOVIŠČ ZA ZASAVSKO LUO, Ljubljanska cesta 10, 1270 LITUA	zidzasavje@gmail.com
KGZS, OE LJUBLJANA, Gospodinjna cesta 6, 1000 LJUBLJANA	joze.bened@kgzs.si
KGZS, OE LJUBLJANA, Izpostava Zagorje ob Savi, Cesta 9. Avgusta 78A, 1410 ZAGORJE OB SAVI	teja.rozina@kgzs.si
KGZS, OE LJUBLJANA, Izpostava Trbovlje, Cesta 9. Avgusta 78A, 1410 ZAGORJE OB SAVI	janja.zagar@kgzs.si
KGZS, OE LJUBLJANA, Izpostava Hrastnik, Cesta 9. Avgusta 78A, 1410 ZAGORJE OB SAVI	janja.zagar@kgzs.si
KGZS, OE LJUBLJANA, Izpostava Ljubljana Moste Bežigrad, Tomačevo 16, 1000 LJUBLJANA	stefan.kuhan@kgzs.si
KGZS, OE LJUBLJANA, Izpostava Litija, Valvazorjev trg 3, 1270 LITUA	slavko.bokal@kgzs.si
KGZS, OE LJUBLJANA, Izpostava Kamnik, Trg Talcev 1, 1241 KAMNIK	rozalja.gabersek@kgzs.si
KGZS, OE LJUBLJANA, Izpostava Grosuplje, Cesta na Krško 1b, 1280 GROSUPLJE	darja.janezic@kgzs.si
KGZS, OE LJUBLJANA, Izpostava Domžale, Šarloveva cesta 21A, Vir, 1230 DOMŽALE	irena.zlatnar@kgzs.si
ZRSVN, OE LJUBLJANA, Cankarjeva 10, 1000 LJUBLJANA	zrsvn.oelj@zrsvn.si
MESTNA OBČINA LJUBLJANA, Mestna uprava, Zarnikova 3, 1000 LJUBLJANA	glavna.pisarna@ljubljana.si
OBČINA HRASTNIK, Pot Vidka Pavliča 5, 1430 HRASTNIK	obcina.hrastnik@hrastnik.si
OBČINA IVANČNA GORICA, Sokolska ulica 8, 1295 IVANČNA GORICA	obc.ivančna.gorica@siol.net
OBČINA LITUA, Jerebova ulica 14, 1270 LITUA	obcina.litja@litja.si
OBČINA MORAVCE, Trg svobode 4, 1261 MORAVCE	obcina@moravce.si
OBČINA RADECE, Ul. Milana Majcna 7, 1433 RADECE	info@radece.si
OBČINA ŠMARTNO PRI LITJI, Tomazinova ul. 2, 1275 ŠMARTNO PRI LITJI	info@smartno-litja.si
OBČINA TRBOVLJE, Leninov trg 4, 1420 TRBOVLJE	obcina.trbovlje@trbovlje.si
OBČINA ZAGORJE, Cesta 9. Avgusta 5, 1410 ZAGORJE OB SAVI	obcina.zagorje@zagorje.si
SVET ZGS, OE LJUBLJANA, g. Andrej Zagar, Ljubljanska c. 72, 1230 DOMŽALE	andrej.zagar@zgs.si
SVET ZGS, OE LJUBLJANA, g. Matija Klopčič, Ljubljanska cesta 10, 1270 LITUA	matjaklopco@gmail.com
SVET ZGS, OE LJUBLJANA, g. Branko Šturf, Soruha 19, 1236 TRZIN	branko.sturf@sidg.si
SVET ZGS, OE LJUBLJANA, g. Leon Merjasec, Spodnje Pimiče 60a, 1215 MEDVODE	leonm99@gmail.com
SVET ZGS, OE LJUBLJANA, g. Boštjan Kepic, Cankarjeva 10, 1000 LJUBLJANA	bostan.kepic@zrsvn.si
SVET ZGS, OE LJUBLJANA, g. Franc Cerne, Gozd Reka 1, 1275 ŠMARTNO PRI LITJI	franc.cerne@siol.net
SVET ZGS, OE LJUBLJANA, g. Janez Beja, Konjšica 29, 1272 POLSNIK	janez.beja@gmail.com
SVET ZGS, OE LJUBLJANA, g. Matjaž Juvančič, Zgornji Hošč 2a, 1270 LITUA	matjaz.juvancic@sidg.si
SVET ZGS, OE LJUBLJANA, g. Janez Per, Slovenska 3, 1234 MENGES	janez.per@siol.net
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO, Sektor za lovstvo, Dunajska cesta 22, 1000 LJUBLJANA	urska.srnec@gov.si
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO, Sektor za lovstvo, Dunajska cesta 22, 1000 LJUBLJANA	saso.novnec@gov.si
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO, Sektor za lovstvo, Dunajska cesta 22, 1000 LJUBLJANA	matevz.adamic@gov.si
INŠPEKTORAT ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO, LOVSTVO IN RIBIŠTVO, p. mag. Jernej Marolt, Cesta prvih borcev 24 A, 8250 BREŽICE	jernej.marolt@gov.si
KMETIJSKO SVETOVALNA SLUŽBA, Valvazorjev trg 3, 1270 LITUA	slavko.bokal@kgzs.si
SLOVENSKI DRŽAVNI GOZDOVI - SIDG, Sinja Gorica 108, 1380 VRHNKA	tajnistvo@sidg.si
SINDIKAT KMETOV SLOVENIJE, Gospodinjna ulica 6, 1000 LJUBLJANA	sindik.kmetov.slovenije@gmail.com
ZADRUŽNA ZVEZA SLOVENIJE, Miklošičeva cesta 41, 1000 LJUBLJANA	info@zzs.si
ZVEZA LASTNIKOV GOZDOV SLOVENIJE, Slovenska vas 5, 8232 ŠENTRUPERT	info.zlgs@gmail.com
DRUŠTVO LASTNIKOV GOZDOV SOPOTA - LASKO, Titova 10, 1433 RADECE	herbi.blatnik@gmail.com
DRUŠTVO REJCEV DROBNICE Litija - Šmartno pri Litiji "Pastirci", Valvazorjev trg 3, 1270 LITUA	franc.mozina@gmail.com
ZRSVN, OE CELJE, Vodnikova ulica 3, 3000 CELJE	zrsvn.oecel@zrsvn.si
DRUŠTVO ZA OPAZOVANJE IN PROUČEVANJE PTIC SLOVENIJE, Tržaška 2, 1000 LJUBLJANA	dopps@dopps.si
DRUŠTVO ZA OSVOBODITEV ŽIVALI IN NJIHOVE PRAVICE, Ostrožno pri Ponikvi 26, 3232 PONKVA	info@osvoboditevzivali.si
DRUŠTVO ZA ZASČITO ŽIVALI, p.p. 4733, 1001 LJUBLJANA	info@dzzz.si
Zavod za gozdove Slovenije, Centralna enota, g. Miha Marenčič, vodja Sektorja za načrtovanje razvoja gozdov	miha.marenec@zgs.si
Zavod za gozdove Slovenije, Centralna enota, g. dr. Matija Stergar, vodja Službe za lovsko načrtovanje	matija.stergar@zgs.si
Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Brežice	OEbrezice@zgs.si
Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Celje	OECelje@zgs.si
Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Kočevje	OEkoceveje@zgs.si
Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Kranj	OEKranj@zgs.si
Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Nazarje	OENazarje@zgs.si
Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Novo Mesto	OENovoMesto@zgs.si
Zavod za gozdove Slovenije, Krajevna enota Domžale	ke.domzale@zgs.si
Zavod za gozdove Slovenije, Krajevna enota Litija	ke.litja@zgs.si
Zavod za gozdove Slovenije, Krajevna enota Zagorje	ke.zagorje@zgs.si
Zavod za gozdove Slovenije, Krajevna enota Skofljica	KE.Skofljica@zgs.si
Zavod za gozdove Slovenije, Krajevna enota Radeče - Mokronog	KE.Radece-Mokronog@zgs.si

5. Zapisnik javne predstavitve 2LN

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Ljubljana

ZAPISNIK

Šifra: 3401 – 1/2023 - 11

Datum: 23. 3. 2023

Dogodek: Javna predstavitve osnutka 2-letnega načrta za Zasavsko lovsko upravljavsko območje za leti 2023 in 2024.

Datum in kraj izpeljave dogodka: sreda, 22. marca 2023 ob 17.00 v veliki sejni sobi občine Litija, Jerebova ul. 14, Litija.

Vabljeni: OZUL za Zasavsko LUO, KGZS (OE Ljubljana in izpostave Domžale, Grosuplje, Hrastnik, Litija, Ljubljana Moste-Bežigrad, Kamnik, Trbovlje in Zagorje ob Savi), ZRSVN (OE Ljubljana in OE Celje), Občine (Hrastnik, Ivančna Gorica, Litija, Mestna občina Ljubljana, Moravče, Radeče, Šmartno pri Litiji, Trbovlje ter Zagorje), MKGP, IRSKGLR, Kmetijsko svetovalna služba, SiDG, Sindikat kmetov Slovenije, Zadruga zveza Slovenije, Zveza lastnikov gozdov Slovenije, Društvo lastnikov gozdov Sopota-Laško, Društvo rejcev drobnice Litija – Šmartno pri Litiji »Pastirci«, DOPPS, Društvo za osvoboditev živali in njihove pravice, Društvo za zaščito živali, člani Sveta ZGS, OE Ljubljana ter Zavod za gozdove Slovenije (Centralna enota, KE Domžale, Škofljica, Litija, Zagorje in Radeče).

Prisotni: 26 udeležencev, lista prisotnih je priloga tega zapisnika.

Javno predstavitve sta vodila mag. Viktor MIKLAVČIČ, univ. dipl. inž. gozd., vodja Območne enote Ljubljana in Marko JONOZOVIČ, univ. dipl. inž. gozd., višji sodelavec I.

Dnevni red:

1. Predstavitve osnutka 2 - Letnega načrta za Zasavsko lovsko upravljavsko območje (LUO) za leti 2023 in 2024.
2. Pripombe in predlogi na osnutek načrta ustno na zapisnik.

Ad 1) Predstavitve osnutka 2 - Letnega načrta za Zasavsko LUO za leti 2023 in 2024

V uvodnem govoru je g. MIKLAVČIČ pozdravil vse prisotne na javni razgmitvi in predstavil pomen javne predstavitve, kdo vse je vabljen in kdo vse lahko sodeluje pri razpravi na osnutek načrta.

V nadaljevanju je g. JONOZOVIČ predstavil osnutek 2 - LN za Zasavsko LUO za 2023-24, kako potekajo priprave in izdelava letnega načrta po posameznih fazah ter časovnico sprejemanja načrta. Na kratko je predstavil vsebino načrta, območje veljavnosti načrta, stanje populacij divjadi in analizo preteklega gospodarjenja ter načrtovane cilje in ukrepe za tekoče leto. Poudaril je pomen škod, kot enega od kazalnikov kontrolne metode, v preteklih letih in predstavil trende v območju. V uvodnem delu je predstavil tudi opravljena in načrtovana dela v okolju divjadi ter bistvene spremembe načrta in ukrepe, predvsem kar se tiče krmljenja. Nato je predstavil načrt odvzema po posameznih vrstah divjadi. V zaključku je omenil tudi predhodni usklajevalni sestanek med predstavniki OZUL, KGZS, ZRSVN in ZGS ter tam sklenjene dogovore glede potrebnih ukrepov v populacijah in okolju.

Do javne obravnave načrta na ZGS sta prispeli pripombi 2 subjektov (MKGP in kmet iz Velike Štange) na 2 LN za LUO, ki sta bili predstavljeni navzočim.

Ad 2.) Razprava, pripombe in predlogi

g. MIKLAVČIČ in g. JONOZOVIČ povabita vse prisotne k razpravi na predstavljen osnutek 2 - letnega načrta za Zasavsko lovsko upravljavsko območje za leti 2023 in 2024.

V razpravi so sodelovali:

g. Mirko Zavšek (kmet), g. Janez Beja (kmet, ZLGS, KGZS, Svet ZGS OE Ljubljana), g. Jože Prah (DLG Laško-Sopota, LD Radeče), g. Matija Klopčič (OZUL za Zasavsko LUO, LD Mlinše, Svet ZGS OE Ljubljana), g. Alojz Miklavčič (LD Polšnik), ga. Urška Srnec (MKGP), g. Boštjan Ocepek (LD Šentlambert), g. Milan Bizjan (kmet), g. Lado Karlovšek (LD Radeče), g. Andrej Miklavčič (LD Šentlambert, OZUL za Zasavsko LUO), g. Anton Pipan (LD Dole pri Litiji), 2 kmetici (iz območja lovišča Podkum).

Teme razprave:

- Vabilo na javno predstavitev;
- Škode od jelenjadi na območjih lovišč Dole pri Litiji, Podkum, Radeče in Polšnik, tudi v gozdovih (objedenost) ter na travinju (popašenost);
- Ustreznost metodologije popisa objedenosti gozdnega mladja;
- Škode od divjega prašiča;
- Pripomba MKGP o potrebi po povečanju 2 letnega načrta pri divjem prašiču za 10 %;
- Naraščanje številčnosti šakala;
- Velike zveri v Zasavskem LUO;
- Uporaba umetnih virov svetlobe v nočnem času za lov jelenjadi;
- Spremembe lovske zakonodaje ob staranju populacije lovcev;
- Prostovoljno delo lovcev v korist divjadi, Narave in države;
- Pohvale na račun LD za izvedbo odvzema divjih prašičev in jelenjadi v preteklem 2 letnem obdobju;
- Pohvale na račun korektnega osnutka 2 LN za 2023-24.

Med razpravo so s pojasnili in odgovori na vprašanja udeležencev sodelovali g. JONOZOVIČ, g. MIKLAVČIČ in ga. SRNEC.

g. MIKLAVČIČ in g. JONOZOVIČ sta se na koncu javne predavitve vsem udeležencem zahvalila za udeležbo in strpno razpravo na osnutek 2 letnega načrta za Zasavsko LUO.

Dani sta bili dve konkretni pobudi za dopolnitev osnutka 2-letnega načrta XIII. Zasavsko lovsko upravljavsko območje in sicer:

1. OZUL predlaga, da se po možnosti poveča kvota načrta za šakala, glede na spomladansko (2023) realizacijo 5 živali;
2. MKGP predlaga, da se za 10 % poveča načrtovani odvzem divjih prašičev.

Ad1) Možnost povečanja kvote načrta za šakala načrtovalec preveri z vodjo Službe za lovsko načrtovanje, saj se kvota določa na državnem nivoju in se nato razdeli nižje po LUO. V kolikor se s predlogom za dodatno kvoto ne uspe, obstaja vedno možnost preseganja osnovnega načrta za 50 % in pa ob izkoristku kvote s preseganjem tudi dodatna vloga na MKGP za izredno poseganje.

Ad2) Predstavnica MKGP ga. Srnec poudari, da so cilji zapisani v načrtu jasni in sicer občutno znižanje populacije divjega prašiča. Kljub dobri realizaciji v preteklem 2-letnem obdobju pa številčnost še vedno ni padla na zelen nivo, škode so tudi posledično še visoke. Predlaga sklenitev kompromisa glede načrtovane kvote za divjega prašiča ob pripombi MKGP, ki vsekakor ne more biti nižja od preteklega 2 LN za LUO, zvišanje pa je lahko, ob odločitvi na seji Sveta ZGS OE Ljubljana, tudi nižje od 10 %.

Več predstavnikov LD in predsednik OZUL g. Klopčič so utemeljili razloge, ki nasprotujejo takemu povišanju, tudi z oceno trenutnega stanja divjega prašiča po loviščih s strani odgovornih oseb v LD in IO OZUL, z že zelo visoko realizacijo divjega prašiča v letošnjem letu (primamo januarja), kjer delež rodnega dela populacije (lanščakinj in svinj 2+) dosega celo do 30 % in tudi z doseženim dogovorom ključnih souporabnikov prostora na predhodnem usklajevanju osnutka o kvoti načrtovanega odvzema.

Navzoči so skupaj menili, da je tozadevno možno pripraviti skupni kompromisni predlog o načrtovani kvoti odvzema divjega prašiča za 2023-24, ki jo sprejme Svet ZGS OE Ljubljana ob določitvi predloga načrta.

Javna predstavitev osnutka načrta je bila zaključena ob 19.45 uri.

Zapisal:
Marko JONOZOVIČ, univ. dipl. inž. gozd.
Višji sodelavec I

mag. Viktor MIKLAVČIČ, univ. dipl. inž. gozd.
Vodja Območne enote

Priloga:
- Seznam udeležencev javne predstavitve s podpisi

6. (Ne)upoštevanje pripomb na 2 LN

Na 2-LN načrt za XIII. Zasavsko LUO za leti 2023-24 sta prispeli 2 pisni pripombi (pripeto v nadaljevanju) in sicer:

- Dopis MKGP, št. 3410-4/2023/2, po e-pošti z dne 17. 3. 2023
- E-pošta g. Sandija Katona, kmeta iz Šmartnega pri Litiji

Na javni predstavitvi 2 LN v Litiji z dne 3. 2023 sta bili oblikovani 2 konkretni pripombi na 2-LN in sicer:

- OZUL predlaga, da se po možnosti poveča kvoto načrta za šakala, glede na spomladansko (2023) realizacijo 5 živali;
- MKGP predlaga, da se za 10 % poveča načrtovani odvzem divjih prašičev.

(Ne)upoštevanje pripomb:

1. Vse pripombe MKGP (5), poslana z dopisom po e-pošti in tista o dvigu načrta odvzema za divjega prašiča na JP v Litiji so upoštevane, 4 v celoti, 1 pa delno in sicer s kompromisno rešitvijo dviga načrtovanega odvzema divjega prašiča, ki jo je s sklepom sprejel tudi Svet ZGS, OE Ljubljana pri odločanju o določitvi predloga. Razprava na JP v Litiji je pokazala nasprotujoče si trditve MKGP in OZUL ter LD o stanju populacije divjega prašiča, zato so strokovne službe ZGS, OE Ljubljana pomagale iskati kompromisno rešitev dviga načrta odvzema, s katerim so se strinjali vsi deležniki, preden je bil načrt oddan Svetu OE Ljubljana v odločanje.
2. Pripombe g. Katone so bile splošne narave in bodo upoštevane tekom delovanja ZGS, OE Ljubljana in OZUL ter LD v Zasavskem LUO v naslednjem načrtovalskem obdobju.
3. Pripomba OZUL o dvigu načrtovane kvote za šakala je bila upoštevana.

Scan prispelih pisnih pripomb:

1. Pripombe MKGP

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO
DIREKTORAT ZA GOZDARSTVO IN LOVSTVO
Sektor za lovstvo

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana
T: 01 478 91 44
F: 01 478 90 21
E: gp-mkgp@ovr.si
www.mkgp.gov.si

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Ljubljana
Tržaška cesta 2
1000 Ljubljana

Številka: 3410-4/2023/2
Datum: 17. 3. 2023

Zadeva: Pripombe na Dvoletni načrt za XIII. Zasavsko LUO za 2023-2024

Spoštovani,

na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju: ministrstvo) smo prejeli naslednji Dvoletni načrt za XIII. Zasavsko LUO za 2023-2024 in nanj pošiljamo naslednje pripombe:

Stran 8 (Načrtovani ukrepi v življenjskem obdobju divjadi v letih 2023 in 2024)
Šesti odstavek je v nasprotju z 79. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20) zato naj se ga črta in vsebinsko upošteva posledice črtenja na sam načrt (kmetjenje).

Stran 21 (4.1 Srme)
Predlagamo, da se pri časovni in prostorski dinamiki odvzema v drugem stavku črta besedilo: »zaradi etičnih načel. Stavek naj se tako glasi: »Pri tem je treba paziti, da v tem času čim manj mladih ostane brez (vođe) sme.

Stran 25 (4.1 Navadni jeleni)
Pretekla večletna (ne)realizacija s pravnega vidika ne more učinkovati na nov načrt. V kolikor načrt ni bil realiziran, je to lahko bilo stvar indolgentnih postopkov, da je bil načrt realiziran v okviru dopustnih odstopanj pa pomeni, da je bil načrt realiziran. Načrt iz preteklih let je pravno skonzumiran in ne more biti podlaga za pokrivanje preteklih let oziroma pokrivanje iz neveljavnih načrtov. V skladu z drugim odstavkom 19. člena in 29. člena Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20) se ocena stanja populacij divjadi lahko izdaje tudi za posamezna lovišča oziroma LPN znotraj LUO in opredeljuje usmeritev za upravljanje z divjadjo v posameznih predelih LUO. Če zaključimo to pomeni, da se v dvoletnem načrtu lahko določijo konkretni ukrepi na podlagi ocene stanja populacij divjadi za posamezna lovišča. Vendar pa načrt ne more biti predložena realizacija.

Zato predlagamo, da se besedilo četrtega odstavka *Režima lova v robnem populacijskem območju* in tretjega odstavka *Režima lova v območju skupaj jelenjadi* temu ustrezno spremeni.

Stran 1 od 2

POSREDOVALNA URADNA TELA
REPUBLIKE SLOVENIJE
POSREDOVALNA URADNA TELA
POSREDOVALNA URADNA TELA

Prejemnik: Tomaž Hrovat
Kontaktirani: Sandija Katona
Číslo zadeve: 3410-4/2023/2
Priloge: 01, 02, 03, 04
Datum prijave: 17. 3. 2023
P.Š. št.: 3410-4/2023/2
DOKUMENT: E-LETNISKI NAČRT

Stran 07 (4.6 Divji prašiči)

1. Glede na oceno stanja v populaciji divjih prašičev in prilagojenega cilja, da je gostota divjih prašičev v območju treba zmanjšati do le mere, da bo povprečni odvzem za zadnjih šest let med 200 in 500 prašičev in da bodo skupne škode od divjega prašiča močnejše upside je načrtovan odvzem, ki je celo nekoliko nižji od načrtovanega v letih 2021 in 2022, po našem mnenju prenizek. Predlagamo zvišanje za vsaj 10 % v primerjavi z dvoletnim načrtom 2021-2022.
2. V pod poglavju Druga določila in napolila za drugim odstavkom predlagamo nov odstavek, ki naj se glasi:

» V skladu z istim členom MKGP vsako leto upravljavec lovišč in LPN izplačuje stimulacijo za izvajanje intenzivnega odstrela divjih prašičev v preteklem letu (za vsakega odstreljenega divjega prašiča, ki presega izračunano osnovo, ki je za vsako lovišče objavljena na ostrednjem spletnem mestu državne uprave) ob upoštevanju bioloških ukrepov v skladu z načrtom ravnanja.»

Hvala in lep pozdrav,

Prilavila:
mag. Urška Simec
vodja Sektoje za lovstvo

Tomaž Hrovat
v. d. generalnega direktorja

Poslati: ZGS, OE Ljubljana, Tržaška cesta 2, 1000 Ljubljana, OE.Ljubljana@zgs.si – po e-pošti
V vrednost: ZGS, Večna pot 2, 1000 Ljubljana, zgs.tajnistvo@zgs.si, miha.merence@zgs.si, matija.stergar@zgs.si – po e-pošti

Stran 2 od 2

2. Pripombe g. Sandija Katone

pon. 20.03.2023 13:03

 Sandi Katona <sandi.katona@gmail.com>
Predstavitev dvoletnih načrtov za posamezna lovsko upravljavska območja (LUO) za leti 2023 in 2024

Re: marta.poncovic@zgs.si

To sporočilo ste posebej prebrali: 22.03.2023 08:15.

Spoštovani

Prejel sem elektronsko pošto v kateri je navedeno, da imamo sedaj kmetje možnost vplivati oziroma dati pripombe na načrt odstrela živali.

Elektronsko sporočilo me je razburilo, ker razumem sporočilo kot poziv kmetom k možnosti, da vplivamo na VEČIJI odstrel živali. Bom pa zelo vesel, če si to narobe razlagam in boste odprti ter sprejeli in upoštevali v praksi tudi pobude kmetov, ki bodo želeli omejitev odstrela živali.

Želim, da svoje delovanje začnete usmerjati tudi v podporo življenja, k poučevanju pomena za človeka, ki jo ima pestrost živalskih in rastlinskih vrst in da usmerite svoje moči in znanje v to, da spodbujate ljudi, jim odpirate oči za to bogastvo narave, procesov, ki se v naravi dogajajo, o načinu življenja, hranjenja in delovanja živali. Ne da spodbujate požrešnost in egoizem ter podpirate ideje o absolutnem lastništvu, kjer se ne smejo več hraniti, niti sprehajati divje živali. Kdaj bodo na vrsti ljudje? Bomo tudi njih lahko že čas pričakali s puško, ker bodo stopili na naše lastništvo?

Svoj glas dajem za življenja, da se je odstrela manj in da predlog oziroma pobuda, ki jo dajete obravnava tudi to možnost. Menim, da je odstrel prevelik. Tudi na naši kmetiji občasno živali naredijo kakšno škodo, a to je del sobivanja z živalmi in sam prevzemam odgovornost za to, da nisem zaščitil pridelka na primeren način. Želim, da se zavedamo, da smo prav mi ljudje največji uničevalci, da uničimo največ, da delamo nepovratno škodo rastlinskemu in živalskemu svetu na celem našem planetu. Slovenija spada med zelo bogate dežele z rastlinskimi in živalskimi vrstami in ni prav, da to bogastvo razmetavamo in uničujemo.

Posveta dne 23.3.2023 se ne morem udeležiti, ker sem takrat v službi, želim pa, da moj predlog:

- Ponudite možnost, da kmetje vplivamo tudi na ZMANUŠANJE ODSSTRELA
- Da se aktivirate in izobražujete kmete o pomenu pestrosti naravnega okolja, poučujete o življenju živali, ..., ter razvijate se aktivirate v izobraževanju kmetov, kako lahko sobivamo z živalmi
- Da kmete izobražujete in jim pomagate, da so uspešni pri zaščiti svojih pridelkov ali živali
- Razvijanje odnosov je pomembno tudi v odnosu do živalskega kraljestva, puška in smrti, niso rešitev.

S spoštovanjem

Sandi Katona, Velika Stanga 18, 1275 Šmartno pri Litji

7. Izvleček seje Sveta ZGS, OE LJ

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Ljubljana

Šifra: 900 – 12/2023-2
Datum: 06. 04. 2023

IZVLEČEK

iz zapisnika 8. seje Sveta Območne enote Ljubljana v 7. sklicu,
ki je bila dne 06. 04. 2023

Ad. 6) Določitev predloga 2 - Letnega načrta za XIII. Zasavsko lovsko upravljavsko območje za leti 2023-24

Poročevalec g. Jonozovič je na kratko predstavil formalni potek izdelave in poudarke vsebine 2 - LN, poudarke predhodnega usklajevanja deležnikov (z dne 27. 2. 2023 v Litiji) ter javne predstavitve osnutka (z dne 22. 3. 2023 v Litiji) 2 -Letnega načrta za Zasavsko LUO za leti 2023-24.

Pred sejo Sveta ZGS, OE Ljubljana, je na e-pošto vodje OE prispel dodaten predlog za spremembo načrta s strani odsotnega člana sveta g. Janeza Beje. Predlog je predstavil mag. Viktor Miklavčič.

V razpravi se niso izoblikovali dodatni predlogi za morebitne dopolnitve/spremembe načrta, zato je Svet sprejel sledeča SKLEPA:

1. **Predlog g. Janeza Beje za prerazporeditev načrta odvzema jelenjadi na račun LD Polšnik se ne upošteva, ker je razdelilnik po loviščih narejen in usklajen na predhodnih aktivnostih izdelave načrta ter ima LD Polšnik tudi možnost 15 % presejanja načrta glede na razdeljeno kvoto odvzema jelenjadi.**
2. **Svet ZGS, OE Ljubljana, določi predlog 2 - Letnega načrta za XIII. Zasavsko lovsko upravljavsko območje za leti 2023-24, kot je predlagan in predložen z gradivom za 8. sejo v 7. sklicu.**

Sklepa sta bila SOGLASNO sprejeta s šestimi (6) glasovi ZA.

Zapisal:
Marko Jonozovič, univ. dipl. inž. gozd.
Višji sodelavec I

Doc. dr. Matija Klopčič, univ. dipl. inž. gozd.
Predsednik Sveta ZGS, OE Ljubljana